

Q

q (qa') *m.dh* Xarafka lix iyo tobnaad ee alifka soomaaliga oo shibbane ah.

qaab¹ *m.l (-bab, m.l)* 1. Hannaanka wax leeyahay. 2. Hab. 3. Caano garoor ah. 4. Caano yar oo garoor ah oo caanaha dhayda ah lagu daro si ay durba garoor u noqdaan; salsal; khamiir.

qaab² *f.g1 (-bay, -btay)* *ld qaabi.*

qaaban¹ *f.mg1 (-bmay, -bantay; -bmi)* 1. Wax qaab loo yeelay noqosho. 2. Wax fadhi badan ku curqay noqosho. *ld qaabi* (1).

qaaban² *f.mg4 (-bnaa, -bnayd)* Wax qaab loo yeelay ahaansho.

qaabbil¹ *m.l (-llo, m.dh)* 1. Docda wejiga ah oo soo jeedda. 2. Cid ka hor imaad, soo dhoweys. 3. Q.kayga: hortayda, tooskaya.

qaabbil² *f.g1 (-ilay, -ishay)* 1. Cid la kulmid. 2. Cid la shirid, cid soo dhoweyn.

qaabbilaad *m.dh* Kulan laba qof ama ka badan dhex mara.

qaabbilid *m.f.dh eeg* qaabbil².

qaabbilo *m.dh* Maalinta uu dirirku la fadhiyo dayaxa oo dadku aaminsan yihiin in ay tahay maalin cawo leh.

qaabbilsan *f.g4 (-naa, -nayd)* 1. Qof wax u qaybsan ahaansho. 2. Wax, wax kale ku aaddan ahaansho.

qaabbilsanaan *m.f.dh eeg* qaabbilsan. *ld qaabbilsanaansho.*

qaabbilsanaansho *m.l/dh ld qaabbilsanaan.*

qaabbilsii *f.g2 (-iiyay, -iisay)* Wax, wax kale ka horgeyn.

qaabbilsiin *m.f.dh eeg* qaabbilsii.

qaabdaran *f.mg4 (-rnaa, -rnayd)* Wax qaab xun ahaansho.

qaabdarnaan *m.f.dh eeg* qaabdaran. *ld qaabdarnaansho.*

qaabdarnaansho *m.l/dh ld qaabdarnaan.*

qaabdarri *m.dh ld qaabdarro.*

qaabdarro *m.dh* Qaab xumaanta ay wax leeyihii; qaabxun. *ld qaabdarri.*

qaab-dhuleed *m.l (-bab ..., m.l)* (*jool*) Erey mararka qaarkood lagu isticmaalo in lagu muujiyo qaabka dhulka.

qaabi *f.g2 (-iyay, -isay)* 1. Wax qaab u yeelid. 2. Caano qaab ku darid. *ld qaab², qaaban¹* (1).

qaabid *m.dh ld qaabin.*

qaabile-kiimikaad *m.l (-layaal ..., m.l/dh)* (*baay*) Qabilo, kaas oo baadha jiritaanka kiimikooyin gaar ah. Noolayaashaas unug badanleydo ah waxay u tebiyaan wararka dareemaha dareen wadayaasha. Tusaale ahaan waxa ka mid ah ruqur dhadhannada.

qaabin *m.f.dh eeg* qaabi. *ld qaabid.*

qaabis *m.l* 1. Garoorinta la garooriyo caano la doonayo in la lulo. 2. Q. ah: caana garoor ah.

qaablaawe *m.l* 1. Aan qaab lahayn (wax). 2. Q. ah: qof aan hab wanaagsan u dhaqmin.

qaabmid *m.f.dh eeg* qaaban². *ld qaabnaansho.*

qaabnaansho *m.l/dh ld qaabnaan.*

qaabsamaan *m.f.dh eeg* qaabsan¹. *ld qaabsamaansho, qaabsami* (2).

qaabsamaansho *m.l/dh ld qaabsamaan.*

qaabsami *m.dh* Xeelashada qaab wanagsan wax yeeshaan. *ld qaabsamaan, qaabsamo.*

qaabsamo *m.dh ld qaabsami.*

qaabsan¹ *f.mg4 (-amaa, -amayd)* Wax qaab wanaagsan leh noqosho.

qaabsan² *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax qaab leh ahaansho.

qaabsanaan *m.f.dh eeg* qaabsan². *ld qaabsanaansho.*

qaabsanaansho *m.l/dh ld qaabsanaan.*

qaabuuli *m.l* 1. Bariis yaryar, macaan oo hindiyu laga keeno. 2. Bariis lagu daray xawaaji, kabsar, geed kuleyl iwm.

qaabxumaan *m.f.dh eeg* qaabxun. *ld qaabxumaansho.*

qaabxumaansho *m.l/dh ld qaabxumaan.*

qaabxumi *m.dh ld qaabxumo.*

qaabxumo *m.db* Qaab aan qurxooneyn oo wax yeeshaan. *ld qaabxumaan, qaabxumi.*

qaabxun *f.mg⁴* (-umaa, -umayd) Wax aan qaab wanaagsaneyn ahaansho.

qaac¹ *m.l* Uumi daruur la moodo oo wax gubanaayo ka soo baxa oo hawada ku baaho. *ld qiiq¹, qiiq¹ (2), qiiqaab¹.*

qaac² *f.mg¹* (-cay, -cday) Wax gubanaayo qaac bixin. *ld qiiq², qiiq², qiiqaab².*

qaaci *f.g²* (-iyay, -isay) 1. Wax qaac ka keenid. 2. Haruub qaac ku kululeyn. 3. Ka q.: ruuxaan ka shidid (cid). *ld qiiqi, qiiqi.*

qaacid *m.f.db eeg* qaac². *ld qiiqid, qiiqaabid, qiiqid.*

qaacido *m.db* (-ooyin, *m.l*) 1. Saldhig xoog leh oo militari. 2. Xeer kooban oo maaddo cilmi ahi ay leedahay.

qaacin *m.f.db eeg* qaaci.

qaad¹ *m.l* 1. Mugga ay wax leeyihii. 2. Awoodda qaadis ee wax leeyihii. 3. *ld jaad¹(1)*. Laamo yaryar oo u xirxiran majimo iyo marduufyo laga soo guro geedo meelo kala duwan ka baxa la cuno inta ay jilcanyihii oo lagu marqaamo. 4. *ld qaadid*: magacyada lammaan, Tus. "Dulqaadka".

qaad² *f.g/mg¹* (-day, -dday) 1. (*f.g*) Wax meal yiil meel kale geyn. 2. (*f.g*) Wax gudo leh in ku filan ku shubid. 3. (*f.g*) Wax meal yiil kor u hinjin. 4. (*f.g*) Ciil, ceeb iwm meal kala tegid. 5. (*f.g*) Hanti dhicid. 6. (*f.g*) Nafley cudur ku dhicid. 7. (*f.g*) Hees ku luuqayn. 8. Yibir cid habaarid. 9. (*f.g*) Hadal, arrin iwm carrab ku dhufasho. 10. (*f.g*) Jaad cunid. 11. (*f.mg*) Roob feerid. 12. Dabool ka q., dub ka q.: wax daahsoonaa sheegid.

qaadaadhig¹ *m.l ld qaadaadhigid.*

qaadaadhig² *f.g¹* (-gay, -gtay) Arrin si dhab ah u faaleyn.

qaadaadhigid *m.f.db eeg* qaadaadhig². *ld qaadaadhig¹.*

qaadasho *m.f.db eeg* qaado.

qaaddac *f.g¹* (-cay, -cday; -dici) 1. Wax diidid. 2. Xiriir goyn. 3. Dhagax lagu huufayo dhagax kale ku dhufasho.

qaaddacaad *m.db* Go'aan wax lagu diido.

qaaddan *f.mg⁴* (-naa, -nayd) Qof aan maskaxdiisu dhammeyn ahaansho; derderan.

qaaddanaan *m.f.db eeg* qaaddan. *ld qaaddanaansho.*

qaaddanaansho *m.ll/db ld qaaddanaan.*

qaaddi *m.l ld qaalli.*

qaaddicid *m.f.db eeg* qaaddac.

qaaddiro *m.db* Caajis, daal iyo hurdo la'an ka yimaada cunidda qaadka.

qaaddo *m.db* (-ooyin, *m.l*) 1. Fandhaal macdan ka samaysan; malgacad. 2. Bir yar oo wareegsan ama afar gees ah oo badanaa dhexda carrab yar oo af dhuuuban ku leh oo suumanka iwm inta madaxa lagaga xiro, dacalka kale daldaloolladiisa la suro oo lagu qabto. 3. *eeg* qaa'id.

qaadid *m.f.db eeg* qaad². *ld qaad¹ (4), qaadis.*

qaadis *m.db ld qaadid.*

qaado *f.g³* (-aatay, -aadatay) 1. Wax meel yiil meel kale geysasho. 2. Wax milkintooda la wareegid. 3. Talo, fikrad, dawo iwm ku dhaqmid. 4. U q.: wax si gaar ah u aqoonsasho, u malayn. 5. Naag guursasho. 6. U q.: wax, wax kale ku gudasho.

qaadqaad¹ *m.l* Tuug aan weynayn.

qaadqaad² *f.g¹* (-day, -dday) Ku q.: cid nabarro si degdeg ah oo aan kala go' layahn ugu dhufasho.

qaadqaadid *m.f.db eeg* qaadqaad.

qaadqamax *m.l* Qof qaadka aad u cuna.

qaadsii *f.g²* (-iyay, -isay) 1. Wax la ekeysiin, wax lagu shubi karo ama lagu ridi karo ama la saari karo. 2. Xoog ama tabcid wax ku oggoleysiin. 3. Cudur cid ku ridid. 4. Nafley meel marin.

qaadsiin *m.f.db eeg* qaadsii. *ld qaadsiis.*

qaadsiis *m.l ld qaadsiin.*

qaadwale *m.l* (-layaal, *m.ll/db*) Qof ka ganacsada qaadka.

qaaf *m.l* Xarafka kow iyo labaatanaad oo alifka carbeedka magaciisa. *ld qa'.*

qaafee *f.g²* (-feeyay, -faysay) *ld qaafi.*

qaafeyn *m.db ld qaafin.*

qaafi *f.g²* (-iyay, -isay) 1. Is macnayn. 2. Qof aan dhegeysanin iska yeelid. *ld qaafee.*

qaafil *m.l.kh* (-llo/-liin, *m.db*) 1. Q. ah: qof aan si sahlen wax lagu dhaciin karin. 2. Xog ogaal la'an. 3. Qof maskaxdiisu meqantahay, maahsan.

qaafilo *m.db* Awr badan oo safar ah.

qaafiri *m.l* (qaafiri/-iyo, *m.db*) Baaquli.

qaafiyad *m.db ld qaafiyo.*

qaafiyo *m.db* Xarafka ay ku socoto maansada. *ld qaafiyad.*

qaafio *m.db.u* 1. Waayeelka taliya. 2. Xoolaha intooda waaweyn oo ay ishu qabato uguna waxtar badan. 3. Naag sharafka haween leedahay u dhan tahay.

qaa'id *m.l* (-dyo/qaaddo, *m.db*) Qof ciidan hoggaamiya.

qaajabbeel¹ *m.l* Qof ku shaqeeya wax yar nolol maalmeedkiisa. *ld gaajabbeel¹.*

qaajabbeel² *f.mg¹* (-eelay, -eeshay) Xoogxaraash ahaansho. *ld gaajabbeel².*

- qaajabbeelid** *m.dh ld gaajabbeelid.*
qaajay *m.l ld qaaje.*
qaajaysan *f.mg4 (-snaa, -snayd) ld gaajaysan.*
qaajaysnaan *m.f.dh ld gaajaysnaan.*
qaajaysnaansho *m.ll/dh ld gaajaysnaan.*
qaaje *m.l* 1. Midab caddaan ah oo ay farduhu yeeshaan. 2. Qof midabka jirkiisa iyo tintsiba aad u casyihii. *ld qaajay.*
qaajeer *m.db* Uskag cad oo jirka dadka, dharka iwm ku samaysma marka uu dhidid ama qoyaan gaaro isaga oo wasaq leh.
qaajo *m.dh ld qaajo.*
qaajoo *f.mg3 (-ooday, -ootay) ld gaajoo.*
qaajood *m.l ld gaajood.*
qaal *m.db* 1. Laamaha cardunka ah ee ka soo baxa dhir roob ku da'ay. 2. Dhegaha ariga. 3. *ld qaali.*
qaalaamarogad *m.l ld qaalmarrogasho.*
qaalaamarrogasho *m.db ld qaalmarrogasho.*
qaalaamarrogo *f.mg3 (-gtay, -gatay) ld qaalmarrogo.*
qaalalyo *m.db* Caloosha oo kacda ama dacaroota oo sida wax laqanyaysan ay xooluhu la noqdaan, marka ay cunto ama biyo iska badshaan.
qaalalyoo *f.mg3 (-ooday, -ootay)* Qaalalyo ku dhicid (xoolo). *ld qaalalyow.*
qaalalyoobid *m.db ld qaalalyood.*
qaalalyood *m.fl eeg qaalalyoo. ld qaalalyoobid.*
qaalalyow *f.mg1 (-oobay, -owday; -oobi) ld qaalalyoo.*
qaalee *f.g2 (-leeyay, -leysay) ld qaaliyee.*
qaaley *m.db* Qof aan dhergin.
qaaleyn *m.db ld qaaliyey.*
qaali *m.l* 1. Q. ah: wax qiiimihiisu badanyahay. 2. *ld qaal* (3). *ld qaal.*
qaalib *m.l.kh* Sida qaalibka ah: sida loo badan yahay.
qaaligarayn *m.f.dh eeg qaaligaree.*
qaaligaree *f.g2 (-reeyay, -raysay)* Wax qaali ka dhigid.
qaaligaroobid *m.f.dh eeg qaaligarow.*
qaaligarow *f.mg1 (-oobay, -owday; -oobi)* Wax qaali ah noqosho.
qaalin¹ *m.l (-immo, m.l)* Neef geel oo lab ah oo aan da'dii rarashada weli gaarin.
qaalin² *m.db (-lmo, m.l)* Neef geel ama lo' ah oo aan weli gaarin da'dii curashada.
qaaliyee *f.g2 (-yeeyay, -yeysay)* Wax qaali ka dhigid. *ld qaalee.*
qaaliyeyn *m.f.dh eeg qaaliyee. ld qaaleyn.*
qaaliyoobid *m.f.dh eeg qaaliyow. ld qaaloobid.*
qaaliyow *f.mg1 (-oobay, -owday; -oobi)* Wax qaali noqosho. *ld qaallow.*
- qaalli** *m.l (-iyo, m.dbl-iyaa, m.ll/dh)* Garsoore diinta Islaamka wax ku xukuma. *ld qaaddi.*
qaalmaqoqshe *m.l* Caws jilicsan oo dhiirta hoosteeda ka baxa oo geelu aad u jecelyahay.
qaalmarrogad *m.l* Rogmasho uu qof hawada dhexdeeda ku sameeyo mar ama laba. *ld qaalmarrogasho.*
qaalmarrogasho *m.f.dh eeg qaalmarrogasho.*
qaalaamarrogad, **qaalaamarrogasho**, **qaalmarrogad.**
qaalmarrogo *f.mg3 (-gtay, -gatay)* Qaalmarrogad samayn. *ld qaalaamarrogo.*
qaalmooti *f.mg2 (-iyay, -isay)* Neef irmaan oo caano yareeyey ahaansho.
qaalmootin *m.f.dh eeg qaalmooti. ld qaalmootis.*
qaalmootis *m.l ld qaalmootin.*
qaaloobid *m.db ld qaaliyoobid.*
qaallow *f.mg1 (-oobay, -owday; -oobi) ld qaaliyow.*
qaambax *f.mg1 (-xay, -xday; -bixi) ld qaanbax.*
qaambixid *m.db ld qaanbixid.*
qaamee *f.g2 (-meeyay, -meysay)* Cid qaan gelin.
qaameyn *m.f.dh eeg qaamee.*
qaameysan *f.mg4 (-snaa, -snayd)* Qof qaan galay ahaansho.
qaameysnaan *m.f.dh eeg qaameysan. ld qaameysnaansho.*
qaameysnaansho *m.ll/dh ld qaameysnaan.*
qaamid *m.f.dh eeg qaan³.*
qaamoobid *m.f.dh eeg qaamow.*
qaamow *f.mg1 (-oobay, -owday; -oobi)* Qof qaan galay noqosho.
qaamowqanshiir¹ *m.l* Cudur ku dhaca qanjirada oo barariya in muddo ah; camanbaafuu.
qaamowqanshiir² *m.l (daaw.)* Cudur la isqaadsiyo oo ku dhaca caruurga da'dodu u dhaxyo shan (5) ilaa shan iyo tobant (15). Bararka qanjirka calyada oo ku yaal daanka hoose dadabiisa ee labada dhinacba, waxa ka horreeya: qandho, madax-xanuun iyo matag bararka labada qanjir way kala hormaraan mararka qaarkoodina mid keliya ayuu cudurku ku dhaca.
qaamuus *m.l (-syo, m.dh)* Buug lagu ururiyey ereyo badan oo af leeyahay oo isugu xiga sida alifka u kala horreeyo, eray walbana ay ku hor qoranyihii macnihiisa, qaabkiisa iwm.
qaan¹ *m.l.u* 1. Nooc kalluunka ka mid ah. 2. Geela intiisa da'da yar oo aan weli curan ama raridda gaarin. 3. (*-aaman, m.l*) Meesha dhuuban ee daanka.

qaan² *m.db* Hanti, dhiig iwm oo cid lagu yeesho.

qaan³ *f.g1* (-aamay, -aantay; -aami) Is q.: xil is qaadid (qof).

qaanbax *f.mg1* (-xay, -xday; -bixi) Deyn cid lagu lahaa bixin. *ld qaambax*.

qaandhaw¹ *m.l* 1. *ld qaandhebid, qandhow*

1. Bixinta qaan laysku lahaa layska baxsho.
2. Kabarray.

qaandhaw² *f.mg1* (-dhebay, -dhawtay; -dhebi) U q.: qaan laysku lahaa bixin. *ld qaandhow²*.

qaandhebid *m.f.db* eeg qaandhaw². *ld qaandhaw¹, qandhow*.

qaandhow¹ *m.l ld qaandhaw¹, qaandhebid*.

qaandhow² *f.mg1* (-oobay, -owday; -oobi) *ld qaandhaw²*.

qaangaar¹ *m.l* (-rro, *m.l*) Qof gaaray da'dii shan iyo tobnaad.

qaangaar² *f.mg1* (-ray, -rtay) Qof 15 sano gaarid.

qaangaarid *m.f.db* eeg qaangaar².

qaangal *m.l* Dhigashada waajibka oo qaacelin ah. *ld qaangelid*.

qaangelid *m.db ld qaangal*.

qaanqaami *f.g2* (-iyay, -isay) Arrin la qaban doono waxyaalahay ay u baahantahay oo ku fuli doonto isku duwid.

qaanqaamin *m.f.db* eeg qaanqaami.

qaanqaanni *m.db* In yar oo malab-sureed ah. *ld qaqaan*.

qaansaley *m.db.u* Colka intiisa qaansada ku dagaalanta. *ld qaansoley*.

qaansaqumiye *m.l* (-yayaal, *m.l/db*) Qalab qaansada lagu xiro si ay u yeelato qaabka la rabo.

qaansarroobaad¹ *m.db* (-dyo, *m.db*) Midabyo dhown ah oo si iskorsaar ah u samaysama daruurta marka uu roob da'ayo; caashacarrabdheer; keynroobaad; jeegaan.

qaansarroobaad² *m.db* (-dyo, *m.db*) (*fis.*)

Qaansada midabbaysan oo ka kooban midabbada isbektramka, oo la arko marka ilayska qorraxdu ku dhaco roobka, waxaana sababa noqodka iyo qalloocashada fallaaraaha ilays ee ku dhacaya dhilbaha roobka.

qaansheeg *m.db* (-gyo, *m.l*) (*dhaq.*) Qoraal cid lagu weyddiinayo badeeco ay hore u qaadatay qiimahooda in ay bixiso.

qaansheegte *m.l* (-tayaal, *m.l/db*) Qof qaansheeg soo qortay.

qaando¹ *m.db* (-ooyin, *m.l*) 1. Qalab ka samaysan ul iyo wax la mid ah, oo lagu nadoochshay xarig labada af lagaga xiray, oo leebka iyo gammuunka laga gano.

2. Summad loo adeegsado ah hadalka ama codadka intooda kale, sababa kala duwan awgooda: qaansoooin deriley: {}; qaansoooin geesaley: []; qaansoooin biled: ()�.

qaanso² *m.db* (-ooyin, *m.l*) (*xis.*) Qayb ka mid ah xood is-haysta. Haddii meeriska goobo ama xoodad kale oo oodan loo qaybiyo labaqaybood oo aan isle'ekeyn, labada qaanso midda dheer waa qaanso weyn, midda gaabanna waa qaanso yar. Labadooda waxa ay sammeeyaan lammaane qaansoooin oo xisti ah.

qaansoley *m.db.u ld qaansaley*.

qaansoole *m.l* (*bot.*) Nooc geedgaabka ka mid ah oo baxsha laamo kor u baxa oo soo qalloocda, qaabka qaansada yeesho, kana baxa cadduunka.

qaanuuun *m.l* (-nno/qawaaniin, *m.db*)

1. Sharchiyo iyo nidaamyo isku duuban oo qolo gaar ah ku dhaqanta.
2. Dhaqan. *ld qaynuun, qeynuun*.

qaaq *m.db.sh.r* Erey tilmaama qaylo ama ci.

qaaqami *f.g2* (-iyay, -isay) Wax dab u dhawayn si loogu diiriyo ama engejiyo.

qaaqamid *m.f.db* eeg qaaqan.

qaaqamin *m.f.db* eeg qaaqami. *ld qaaqamis*.

qaaqamis *m.l ld qaaqamin*.

qaaqan *f.mg1* (-qamay, -qantay) Fariisasho dab agtiisa si loogu diirsado.

qaaqle *m.l* (-layaal, *m.l/db*) 1. Qof qaylo iyo dhib badan. 2. Qof aan waxba haysan. 3. Nin xishood yar.

qaaqlee *f.mg2* (-leeyay, -leysay) Hadal aan macno lahayn sheegid.

qaaqleyn *m.f.db* eeg qaaqlee.

qaar¹ *m.l* (-rar, *m.l*) 1. Qayb wax ka mid ah; in, wax, qayb. 2. Jirka nafleyda labadiisa qayb mid ka mid ah. 3. Dhanqa dambe. 4. Ardaaga aqalka. 5. Xero yar oo xerada weyn dhexdeeda laga sameeyo oo xoolaha inta caano nuugga ah la geliyo; edeg.

qaar² *m.db* (-ro, *m.l*) 1. *ld qaare*. Ul dhumiic weyn leh oo madaxa u buuran oo lagu dagaallamo; huur. 2. Cayaar shaxeed aan la baajin karin kataanteeda. *ld qaare*

qaar³ *f.mg1* (-ray, -rtay) Ubax, caleen iwm dhadid.

qaaraami *m.l* 1. Heesihii hore oo caashaqa ku saabsanaa. 2. Q. ah: qof heesihii hore ee caashaqa tirin jirey. *ld qaraami*.

qaaraamid *m.f.db* eeg qaaraan².

qaaraan¹ *m.l* (-nno/-ammo, *m.db*) Xoolo dad badan laga uruursho oo qof u baahan la siifyo ama arrin dadweynaha u dan ah lagu fuliyo ama si kale oo samafal ah loo bixiyo.

- qaaraan²** *f.mg1 (-aamay, -aantay; -aami)* U q.: xoolo dad badan ka ururin si qof u baahloo siyo ama arrin dadweynaha u dan ah loogu fuliyo.
- qaarad** *m.dh (-do, m.l)* Shanta qaybood ee waaweyn oo dhulku u qaybsan yahay middood.
- qaarayn** *m.f.dh eeg* qaaree.
- qaarbuuco** *m.dh ld* **qaarbuuxo**.
- qaarbuuxo** *m.db* Weynaanta qaarka sare qof u weynyahay. *ld* **qaarbuuco**.
- qaardheere** *m.l* Dhicis xoolaad oo nool.
- qaare** *m.l ld* **qaar²**.
- qaaree** *f.g2 (-reeyay, -raysay)* Nafley ul weyn ku garaacid.
- qaarid** *m.f.dh eeg* qaar³. *ld* **qaaris**.
- qaaris** *m.dh ld* **qaarid**.
- qaarjeeex** *m.l* Cudur sambabada caaliriya oo leh xummadiyo qunfac daran; oofwareen.
- qaarood** *m.l* Deyd.
- qaarqaad¹** *m.l* Dhinaca oo dhulka la dhigi waayo xanuu awgi; xaraarug.
- qaarqaad²** *f.mg1 (-day, -dday)* Xanuu awgii dhinaca dhulka dhigi waayid; xaraarugid.
- qaarqaadid** *m.f.dh eeg* qaarqaad².
- qaarqaaqan** *m.l* Q. ah: geed aan hoos badan lahayn.
- qaarri** *f.g2 (-iyay, -isay)* Mindi, masaar, toorray iwm oo afbeeshay soofayn.
- qaarrin** *m.f.dh eeg* qaarri. *ld* **qaarris**.
- qaarris** *m.l ld* **qaarris**.
- qaarsan** *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax qaaray ahaansho.
- qaarsanaan** *m.f.dh eeg* qaarsan. *ld* **qaarsanaansho**.
- qaarsanaansho** *m.l/dh ld* **qaarsanaan**.
- qaarxabaal¹** *m.l* 1. (bot.) Geed sida qaraha u faalala oo kor ku yeeshamiro waaweyn kuwa bocorta la eg, hoosna ku leh buruq weyn oo inta la jarjaro xoolaha lagu oon baxsho. 2. (daaw.) Xabaalidda qof lafo xanuu qaba qaarka dambe carro kulul loogu duugo si loogu daweyyo.
- qaarxabaal²** *f.g1 (-aalay, -aashay)* Qof lafo xanuu qaba qaarka dambe carro kukul loogu duugo si loogu daweyyo, xabaalid.
- qaarxabaalid** *m.f.dh eeg* qaarxabaal².
- qaash** *m.l* 1. (-shash, *m.l*) Jaadadka warmaha dhaadheer nooc ka mid ah. 2. Finan yaryar oo wajiga dadka ka soo yaaca waqtiga kuleelaha. 3. *ld* **haash**.
- qaashaaran** *f.mg4 (-rnaa, -rnayd)* Wax hawl isu diyaarshay ahaansho.
- qaashaarasho** *m.f.dh eeg* qaashaaro.
- qaashaaro** *f.mg3 (-rtay, -ratay)* Hawl isu diyaarin.
- qaate** *m.l (-tayaal, m.l/dh)* (*kiim.*) Atamka ama kooxda atamada ah ee lammaane elektaroonno ah la siyo marka dabarka elektaroon-deeqe ahi sameysmaya.
- qaatil** *m.l (-liin, m.dh)* Qof dilaa ah.
- qaatime** *m.l* Orod gaar ah oo ay farduhu sameeyaan marka ay durdurinayaan.
- qaatimee** *f.mg2 (-meeyay, -meysay)* Faras si qaatimo ah u ordid.
- qaatimeyn** *m.f.dh eeg* qaatimee.
- qaatin** *m.db* Mugga shey leeyayah.
- qaawan** *f.mg4 (-naa, -nayd)* 1. Qof aan dhar xirneyn ahaansho. 2. Dhisime, wax aan kor ka deydnayn ahaansho. 3. Hadal aan asturnayn ahaansho.
- qaawanaan** *m.f.dh eeg* qaawan. *ld* **qaawanaansho**.
- qaawanaansho** *m.l/dh* qaawanow. *ld* **qaawanaan**.
- qaawanow** *f.mg3 (-naaday, -naatay)* Qof qaawan noqosho.
- qaawi** *f.g2 (-iyay, -isay)* 1. Qof dhar ka furid. 2. Dhisimo, dedka kore ka qaadid.
- qaawin** *m.f.dh eeg* qaawi.
- qaawisasho** *m.f.dh eeg* qaawiso.
- qaawisayn** *m.f.dh eeg* qaaxee.
- qaaxee** *f.g2 (-xeeyay, -xaysay)* Nafley qaaxo ku ridid.
- qaaxo¹** *m.db* 1. Dhiska ka samaysan feerahay iyo lafdhabarta iyo waxa ku guda jira (oogada nafleyda); saab, saabley. 2. Cudur xun oo lays qaadsiiyo oo ku dhaca sida badan sambabada; feero sanbab.
- qaaxo²** *m.db* (*c.naf.*) Moqor dheecaan ka buuxo kaas oo sameeya moqorka ugu weyn ee xayawaannada lafdhabarleyda ah iyo kuwa lafdhabarla'da ah badankooda.
- qaaye** *m.l* Qiimo; waxtar.
- qaayib¹** *m.l ld* **qaayibid**.
- qaayib²** *f.g1 (-bay, -btay)* 1. Wax la bartay ka caado yeelasho. 2. Wax si aad ah ugu bogid.
- qaayibid** *m.f.dh eeg* qaayib. *ld* **qaayib¹**.
- qaayimo** *m.db* (*-ooyin, m.l*) 1. Qiimaha iyo kharashka uu ku fadhiyo wax iib u yaal. 2. Liis muujinaaya qiimaha badeeco la gadaayo.
- qab¹** *m.l* 1. Qiimaha iyo sharafta qof waliba moodo inuu leeyayah; han. 2. Xero yar oo waxaraha iyo naylaho lagu xereeyo oo kor ka dedan; edeg.

qab² *m.dh (-bo, m.l)* 1. Bir dugaagga lagu dabo; birshabeel. 2. Labo shay isku dhacay dhawaqaooda. 3. Belo lamafilaan ah oo si kedis ah ku dhaca.

qab³ *f.g1 (-bay, -btay)* 1. Wax mulki ahaan u haysasho. 2. Naag lahaansho. 3. Fikrad iwm si u aaminid. 4. Jirro, cuqdad iwm qof ku dhicid. 5. Dhar iwm xirnaan.

qabaal¹ *m.l (-llo, m.dh)* 1. Weel xoldhan oo geed jirriddii laga qoro oo xoolaha la warabinayo biyaha loogu shubo. 2. Weel gudihiisa dadku ku mayrto iyo mid dharka lagu dhax meyro.

qabaal² *m.l (-llo, m.dh)* (xis.) Nooc ka mid ah toobineed oo leh xoodbeeg u dhexeeya oo iyol (oleli). Tubta bar socota sallax oo wadarta fogaanta ay u jirtaa laba barood oo maguuran ah ay tahay madoorsoome. Labada barood ee maguuraanka waxa la yiraahdaa kulmisyo.

qabaanqab¹ *m.l Ci'* iyo socsocod badan oo ay riyuhi sameeyaan marka ay waayaan arigii ay ku jireen. *ld qawqab¹*.

qabaanqab² *m.dh* Jaadadka carsaanyada nooc ka mid ah.

qabaanqab³ *f.mg1 (-bay, -btay)* Ri' arigii ay ku jirtay ka luntay ama laga saaray ci' badan iyo dhaqdhaqaaq sameyn. *ld qawqab²*.

qabaanqabid *m.f.dh eeg* qabaanqab³. *ld qawqabid*.

qabad *m.l* 1. Orgi yar oo bilaabay kudidda riyaха. 2. *ld qabasho*.

qabdnimo *m.dh* Qabad ahaansho.

qabadsii *f.lg2 (-iiyay, -iisay)* 1. Wax, wax kale ku dhejin. 2. Cid wax xafidsiin. 3. Wax, wax kale ku dirid. 4. Cudur isku daasho.

qabadsii *m.f.dh eeg* qabadsii.

qabalax *m.l* Qof laf weyn leh godan oo aan hilib badan lahayn. *ld qablax*.

qabalaxsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax qablax ah ahaansho (qof). *ld qablaxsan*.

qabalaxsanaan *m.f.dh eeg* qabalaxsan. *ld qabalaxsanaansho, qablaxsanaan, qablaxsanaansho*.

qabalaxsanaansho *m.l/dh ld qabalaxsanaan*.

qaballuu *m.l (-syo, m.dh)* Qof qaangaар ah oo garmaqaatenimo iyo nacasmimo isku darsadya.

qaballuusnimo *m.dh* Qaballuuus ahaansho.

qabandhaco *m.dh* Jariifrico oogada ku fidda oo ay dhaliso naxdin, dhaxan ama jirro.

qabandhacoo *f.mg3 (-ooday, -ootay)* Qabandhaco dareemid.

qabandhacood *m.f.l eeg* qabandhacoo.

qabanqaabi *f.g2 (-iyay, -isay)* Wax la fulin laaha isku dubbarid.

qabanqaabin *m.f.dh eeg* qabanqaabi.

qabanqaabo *m.dh* Isku dubba rididda hawl la rabo in la qabto.

qabasho *m.f.dh eeg* qabo². *ld qabad, qabatin² (5)*.

qabatimid *m.f.dh eeg* qabatin³. *ld qabatin² (3)*.

qabatin¹ *m.l (c.nafl)* Marka laga hadlayo taduwurka, isbeddel kasta oo ku dhaca dhismaha ama shaqada noolaha taas oo ka dhigta mid ku habboon degaankiisa.

qabatin² *m.dh* 1. Xanuun mar mar dadka qabta; eyddin; nabar. 2. Tabta awrku wax u qabto. 3. *ld qabatimid*. Wax loo barto, la qaayibo. 4. Wax sameyntooda loo bartay. 5. *ld qabasho*.

qabatin³ *f.g1 (imay, -intay; -imi)* Meel nolosheeda u barasho.

qabato *m.dh.kh* Qalab sida manqaska laba birood oo isweydaar ah ama hal bir oo la isku soo laabay ka samaysan oo waxyaalahaa aadka ukulul lagu qabto.

qabatoomid *m.f.dh eeg* qabatoon².

qabatoon¹ *m.l* 1. Cudur qabatiin leh oo soo noqnoqda. 2. Muddo dheer oo la qado dhibaatada ka timaadda.

qabatoon² *f.mg1 (-oomay, -oontay)* 1. Cudur qabatiin leh oo soo noqnoqda dareemid. 2. Cunto iyo cabbid muddo dheer laga raagay darteed dhibaato badan dareemid.

qabax *m.l.u* Dhigaha waaweyn ee aqalka miyiga.

qabay *m.l* Weelka qabada laga sameeyo.

qabayaro *m.dh* Qabo silloon oo qodxo yaryar leh iyo dhacaan cad oo caanaha u eg oo haddii ay dadka afka iyo indhaha ka gaaraan guba.

qabbaan¹ *m.l (-nno, m.dh)* 1. Qof qof kale u adeega; midiidin. 2. Miisaan weyn oo waxyaabaha culus lagu miisaamo.

qabbaan² *m.dh (-nno, m.l)* Qof qof kale u adeega, midiidin (naag).

qabbaan³ *f.mg1 (-nay, -ntay)* U q.: cid u adeegid.

qabbaanid *m.f.dh eeg* qabbaan³.

qabbaans *m.l ld qabbaansh*.

qabbaansh *m.f.dh eeg* qabbaansh. *ld qabbaansad, qabbaansi*.

qabbaansi *m.l ld qabbaansh*.

qabbaanso *f.g3 (-saday, -satay)* Cid qabbaan ka dhigasho.

qabbil *f.g1 (-ilay, -ishay)* Yeelid; maqlid; oggolaan; aqbalid.

- qabbilid** *m.f.dh eeg qabbil.*
- qabbir¹** *m.l Isu dhoweynta lugaha awr la dabrayo aad la isugu dhaweeyo. *ld qabbirid.**
- qabbir²** *f.g1 (-ray, -rtay)* Rati dabar si aad ah ugu dhuujin si uusan u fogaan.
- qabbiran** *f.mg4 (-rnaa, -rnayd)* Rati wax la qabbiray ahaansho.
- qabbirasho** *m.f.dh eeg qabbiro.*
- qabbirid** *m.f.dh eeg qabbir². *ld qabbir¹.**
- qabbirnaan** *m.f.dh eeg qabbiran. *ld qabbirnaansho.**
- qabbirnaansho** *m.l/dh ld qabbirnaan.*
- qabbiro** *f.mg3 (-rtay, -ratay)* Awr si qabbir ah u xirasho.
- qabco** *m.dh ld abqo.*
- qabdhan** *m.l Marka xooluhu biyo aysan ka dhergin cabbaan.*
- qabee** *f.mg2 (-beeyay, -beysay) *ld qabee.**
- qabeyn** *m.dh ld qubeyn.*
- qabeyns** *m.l ld qubeyns.*
- qabeysho** *m.dh ld qubeysho.*
- qabeyso** *f.mg3 (-stay, -satay) *ld qubeyso.**
- qabid** *m.f.dh eeg qab³.*
- qabiil** *m.l (-llo, m.dh/qabaa'il, m.l)* Dad dhalasho wada sheegta. *ld qabiilo.*
- qabiili** *m.l (-iyo/-iyiin, m.dh)* 1. Qof qabyaaladda aad u daneeya oo ku dhaqma. 2. Qof qabiil tiro badan ka dhashay.
- qabiilo** *m.dh ld qabiil.*
- qabiix** *m.l/kh* 1. Q. ah: hadal ama fal aad u fool xun. 2. Q. ah: qof xun.
- qabil** *m.l (-llo, m.dh)* 1. Harag aan megdeysnayn. 2. Har, derbaal iwm adag oo laga galoo roobka, qorrxada, dhaxanta iwm.
- qablavid** *m.f.dh eeg qablan². *ld qablan¹ (2).**
- qablan¹** *m.l* 1. Hadal ama shanqar weyn oo culus; bulaan; hugun. 2. *ld qablavid.*
- qablan²** *f.mg1 (-amay, -antay; -ami)* Hadal ama shanqar weyn sameyn.
- qablax** *m.l ld qabalax.*
- qablaxsan** *f.mg4 (-naa, -nayd) *ld qabalaxsan.**
- qablaxsanaan** *m.dh ld qabalaxsanaan.*
- qablaxsanaansho** *m.l/dh ld qabalaxsanaan.*
- qabno** *m.l Hanti.*
- qabo¹** *m.dh* 1. (*bot.*) Geed leh caano, qodxo iyo sooh wanaagsan oo weelal iyo alaaboo kaleba laga sameysto. 2. Weelasha caanaha lagu shubto inta aan weli la xoolayn. 3. Weel qabo ka samaysan.
- qabo²** *f.g/mg3 (-btay, -batay)* 1. (*f.g*) Wax gacan ku dhigid. 2. (*f.g*) Dhul, dad iwm hub ku hanasho. 3. (*f.g*) Cid fal xun ku kici lahayd ka celin. 4. (*f.g*) Shaqo fulin. 5. (*f.g*) Meel aadid. 6. (*f.mg*) Is q.: arrin iwm oo lagu kici lahaa ka harid. 7. (*f.mg*) Laba qof ama ka
- badan iska hor imaasho. 8. (*f.mg*) Is q.: laf jabtay xiriirsamid.
- qaboobaan** *m.f.dh eeg qabow³. *ld qaboobaansho.**
- qaboobaansho** *m.l/dh eeg qaboobow. *ld qaboobaan.**
- qaboobe** *m.l Waqtiga hawadu aad u qabowdo meelaha qaarkoodna uu baraf ka dhaco.*
- qaboobid** *m.f.dh eeg qabow².*
- qaboobow** *f.mg3 (-baaday, -baatay)* Wax qaboobay noqosho.
- qabooji** *f.g2 (-iyay, -isay)* 1. Wax, wax qabow ah ka dhigid. 2. Wax xasilin.
- qaboojin** *m.f.dh eeg qabooji.*
- qaboojisasho** *m.f.dh ld qaboojisasho.*
- qaboojiso** *f.g3 (-stay, -satay)* Wax, wax qabow ka dhigasho.
- qaboojiye** *m.l (-yayaal, m.l/dh)* Makiinad leh qol magudbiye hawo oo lagu keediyo alaabooinka, cunnada iyo cabbitaanka si aanay u xumaan ama qabow u ahaadaan; tallajjad.
- qaboone** *m.l ld qaboone.*
- qaboono** *m.dh* Subaxnimada inteeda hore oo aan qorraxdu weli soo kululaan. *ld qaboone.*
- qabow¹** *m.l* 1. Kuleyl la'an. 2. Q. ah: wax aan kululeyn.
- qabow²** *f.mg1 (-oobay, -owday; -oobi)* 1. Wax heerkulkisiis hooseeyo noqosho. 2. Qof xasilan noqosho.
- qabow³** *f.mg4 (-boobaa, -boobayd)* 1. Wax heerkulkisiis hooseeyo ahaansho. 2. Qof xasilan ahaansho.
- qabowsasho** *m.f.dh eeg qabowso.*
- qabowso** *f.g/mg3 (-saday, -satay)* 1. (*f.g*) Wax qabow ka dhigasho. 2. (*f.mg*) Is qaboojin (qof).
- qaboyer** *m.dh* (*bot.*) Qabo silloon oo qodxo yaryar leh iyo dhecaan cad oo caanaha u eg oo haddii dadka afka iyo indhaha ka gaaraan guba.
- qabqab** *m.dh* Indha-sarcaadin been ah oo cidi muujiso.
- qabqable** *m.l (-layaal, m.l/dh)* 1. Qof dadka isugu muujiya in uu leeyahay karti dheeraad ah; faataadhugle. 2. Qof firfircoon oo mas'uuliyyad aan loo dirin isu xilsaara.
- qabqabow** *m.l* Cabbitaan qabow oo la cabbo. *ld qaqabow.*
- qabri** *m.l (-iyo/qabuur/qabri, m.dh;* **qabuuro/qabuurrro**, *m.l)* 1. Godka meydka la gesho oo lagu aaso; xabaal. 2. Q. ah: qof calool adag oo aan sir iwm ka bixin.
- qabsad** *m.l ld qabsasho.*

qabsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* 1. Hawl iwm wax la qabtay ahaansho. 2. Ku q.: wax meel ku dhegsan ahaansho. 3. Tuug, dugaag iwm wax casiimo lagu akhriyey oo aan wax bi'in karin ahaansho.

qabsanaan *m.f.db eeg* qabsan. *ld* qabsanaansho.

qabsanaansho *m.l/dh ld* qabsanaan.

qabsasho *m.f.db eeg* qabso. *ld* qabsad.

qabsato *m.db (-ooyin, m.l)* Xubinta geedsaarku leeyihii oo ay geedaha kale ku qabsadaan.

qabsin *m.l (-nno, m.db)* 1. Xiidmaha weyn ee nafleyda. 2. Xanuunka qabsinnada ku dhaca.

qabsin-ood *m.l* 1. Cad yar oo buro ah oo dhuubar, oo doc af ku leh docna ka oodan oo qabsinka madaxiisa ka laallaada; kolon. 2. Xanuun qabsin-oodka qabta. *ld* qabsin-oodane.

qabsin-oodan¹ *m.l* Xirmidda ay xiidmuu xirmaan.

qabsin-oodan² *f.mg1 (-dmay, -dantay; -dmi)* Xiidmo wax xiran noqosho.

qabsin-oodane *m.l ld* qabsin-ood.

qabsin-oodmid *m.f.db eeg* qabsin-oodan².

qabso *f.g/mg3 (-saday, -satay)* 1. (*f.g*) Wax cid ka qaadasho. 2. (*f.g*) Naag kufsasho. 3. (*f.g*) Dad, dal iwm xoog ku hanasho. 4. (*f.g*) Dhibaato la kulmid. 5. (*f.mg*) Ku q.: wax cid wadato kula dhegid. 6. (*f.mg*) U q.: cid deyn iwm ku dacweyn. 7. (*f.mg*) La q.: hawl, degaan iwm dabeecadoodaa barasho.

qabsoomid *m.f.db eeg* qabsoon.

qabsoon *f.mg1 (-oomay, -oontay; -oomi)* Hawl iwm wax la fulihey noqosho.

qabuul *m.l* Aqbal.

qabuuro *m.l 1. ld* qabuur, qubuуро (2). Meel ay qabuur badan ku yaalliiin oo loogu talaggalay in dadka dhintay lagu aaso. 2. *eeg* qabri.

qabweyn *f.mg4 (-naa, -nayd)* Qof islaweyni badan ahaansho.

qabweynaan *m.f.db eeg* qabweyn. *ld* qabweynaansho, qabweyni.

qabweynaansho *m.l/dh ld* qabweynaan.

qabweyni *m.db* Dabeecad isla weyni kibir leh oo qof yeesho. *ld* qabweynaan.

qabxad *m.db (-do, m.l)* Naag sharmuuto ah. *ld* qabxo, qaxbad, qaxbo.

qabxo *m.db ld* qabxad.

qabyaalad *m.db* Nidaam siyaasadeed oo ku salaysan dhaqanka qabiilkha; kala qaybinta ummad loo kala qaybiyo qoloqolo.

qabyaaladayn *m.f.db eeg* qabyaaladee.

qabyaaladee *f.g2 (-deeyay, -deysay)* Nidaam qabyaaladeed qof kula dhaqmid; qof qabyaalad darteed uga eexasho.

qabyo *m.db.kh* Q. ah: wax aan dhammeystirneyn.

qabyobid *m.f.db eeg* qabyow.

qabyow *f.mg1 (-oobay, -owday; -oobi)* Wax qabyo ah noqosho.

qac *m.db.sh.r* Erey tilmaama shanqar sida shanqarta wax jabay ama labo shay laysku dhuftay ay soo saaraana.

qacqac *m.db.sh.r* Erey tilmaama qababac, jirriiq ama liiqliiqasho.

qad¹ *m.l* Labaq, saddexq. iwm: xoolo aan biyo cabbin laba maalmood, saddex maalmood iwm.

qad² *f.mg1 (-day, -dday)* 1. Wax la qaybsanayey wax ka waayid. 2. Cuntocunid la'aan.

qadaad¹ *m.l (-dyo, m.db)* Madaxa docdiisa dambe; jeego.

qadaad² *f.g1 (-day, -dday)* Koor carraabbaeeda isku xirid si aanay u shanqarin.

qadaadan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Koor wax la qadaaday ahaansho.

qadaadid *m.f.db eeg* qadaad².

qadaadnaan *m.f.db eeg* qadaadan. *ld* qadaadnaansho.

qadaadnaansho *m.l/dh ld* qadaadnaan.

qadaf¹ *m.l* Aflagaaddo weyn oo qof sharaftiisa lagu dhaawacayo.

qadaf² *f.g1 (-dfay, -daftay; -dfi)* Aflagaaddo weyn oo qof sharaftiisa lagu dhaawacayo u jeedin.

qadan *m.l* 1. Nasiib; ayaan. 2. Q. ah: qof xoog iyo laf leh.

qadaysii *f.g2 (-iiyay, -iisay)* Cid qado siin.

qadaysiin *m.f.db eeg* qadaysii.

qaddac¹ *m.l* 1. Weel yar oo subagga iyo saliidda iwm lagu cabbiro. 2. Wax muuqda ama fudud oo malaha lagu garan karo; wax muuqda, wax cad. 3. *ld* qaddicid.

qaddac² *f.g1 (-cay, -cday; -dici)* 1. Wax goyn. 2. Ka q.: qof saad kala goyn.

qaddacan *f.mg4 (-cnaa, -cnayd)* 1. Wax la gooyay ahaansho. 2. Ka q.: wax la' ahaansho; qof saad lagala gooyay ahaansho.

qaddacnaan *m.f.db eeg* qaddacan. *ld* qaddacnaansho.

qaddacnaansho *m.l/dh ld* qaddacnaan.

qaddar¹ *m.l* 1. Karti; awood. 2. Sharaf. 3. Q. ah: xooga; kis. 4. Q. ah: qiyas (waqt). 5. *ld* qaddar².

qaddar² <i>m.l/dh</i> (<i>dii.</i>) Awood Rabbaani ah, oo aan aadamiga ku lahayn wax hawl ah. <i>ld</i>	qadfan <i>f.mg4</i> (-naa, -nayd) Wax la qadfad ahaansho.
qaddar¹ (5).	qadfanaan <i>m.f.dh</i> <i>eeg</i> qadfan. <i>ld</i>
qaddar³ <i>f.g1</i> (-ray, -rtay) Wax ahaysiin (Ilaah).	qadfanaansho .
qaddaran <i>f.mg4</i> (-rnaa, -rnayd) Wax Eebbe qaddarey ahaansho.	qadfanaansho <i>m.l/dh ld</i> qadfanaan .
qaddari <i>f.g2</i> (-iyay, -isay) Qiimeyn; sharaf; tixgelin.	qadfid <i>m.f.dh eeg</i> qadaf ² .
qaddarid <i>m.f.dh eeg</i> qaddar ³ .	qadhin <i>m.dh</i> Meel leh dhir madow yari ku yaal.
qaddarin <i>m.f.dh eeg</i> qaddari. <i>ld</i> qaddaris .	qadi¹ <i>m.l ld</i> qadow (1).
qaddaris <i>m.l ld</i> qaddarin .	qadi² <i>f.g2</i> (-iyay, -isay) 1. Cid wax u diidid. 2. Cunto siin waayid. Tus. "Naagtii baa carruurta iga qadisay."
qaddarjab¹ <i>m.l ld</i> maskarjab¹ .	qadid <i>m.f.dh eeg</i> qad ² . <i>ld</i> qatooyo (3).
qaddarjab² <i>f.mg1</i> (-bay, -btay) <i>ld</i> maskarjab² .	qadiid <i>m.l</i> 1. Culay weelka biyaha ama caanaha lagu nadiifiyo. 2. Madowga culaygu uu weelka u yeelo.
qaddarjaban <i>f.mg4</i> (-bnaa, -bnayd) <i>ld</i> maskarjaban .	qadiidi <i>f.g2</i> (-iyay, -isay) Weel culay ku nadiifin.
qaddarjabi <i>f.g2</i> (-iyay, -isay) <i>ld</i> maskarjebi .	qadiidin <i>m.f.dh eeg</i> qadiidi.
qaddarjabid <i>m.dh ld</i> maskarjabid .	qadiidsan <i>f.mg4</i> (-naa, -nayd) Weel wax la qadiidiyey ahaansho.
qaddarjabin <i>m.dh ld</i> maskarjabin .	qadiidsanaan <i>m.f.dh eeg</i> qadiidsan. <i>ld</i>
qaddarjabnaan <i>m.dh ld</i> maskarjabnaan .	qadiidsanaansho .
qaddarjabnaansho <i>m.l/dh ld</i> maskarjabnaan .	qadiidsanaansho <i>m.l/dh ld</i> qadiidsanaan .
qaddarjabsan <i>f.mg4</i> (-naa, -nayd) <i>ld</i> maskarjabsan .	qadii <i>m.l/kh</i> 1. Q. ah: shey gabobay oo waqtii hore ahaa. 2. Q. ah: wax waqtigii la isticmaali lahaa la soo dhaafay oo xumaaday. <i>ld</i> qadiin .
qaddarjabsanaan <i>m.dh ld</i> maskarjabsanaan .	qadiin¹ <i>m.l ld</i> qadii .
qaddarjabsanaansho <i>m.l/kh</i> <i>ld</i> maskarjabsanaansho .	qadiin² <i>m.dh</i> 1. Midab-gaddoonka ku dhaca xoolaha jirran; yuduun. 2. Badar muddo yiil oo uumi gaaray.
qaddarjebi <i>f.g2</i> (-iyay, -isay) Cid sharafta ka qaadiid.	qadin <i>m.f.dh eeg</i> qadi. <i>ld</i> qadis .
qaddarjebid <i>m.dh ld</i> maskarjabid .	qadis <i>m.dh ld</i> qadin .
qaddarjebin <i>m.f.dh eeg</i> qaddarjebi.	qado <i>m.dh</i> (-ooyin, <i>m.l</i>) Cunnada harki la cuno.
qaddarnaan <i>m.f.dh eeg</i> qaddaran. <i>ld</i> qaddarnaansho .	qadoodi <i>m.l</i> Cunto la'aan in muddo ah lagu jiro.
qaddarnaansho <i>m.l/dh ld</i> qaddarnaan .	qadow¹ <i>m.l 1. ld</i> qadi 2. Geed yar oo jaadad badan ah dhirta waaweyn korkooda inta ka baxa magoola. 3. Cagaar ay yeeshaan geedaha qaarkood xilliga kaliisha.
qaddicid <i>m.f.dh eeg</i> qaddac. <i>ld</i> qaddac¹ (3).	qadow² <i>f.mg1</i> (-dway, -dowday; -dwi) Geed qadow bixin.
qaddiifad <i>m.dh ld</i> kadiifad .	qadsan <i>f.mg4</i> (-naa, -nayd) <i>ld</i> qatan .
qaddiman <i>f.mg4</i> (-mnaa, -mnayd) Hanti, wax la qaddimay ahaansho.	qadsanaan <i>m.f.dh ld</i> qatanaan .
qaddimid <i>m.f.dh eeg</i> qaddin.	qadsanaansho <i>m.l/dh ld</i> qatanaan .
qaddimnaan <i>m.f.dh eeg</i> qaddiman. <i>ld</i> qaddimnaansho .	qadsanow <i>f.mg3</i> (-naaday, -naatay) <i>ld</i> qatanow .
qaddimnaansho <i>m.l/dh ld</i> qaddimnaan .	qadwid <i>m.f.dh eeg</i> qadow ² .
qaddin <i>f.g1</i> (-imay, -intay; -imi) Wax waqtigii la sameyn lahaa ama la bixin lahaa ka soo hormarin.	qafaal¹ <i>m.l</i> 1. Si xoog ah oo cid loo kaxeeyo si dano laga lahaa loogu fushado. 2. Meel dhir lahayd oo la baneyo si beer looga dhigto.
qaddiyad <i>m.dh</i> Dan iyo ujeeddo ay cid ama ummad leedahay.	
qadduun <i>m.dh</i> (-uumo, <i>m.l</i>) 1. Shey duug ah oo aad u da' weyn oo waayihii hore lagu dhaqmi jirey. 2. Meel qof ama dad ku duuganyihiin; qabri. 3. Seef godan oo daab qori ah leh.	
qadee <i>f.mg2</i> (-deeyay, -deysay) Qado cunid.	
qadeyn <i>m.f.dh eeg</i> qadee.	
qadeysi <i>f.g2</i> (-iiyay, -iisay) Qof dharaarad u dhiibid.	
qadeysiin <i>m.f.dh eeg</i> qadeysiin.	

qafaal² *f.g1 (-aalay, -aashay)* 1. Cid xoog ku kaxayn si dan laga lahaa loogu fusho. 2. Meel dhir ka bannayn si beer looga dhigo.

qafaalan *f.mg4 (-lnaa, -lnayd)* Wax la qafaalay ahaansho.

qafaalasho *m.f.dh eeg qafaalo.*

qafaalid *m.f.dh eeg qafaal².*

qafaalnaan *m.f.dh eeg qafaalan. ld qafaalnaansho.*

qafaalnaansho *m.l/dh ld qafaalnaan.*

qafaalo *f.g3 (-aashay, -aalatay)* Cid xoog ku kaxeeyasho si dan laga lahaa loogu fushado.

qafal *f.g1 (-alay, -ashay)* Ciyaar dubno labada dhinac ka xirid iyada oo dhagax kale la gelin karin.

qafalmardax *m.l.kh* 1. Qof dabeecad xun leh. 2. Wax aan si wanaagsan u habeynsayn. 3. Arrin iwm oo aan la garan karin waxna laga qaban karin. *ld qafalmarjac.*

qafalmarjac *m.l ld qafalmardax.*

qafas *m.l 1. (-syo, m.dh) ld qafis.* Sanduuq shabaq ka samaysan oo shimbiraha, ugaadha iwm lagu hayo. 2. Qasac yar oo maar ah, qaada tiro xabbado ah oo buntuqa, bistoladda iwm la geliyo.

qafil¹ *m.l (-llo, m.dh)* 1. Shey bir ka samaysan oo gacan yar oo qoolaaban iyo duleel yar oo uu furaha galoo leh, oo faseexadda albaabka, sanduuqa iwm lagu xiro. 2. *ld qafilid.* 3. *quful¹, qunful¹.*

qafil² *fg1 (-ilay, -ishay)* Albaab, sanduuq iwm faseexaddooda qafil ku xirid. *ld quful², qunful².*

qafilan *f.mg4 (-lnaa, -lnayd)* Wax qafil ku xiranyahay ahaansho. *ld qufulan, qunfulan.*

qafilasho *m.f.dh eeg qafilo. ld qufulasho, qunfulasho.*

qafilid *m.f.dh eeg qafil². ld qafil¹ (2), qafil¹, quful¹, qufulid, qunful, qu*

qafilnaan *m.f.dh eeg qafilan. ld qafilnaansho, qufulnaan, qufulnaansho, qunfulnaan.*

qafilnaansho *m.l/dh ld qafilnaan.*

qafilo *f.g3 (-ishay, -ilatay)* Albaab, sanduuq iwm qafil ku xirasho. *ld qufulo, qunfulo.*

qafis *m.l ld qafas (1).*

qafish *m.dh* Nooc kalluunka ka mid ah oo diilimo cad iyo guduudan leh.

qaflad¹ *m.db.fl* Kedo; lamafilaan.

qaflad² *m.db* Xirmidda ciyaar dubnadeed labada dhinac ka xiranto iyada oo dhagax kale aan la gelin karin. *ld qaflo¹.*

qaflamid *m.f.dh eeg qaflan¹.*

qaflan¹ *f.mg1 (-amay, -antay)* Wax labada dhinac ka xiran noqosho (ciyaar dubnadeed).

qaflan² *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax qaflan lagu sameeyay ahaansho (ciyaar dubnadeed).

qaflanaan *m.f.dh eeg qaflan². ld qafhanaansho.*

qaflanaansho *m.l/dh ld qafhanaan.*

qaflasho *m.f.dh eeg qaflo².*

qaflid *m.f.dh eeg qafal.*

qaflo¹ *m.dh ld qaflad².*

qaflo² *f.g3 (-laday, -latay)* Ciyaar dubno labada dhinac ka xirasho iyada oo aan dhagax kale la gelin.

qafro *m.l ld qorfo.*

qahar¹ *m.l* Dhibaato lagala kulmo hawl, socod iwm oo la qabto. *ld qaxar¹.*

qahar² *fg1 (-hray, -hartay; -hri)* Cid dhibaato gaarsiin.

qahraan *m.l.kh (-nno, m.dh)* 1. Q. ah: qof dhibaato badan. 2. Qof dhibban oo talo ku barraahsatay. *ld qaxraan.*

qahran *f.mg4 (-naa, -nayd)* Qof la qahray ahaansho. *ld qaxran.*

qahranaan *m.f.dh eeg qahran. ld qahranaansho, qaxranaan, qaxranaansho.*

qahranaansho *m.l/dh ld qahranaan.*

qahrid *m.f.dh eeg qahar². ld qaxrid.*

qahwe *m.l ld qaxwe.*

qajaaful *m.l ld qanjaaful.*

qajaar *m.l.u* Miro yaryar oo cagaaran oo quadaar ahaan loo cuno.

qajac *m.l (-cyo, m.dh)* Qaniis.

qajajac *m.dh.sh.r* Hadal badan oo aan macne lahayn.

qajeel¹ *m.dh (-lyo, m.l)* 1. Rajo. 2. Sida badan, marar badan, badanaa. Tus. “Qajeel buu yimaadada”.

qajeel² *fg1 (-eelay, -eeshay)* Wax rajo ka qabid.

qajeelid *m.f.dh eeg qajeel².*

qal¹ *m.l (-lal, m.l)* Labada fuq ee afka middood; daan.

qal² *fg1 (-alay, -ashay)* 1. Neef nool gowracid, oo kala dhigdhigid. 2. Meel jirkha nafleyda ka mid ah jeexid si loo daaweyo.

qalaad *s.* Dhul kale ama tol kale ah; aan sokeeye ahayn; shisheeye.

qalaad¹ *m.l* Cida orgiga marka uu riyyaha orgeynayo.

qalaad² *f.mg1 (-day, -dday)* Orgi qooqan ciyid.

qalaadid *m.f.dh eeg qalaad².*

qalaamaanyo *m.dh* Nafley aan nooc wada ahayn oo wada jirta. *ld qalamaanyo.*

qalaanqal¹ *m.l* Qas; qulqulad; wareer.

qalaanqal² *m.l/dh* 1. Qas; qulqulad; wareer. 2. Geed-abaareed higlada u eg aan qodxo lahayn leh miro yaryar oo cas cas,

- dambaskiisana magaad iyo dawo cadhada lagu dhayo laga dhigto, oo xooluhu daaqaan.
- qalaanqalmadow** *m.l* Nooc qalaanqalka ka mid ah oo caleemahii suu aad u cagaaran yihiin.
- qalab** *m.l* 1. Alaabta wax lagu qabsado ama lagu dhaqmo oo dhan. 2. Hubka lagu dagaalamo oo dhan. 3. (*muus.*) Qalabka muusikada.
- qalabayn** *m.f.db eeg* qalabee.
- qalabee** *f.g²* (-beeyay, -baysay) 1. Meel qalab u yeelid. 2. Cid hubeyn.
- qal-aboodi** *m.l* Firiiric yar yar oo cuncun leh oo oogada dadka ka soo yaaca kolka ay qorraxdu kulushahay (kulayaaha).
- qalad¹** *m.l* (-dyo, *m.db*) Samaynta wax, fal, hadal iwm. loo sameeyo si aan sax ahayn; gef.
- qalad²** *f.g/mg1* (-lday, -laddy; -ldi) 1. (*f.g*) Wax si aan sax ahayn u samayn. 2. (*f.mg*) Ku q.: wax, wax kale oo aan ku habbooneyn ku qasid.
- qalaggoo** *f.mg2* (-ooyay, -oysay) Nafley qalo ka bi'ld.
- qalaggoyn** *m.f.db eeg* qalaggoo.
- qalal** *m.l* (*daaw*) Isku roorid muruqeed oo aan qofku ogeyn keentana qalqalloc jirkka iyo addimada.
- qalalaas** *m.l* Degganaan iyo xasilooni la'aan. *ld* qalalaase, qalalaaso.
- qalalaase** *m.l ld* qalalaas.
- qalalaaso** *m.l ld* qalalaas.
- qalalab** *m.db.sh.r* Si shanqr iyo buuq leh oo wax isaga dabadhacaan; rabshad.
- qalalabi** *f.g²* (-iyay, -isay) Wax si dhaqso leh u sameyn.
- qalalabin** *m.f.db eeg* qalalabi.
- qalalabsasho** *m.f.db eeg* qalalabso.
- qalalabso** *f.g³* (-saday, -satay) Wax si dhaqso ah u cabbid.
- qalamaanyo** *m.db* 1. Dad isku dhex jira oo aan isgaranayn. 2. Dad keli keli ah.
- qalamii¹** *m.l ld* qalammi.
- qalamii²** *m.db* Nafley yar oo indha waaweyn leh oo cagaha iyo dabada daanyeerka uga eg, wejiga iyo dhegahaha dawacada ugu eg; geedatiris.
- qalammi** *m.l* Shiraac yar. *ld* qalammi¹.
- qalan¹** *f.mg1* (-lmay, -lantay; -lmi) 1. Wax la qalay noqosho (nafley). 2. U q.: wax, wax istaahilid.
- qalan²** *f.mg4* (-lnaa, -lnayd) 1. Wax la qalay ahaansho (nafley). 2. U q.: wax, wax istaahila ahaansho.
- qalanjo** *m.db* (-ooyin, *m.l*) 1. Maroodiga dheddig. 2. (*riw.*) Haweeney jisha qeybta
- ugu muhiimsan ee filin ama riwaayad. 3. Naag aad u qurux badan.
- qalasho** *m.f.db eeg* qalo².
- qalaw** *m.db* 1. Kalagoyska cududda iyo garabka. 2. Xanuun ku dhaca kalagoyska cududda iyo garabka.
- qalawille** *m.l* Geed-abaareed gaaban oo higlahu u eg qodaxna lahayn oo waqtiga jiilaalku dheeraado xoolaha caleentiisa lagu barbixiyo.
- qalawle** *m.l* 1. Geel guran ah. 2. Muqmad aan subag iyo dufa midna lahayn. 3. Cantalaay.
- qalawo** *m.db* (-ooyin, *m.l*) 1. Dhis yar oo waxaraha la geliyo. 2. Dhismo yar oo loogu gabbado dugaag la rabo in la dil. *ld* qalwo (2).
- qalax** *m.l* 1. Q. ah: dhul dhagax badan oo oomane ah. 2. Nooc ka mid ah dhulmanta waaweyn oo laba qalbac leh.
- qalayn** *m.f.db eeg* qalee. *ld* qalays.
- qalays** *m.l ld* qalayn.
- qalaysan** *f.mg4* (-snaa, -snayd) Wax qudrad, subag iwm muddo yar lagu shiilay ahaansho (hilib).
- qalaysasho** *m.f.db eeg* qalayso. *ld* qalaysi.
- qalaysi** *m.l ld* qalaysasho.
- qalaysnaan** *m.f.db eeg* qalaysan. *ld* qalaysnaansho.
- qalaysnaansho** *m.l ld* qalaysnaan.
- qalayso** *f.mg3* (-stay, -satay) Hilib muddo yar qudrad, subag iwm, ku shiilasho.
- qalbac** *m.l* (-cyo, *m.db*) Labada fuq ee isle'eg, xalleefsan, isku abburan oo miruhu leeyihiin middood.
- qalbi** *m.l* (quluub, *m.db*) 1. Laab; kal. 2. Xasuus.
- qalbidaciif** *m.l kh* Q. ah: qof garasho yar.
- qalbifarnaan** *m.db ld* qalbifurnaan.
- qalbifarnaansho** *m.l ld* qalbifurnaan.
- qalbifuran** *f.mg4* (-rnaa, -rnayd) Cid niyad wanaagsan leh ahaansho.
- qalbifurnaan** *m.f.db eeg* qalbifuran. *ld* qalbifarnaan, qalbifarnaansho, qalbifurnaan.
- qalbifurnansho** *m.l ld* qalbifurnaan.
- qalbifurnow** *f.mg3* (-naaday, -naatay) Niyad wanaagsan yeefasho. *ld* qalbifurrow.
- qalbifurraan** *m.db ld* qalbifurnaan.
- qalbifurraansho** *m.l ld* qalbifurnaan.
- qalbifurrow** *f.mg3* (-raaday, -raatay) *ld* qalbifurnow.
- qalbijab** *m.l* 1. Dareen murugo leh oo ku dhasha qof wuxuu rabo waayey. 2. *ld* qalbijebid. *ld* niyadjab¹.
- qalbijab²** *f.mg1* (-bay, -btay; -jebi) Wax ka rajo dhigid.

qalbijebi *f.g2* (-iyay, -isay) Cid qalbijab ku ridid.
qalbijebid *m.f.dh eeg* qalbijab². *ld qalbijab¹*.
qalbijebin *m.f.dh eeg* qalbijebi.
qalbisamaan *m.f.dh eeg* qalbisan. *ld*
 qalbisamaansho, qalbisami, qalbisnaan.
qalbisamaansho *m.l/dh ld* qalbisamaan.
qalbisami *m.dh ld* qalbisamo, qalbisnaan.
qalbisamo *m.dh* Samaan cidi uurka ku haysa;
 niyadsami. *ld qalbisami*.
qalbisamow *f.mg3* (-maaday, -maatay) Cid
 wax niyaddisu fiicantahay noqosho.
qalbisan *f.mg4* (-snaa, -snayd) 1. Qof niyad
 wanaagsan ahaansho; niyadsan. 2. Ku q.: cid
 kalsooni ku qabid.
qalbisnaan *m.f.dh ld* qalbisamaan.
qalbisnaansho *m.l/dh ld* qalbisamaan.
qalbixumaan *m.f.dh eeg* qalbixun. *ld*
 qalbixumaansho.
qalbixumaansho *m.l/dh ld* qalbixumaan.
qalbixume *f.mg2* (-meeyay, -meysay) Cid wax
 ay ku qalbixumaato ku samayn.
qalbixumeyn *m.f.dh eeg* qalbixumee.
qalbixumi *m.dh ld* qalbixumo.
qalbixumo *m.dh* Xumaan cidi uurka ku hayso.
qalbixumow *f.mg3* (-maaday, -maatay) Cid
 wax niyaddu ka xumaatay noqosho.
qalbixun *f.mg4* (-maa, -mayd) 1. Cid
 tiiraanyo hayso ahaansho. 2. Cid aan niyad
 wanaagsanlahayn ahaansho.
qalcad *m.dh* (-do, ml.) Dhisimo xoog badan
 oo dhagax ka samaysan oo waayadii hore
 cadowga laga geli jiray. *ld calqad, qalco*.
qalco *m.dh ld* qalcad.
qaldamid *m.f.dh eeg* qaldan¹.
qaldan¹ *f.g/mg1* (-amay, -antay; -ami)
 1. Wax, wax kale ku qasan yihiin noqosho.
 2. Cid gefsan noqosho.
qaldan² *f.mg4* (-xay, -xdøy) 1. Wax si aan sax
 ahayn loo sameeyay ahaansho. 2. Wax gefsan
 noqosho.
qaldanaan *m.f.dh eeg* qaldan². *ld*
 qaldanaansho.
qaldanaansho *m.l/dh ld* qaldanaan.
qaldhac¹ *m.l* (-cyo, *m.dh*) Qori loo kala jeexay
 laba qalbac oo dabada looga xiro si uu
 saalada iyo neefta ugu cesho hal la doonayo
 in la oggolaysiyo ilmo aysan dhalin. *ld*
 qallac¹, qallax¹.
qaldhac² *f.g1* (-cay, -cdøy; -dhici) Qaldhac
 dabada uga xirid (hal). *ld* qallac², qallax².
qaldhacan *f.mg4* (-cnaa, -cnayd) *ld* qallacan.
qaldhacnaan *m.dh ld* qallacnaan.
qaldhacnaansho *m.l/dh ld* qallacnaan.

qaldheb *f.g/mg1* (-bay, -btay) 1. (*f.g*) Si degdeg
 ah biyo u cabbid (xoolo). 2. (*f.mg*) Awr wax
 uu rabo in uu dilo u fara baxsasho. *ld*
qaldhex
qaldhebid *m.f.dh eeg* qaldheb.
qaldhex *f.g/mg1* -xey, -xdøy *ld qaldheb*.
qaldhicid *m.f.dh eeg* qaldhicid². *ld qaldhocod*,
 qallicid, qallixid.
qaldhocod *m.dh ld* qaldhicid.
qaldhow *m.l* Orodka uu awr qooqani ordo
 mar uu dagaallamayo.
qalidid *m.f.dh eeg* qalad².
qalee *f.g2* (-leeyay, -laysay) Bariis inta aan
 biyaha lagu darin dallac ku shiilid.
qaleyn *m.f.dh eeg* qalee. *ld qaleys*.
qaleys *m.l ld* qaleyn.
qaleysan *f.mg4* (-snaa, -snayd) Wax la qaleyey
 ahaansho (hilib, bariis).
qaleysnaan *m.f.dh eeg* qaleysan. *ld*
 qaleysnaansho.
qaleysnaansho *m.l/dh ld* qaleysnaan.
qalfaad¹ *m.l ld* qalfaadid.
qalfaad² *f.g1* (-day, -dday) Jirrid aad u weyn
 qorid si u noqdo doon.
qalfaadid *m.f.dh eeg* qalfaad². *ld qalfaad¹*.
qalfoof *m.l* (-fyo, *m.dh*) Oogada nafleyda ee
 riciraha leh, iskujoogga lafahooda.
qalfoon *m.l* 1. Wax gudo leh oo dubkii sare oo
 muuqda mooyaane aanay hoosta waxba kaga
 jirin. 2. *ld qamboob* 3. Geed faalala oo miro
 kulkulucusan leh oo arigu aad u jecelyahay
 kana mid ah geedaha wax lagu daaweyyo.
 4. Qaybta sare ee lafta madaxa.
qalid *m.f.dh eeg* qal². *ld qalniin*.
qaliid *m.l* (-dyo, *m.dh*) Cad ka samaysan
 qoryo si gaar ah isugu rakiban oo albaabba
 lagu dhejiyo, si ay u xirmaan ama ayan u
 furmin; qori gaar ah oo ilko kala duwduwan
 leh baa lagu furaa.
qalin *m.l* 1. Qalab af dhuuban oo wax lagu
 qoro. 2. Lacag (macdan). 3. Summad geela
 lagu dhigo oo ah diillin daanka loogu jiido si
 gudub ah.
qalindaar¹ *m.l* Gacan wax qoraysa oo la
 nuuxiyo ama la taabto oo qoristii ka
 xumaato.
qalindaar² *f.g1* (-ray, -rtay) Gacan wax
 qoreysa jugsiin.
qalindaarsho *m.f.dh eeg* qalindaaro.
qalindaarid *m.f.dh eeg* qalindaar².
qalindaaro *f.mg3* (-rtay, -ratay) 1. Qalin khad
 ku darasho. 2. Qof wax ka barasho.
qalinduurre *m.l* (-rayaal, *m.l/dh*) Nin kutuba
 wax yar ka yaqaan oo haddana wax ka

sheegsheega oo wadaad iska dhiga; kitaabgaab.	qallafsanaan m.f.db eeg qallafsan. ld qallafsanaansho.
qalinjebi f.mg2 (-iyay, -isay) 1. Quraan dhammeyn (arday). 2. Tacliin dhammeyn. 3. Ka q.: dugsi sare ama jaamacad la yaqaan ka soo bixid.	qallafsanaansho m.ll/db ld qallafsanaan.
qalinjebin m.f.db eeg qalinjebi.	qallajif.g2 (-iyay, -isay) Wax qoyan engejin.
qalinmadow m.l.u Ardada dugsiga quraanka dhigata.	qallajin m.f.db eeg qallaji. ld qallajis ¹ .
qalinshubato m.dh.u Dad sixirka yaqaan oo intay dadka indhasaracadiyaan wax ka qaata.	qallajis ¹ m.l ld qallajin .
qalinshube m.l (-bayaal, m.ll/db) Waxyaabaha la isku qurxiyo (siyaakhad) qof ka sameeya qalin iyo dahab.	qallajis ² m.l.u (c.naf.) Xamaarato yar oo jaadad badan ah oo leh dhex dhuubar, dabo dhuubar iyo afar addin oo sida badan ku nool dhulka kuleylaha ah.
qallafo m.l.u Hogfo.	qallal ¹ m.l 1. Cudur maskaxeed nafleyda ku dhaca oo suuxdin iyo gariir keena. 2. Cudur nafleyda dhinac naafeeyaa; dabeyl. 3. ld qallalid .
qallaal ¹ m.l (-lo, m.db) 1. Balli yar oo ay biyo ku hareen. 2. Duleelka sankaa iyo afku ay isaga furanyihiin.	qallalid ² f.mg1 (-alay, -ashay) 1. Wax qoyanaa engegid. 2. Qof sarco qaba suuxid. 3. Xubin jirka nafleyda ka mid ah hawl gabid.
qallaal ² m.db Waddo aan toobiye ahayn.	qallalan f.mg4 (-lnaa, -lnayd) 1. Wax qoyanaa wax engégay ahaansho. 2. Xubin jirka nafleyda ka mid ah wax hawsheedii gabtay ahaansho.
qallac ¹ m.l 1. ld qallaco . Laba qalbac ee qori la kala jeexay oo geela wax diida faruuryaha inta xarig lagula qabto looga xiro, si marka uu xanuunsado uu u oggolaado dhashiisa ama mid kale ama uu u oggolaado. 2. Shiraac doon oo dhuubar oo daqalka korkiisa lagu xiro.	qallalid m.f.db eeg qallalid. ld qallal ¹ (3).
qallac ² f.g1 (-cay, -cday; -lici) 1. Hal ilmo diidday qallac ku samayn. 2. Shiraaca doonta daqal ku xirid.	qallalnaan m.f.db eeg qallalan. ld qallalnaansho , qallay .
qallacan f.mg4 (-cnaa, -cnayd) Qof oo geel qallacay si kadis ah ahaansho.	qallalnaansho m.ll/db ld qallalnaan .
qallacid m.db eeg qallac ² .	qallax ¹ m.l ld qaldhac ¹ .
qallacnaan m.db eeg qallacan. ld qallacnaansho .	qallax ² f.g1 (-xay, -xday) ld qaldhac ² .
qallacnaansho m.ll/db ld qallacnaan .	qallaxan f.mg4 (-xnaa, -xnayd) ld qallacan .
qallaco m.db ld qallac ¹ (1).	qallaxnaan m.db ld qallacnaan .
qallad ¹ m.l Raacidda la raaco madhab in muddo ah.	qallaxnaansho m.ll/db ld qallalnaan .
qallad ² m.db (-do, m.l) Masiibo; belo.	qallayl m.l 1. Qoyaan iyo jileec la'aan. 2. ld qallalnaan .
qalladasho m.f.db eeg qallado.	qallayn m.f.db eeg qallee.
qallado f.g3 (-latay, -ladatay) Madhab raacid in muddo ah.	qalle m.l Waajib waqtigii la samayn lahaa la soo dhaafay oo waa dambe la guto, siiba salaadda iyo soonka.
qallaf ¹ m.l.kh Q. ah: wax adag oo aan jilicsaneyn.	qalleep f.m.l Aan jilicsanayn; adayg.
qallaf ² f.mg1 (-fay, -ftay) Wax adag oo aan jilicsaneyn noqosho.	qallib ¹ m.l ld qallibid .
qallafi f.g2 (-iyay, -isay) Wax, wax adag oo aan jilicsaneyn ka dhigid.	qallib ² f.g1 (bay, -btay) Wax afgembiyid.
qallafid m.f.db eeg qallaf ² .	qallibaad m.db Rogidda wax siday ahaayeen ma ahee si kale loo rogo ama loo dhaho.
qallafin m.f.db eeg qallafi.	qalliban ¹ f.mg1 (-bmay, -bantay; -bmi) Wax la afgembiyay noqosho.
qallafsan f.mg4 (-naa, -nayd) 1. Wax aan jilicsaneyn ahaansho. 2. Wax aan sulub ahayn ahaansho. 3. Wax aan sahlanayn ahaansho. 4. Qof dabeecad adag oo aan soo loodsamin ahaansho.	qalliban ² f.mg4 (-bnaa, -bnayd) Wax la afgembiyay ahaansho.
	qallibid m.f.db eeg qallib ² . ld qallib ¹ .
	qallibmid m.f.db eeg qalliban ¹ .
	qallibnaan m.f.db eeg qalliban ² . ld qallibnaansho .
	qallibnaansho m.ll/db ld qallibnaan .
	qallicid m.f.db eeg qallac ² .
	qalliin ¹ m.l Wax qalid.
	qalliin ² m.l (daaw.) Qayb ka mid ah cilmiga daawada oo ku saabsan xirfadda qalliinka

dhaawaca, qaabdarrada xubnaha iyo cudurro kale.	qalnaan <i>m.f.db eeg qalan²</i> . <i>ld qalnaansho.</i> qalnaansho <i>m.ll/dh ld qalnaan.</i>
qallixid <i>m.db ld qal/hicid, qal/hocod.</i>	qalniin <i>m.l</i> 1. Jeexdin lagu sameeyo meel jirka naafleyda ka mid ah si loo daweeyo. 2. <i>ld qalid.</i>
qallooc¹ <i>m.l (-cyo, m.db)</i> 1. Qaab dhan u janjeera oo aan toosnayn. 2. Q.ah: hadal aan munaasab ahayn.	qalo¹ <i>m.l</i> Hal neef oo baadi ah.
qallooc² <i>m.l (jugr)</i> Golxo laga helo haloodka webiga, oo si isdabjoog ah ugu leex leexanaysa dhinac ilaa dhinac, iyada oo samaynaysa labyo waaweyn markuu webigu ku socdo oo uu qoynayo dhul siman.	qalo² <i>m.db</i> 1. Daireen ku dhasha naafleyda marka ay taagan yihiin meel aysan hore u joogi jirin ama ay la kulmaan dad aysan aqoon. 2. Q. ah: neef baadi ah oo xoolo uusan aqoon u tegay.
qallooc³ <i>f.mg1 (-cay, -cday)</i> Wax qaabkiisa dhan u janjeerin.	qalo³ <i>f.g3 (-ashay, -alatay)</i> Si loo cuno xoolo gowrakasho.
qalloocan <i>f.mg4 (-cnaa, -cnayd)</i> 1. Wax qaab toosnayn oo dhan u janjeera leh ahaansho. 2. Hadal wax aan munaasab ahayn ahaansho. 3. Qof aan dabeecad wanaagsan lahayn ahaansho. <i>ld qalloocsan.</i>	qaloo <i>f.mg3 (ooday, -ootay)</i> Nafley qalo dareemid.
qalloocasho <i>m.f.db eeg qallooco.</i> <i>ld qalloocid.</i>	qalood <i>m.f.l eeg qaloo.</i>
qallooci <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> Wax qaabkiisa dhan u janjeerin.	qaloombi¹ <i>m.l</i> Dhawaaq xoog leh oo aan kala joogsi lahayn. <i>ld qaloombiyid.</i>
qalloocid <i>m.f.db eeg qallooc².</i> <i>ld qalloocasho.</i>	qaloombi² <i>f.mg1/2 (-iyay, -iday/-isay)</i> Dhawaaq xoog leh oo aan kala joogsi lahayn sameyn.
qalloocin <i>m.f.db eeg qallooci.</i>	qaloombin <i>m.db ld qaloombiyid.</i>
qalloocnaan <i>m.f.db eeg qalloocan.</i> <i>ld qalloocnaansho, qalloocsanaan, qalloocsanaansho.</i>	qaloombiyid <i>m.f.db eeg qaloombi².</i> <i>ld qaloombi¹, qaloombin.</i>
qallooco <i>f.mg3 (-cday, -catay)</i> 1. Wax dhan u janjeersasho. 2. Ka q.: hadal si aan habbooneyn u dhihid. 3. <i>ld qallooc².</i>	qaloon <i>m.l</i> 1. Maseego, galley, digir iwm oo la dubay. 2. Meesha qalloocan oo salka hunguriga naafleyda. 3. Jirro ku dhacda qoorta oo bararisa.
qalloocsan <i>f.mg4 (-naa, -nayd)</i> <i>ld qalloocan.</i>	qaloondub <i>m.l (-byo, m.l)</i> Dube.
qalloocsanaan <i>m.db ld qalloocnaan.</i>	qaloonfirdhis <i>m.l</i> Hab loo ducaysto oo salool afarta jaho loo firdhiyo.
qalloocsanshoo <i>m.ll/dh ld qalloocnaan.</i>	qalow <i>m.l</i> Dhul korkiisa dhagax ku simanyahay.
qalloocsasho <i>m.f.db eeg qalloocso.</i> <i>ld qalloocsi.</i>	qalowle <i>m.l</i> 1. Geel aan irmaan ahayn. 2. Cunto aan idaan lahayn.
qalloocsi <i>m.db ld qalloocsasho.</i>	qalowlee <i>f.g2 (-leeyay, -leysay)</i> 1. Neef irmaanaa caaniihi ka dhammaasho; gurid (geel) 2. Hilib qalowle ka dhigid.
qalloocso <i>f.g3 (-saday, -satay)</i> Wax dhan u soo janjeersasho.	qalowleyn <i>m.f.db eeg qalowlee.</i>
qalluud¹ <i>m.l</i> Si miskiinnimo ah oo la isu muujiyo (qof). <i>ld galluub¹.</i>	qalqaali <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> Hawl qabashadeeda isku taxluujin ama qabanqaabin.
qalluud² <i>f.mg1 (-day, -dday)</i> Si miskiinnimo ah isu muujin (qof). <i>ld galluub².</i>	qalqaalin <i>m.f.db eeg qalqaali.</i> <i>ld qalqaalis, qalqaalo (1).</i>
qalluudid <i>m.f.db eeg qalluud².</i> <i>ld galluubid.</i>	qalqaalis <i>m.l ld qalqaalin.</i>
qalluudsan <i>f.mg4 (-naa, -nayd)</i> Wax miskiin iska dhigaya ahaansho (qof). <i>ld galluuban.</i>	qalqaalli <i>m.l kh</i> Q. ah: wiil rabsho badan.
qalluudsanaan <i>m.f.db eeg qalluudsan.</i> <i>ld galluubnaan, galluubnaansho, qalluudsanaansho.</i>	qalqaalo <i>m.db</i> 1. <i>ld qalqaalin.</i> Isku dubbarididda hawl arrin iwm qabashadooda. 2. Hanti aan badnayn oo qof la siyo.
qalluudsanaanshoo <i>m.ll/dh ld qalluudsanaan.</i>	qalqal¹ <i>m.l ld khalkhal¹.</i>
qalluul¹ <i>m.db</i> Qarsashada cid wax ay qaybinaysay wax ka qarsato.	qalqal² <i>f.mg1 (-alay, -ashay)</i> <i>ld khalkhal².</i>
qalluul² <i>f.mg1 (-uulay, -uushay)</i> Cid wax ay qaybineysay wax ka qarsasho.	qalqale <i>m.l</i> 1. Summad geela lagu dhigo oo ueg qaanso aad loo tooxay oo dheegga lagu dhigo. 2. Kolay harag ka samaysan oo fardooleyda, xoolo jirta iwm wax ku ritaaan.
qalluulid <i>m.f.db eeg qalluul².</i>	qalqali <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> <i>ld khalkhali.</i>
qalmaan <i>m.db.w eeg qalin.</i>	
qalmashube <i>m.l ld qalinshube.</i>	
qalmid <i>m.f.db eeg qalan¹.</i>	

qalqalid <i>m.db ld khalkhalid.</i>	<i>m.f.db</i>	<i>eeg</i>
qalqalin <i>m.db ld khalkhalin.</i>		<i>ld</i>
qalqalli <i>m.db Dhoobo qallashay oo adag.</i>		
qalqalsan <i>f.mg4 (-naa, -nayd) ld khalkhalsan.</i>		
qalqalsanaan <i>m.db ld khalkhalsanaan.</i>		
qalqalsanaansho <i>m./lh ld khalkhalsanaan.</i>		
qalwayn <i>m.db ld khilaawayn.</i>		
qalwee <i>f.mg2 (-weeyay, -weysay) ld khilaawee.</i>		
qalwi <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> 1. Hilib iwm holac ku dubid. 2. Weel iwm holac ku diirin. 3. Fuud, dawo iwm nafley afka uga shubid. <i>ld halwi.</i>		
qalwin <i>m.f.db eeg qalwi. ld halwin.</i>		
qalwis <i>m.l Q. ah: hilib iwm oo holac lagu dubay.</i>		
qalwo <i>m.db (-ooyin, m.)</i> 1. God ciriiri ah oo buuraha iyo qararka dheddooda ku samaysma. 2. <i>ld qalawo.</i> Edeg yar. 3. Dhismo yaroo wax lagu dabo. 4. <i>ld khilaawo.</i>		
qalyaro <i>m.db</i> Qalka hoose ee afka nafleyda oo ka yaraada sidii caadiga ahayd.		
qalyayax <i>m.l.kh</i> 1. Q. ah: qof dheer caato ah oo lafo waaweyn. 2. Lafo is haysta oo aan hilib lahayn.		
qalyayaxsan <i>f.mg4 (-naa, -nayd)</i> 1. Wax lafo waaweyn oo caato ah ahaansho (qof). 2. Lafo is haysta oo hilibkii ka dhammaaday ahaansho.		
qalyayaxsanaan <i>m.f.db eeg qalyayaxsan. ld qalyayaxsanaansho.</i>		
qalyayaxsanaansho <i>m./lh ld qalyayaxsanaan.</i>		
qamaamid <i>m.f.db eeg qamaan².</i>		
qamaamud ¹ <i>m.l Isqarinta qof maro, maqaar iwm isku qariyo.</i>		
qamaamud ² <i>f.mg1 (-day, -dday)</i> Maro, maqaar iwm isku qarin (qof).		
qamaamudan <i>f.mg4 (-dnaa, -dnayd)</i> Wax is qamaamuday ahaansho (qof).		
qamaamudid <i>m.f.db eeg qamaamud².</i>		
qamaamudnaan <i>m.f.db eeg qamaamudan. ld qamaamudnaansho.</i>		
qamaamudnaansho <i>m.l/lh ld qamaamudnaan.</i>		
qamaan ¹ <i>m.l Ku soo yaacidda meel wax yaalliiin ama wax ka dhaceen lagu soo yaaco.</i>		
qamaan ² <i>f.mg1 (-aamay, -aantay; -aami)</i> Meel ay wax yaalliiin ama wax ka dhecean ku yaacid.		
qamadi <i>m./lh Badar bariiska u eg lana eg laakiin ka midab duwan oo la cuno.</i>		
qamandhaceyan <i>f.mg4 (-snaa, -snayd)</i> Wax qamandhaco hayso ahaansho.		
qamandhaceysnaan <i>m.f.db</i>		
qamandhaceysan. <i>qamandhaceysan.</i>		<i>ld</i>
qamandhaceysnaansho. <i>qamandhaceysnaansho.</i>		
qamandhaceysnaansho <i>m.l/lh ld</i>		<i>ld</i>
qamandhaceysnaan. <i>qamandhaceysnaan.</i>		
qamandhaco <i>m.db</i> Qarqaryo jariirico wadata oo ku dhalata oogada marka ay dhaxan badan dareento.		
qamandhacoo <i>f.mg3 (-ooday, -ootay)</i> Qamandhaco dareemid.		
qamandhacood <i>m.f.l eeg qamandhacoo.</i>		
qamanyuu <i>m.l Xiridda hal godol diiddey ama ilmaha diidday xarig sinka looga xiro oo neefta lagu celiyo si ay u godlato ama ilmaha u oggolaato.</i>		
qamarshiid ¹ <i>m.l</i> Badar aan la xasharin oo la shiiday.		
qamarshiid ² <i>fg1 (-day, -dday)</i> Badar aan la xasharin shiidiid.		
qamarshiidan <i>f.mg4 (-dnaa, -dnayd)</i> Badar wax buunshaha lagu shiidey ahaansho.		
qamarshiidid <i>m.f.db eeg qamarshiid².</i>		
qamarshiidnaan <i>m.f./dh eeg qamarshiidan. ld qamarshiidnaansho.</i>		
qamarshiidnaansho <i>m.l/lh ld qamarshiidnaan.</i>		
qambarac <i>m.db</i> 1. Ceeb weyn oo ka timaada fal xun ee uu qof sameeyey. 2. Jac.		
qambaruur <i>m.l</i> 1. Tiiraanyo ka muuqata qof ooyaaya. 2. <i>ld qambaruursasho.</i>		
qambaruursan <i>f.mg4 (-naa, -nayd)</i> Qof ooyaaya wax wejigisa tiiraanyo ka muuqata ahaansho.		
qambaruursanaan <i>m.f.db eeg qambaruursan. ld qambaruursanaansho.</i>		
qambaruursanaansho <i>m.l/lh ld qambaruursanaan.</i>		
qambaruursasho <i>m.f.db eeg qambaruursasho.</i>		
qambaruursenso <i>f.mg3 (-saday, -satay)</i> Qof tiiraanyeysan hoos u oyid.		
qamboob ¹ <i>m.l (qamboob, m.db)</i> Geed yar oo dhulka ku faalala bixiya miro kulkulucusan oo gas leh oo inta la dubo la cuno. <i>ld qalfoon (2).</i>		
qamboob ² <i>m.db</i> Miro cagaaran oo dusha ku leh qodaxyo oo inta la dubo la cuno.		
qamiic ¹ <i>m.l Saluugmo yar.</i>		
qamiic ² <i>f.mg1 (-cay, -cday)</i> Ka q.: wax saluugid.		
qamiicid <i>m.f.db eeg qamiic².</i>		
qamiicsan <i>f.mg4 (-naa, -nayd)</i> Ka q.: qof wax saluugsan ahaansho.		
qamiicsanaan <i>m.f.db eeg qamiicsan. ld qamiicsanaansho.</i>		
qamiicsanaansho <i>m./lh ld qamiicsanaan.</i>		

qamiir¹ *m.l ld khamiir¹.*

qamiir² *f.mg1 (-ray, -rtay)* *ld khamiir².*

qamiiri *f.g2 (-iyay, -isay)* *ld khamiiri.*

qamiirid *m.db ld khamiirid.*

qamiiriin *m.db ld khamiiriin.*

qamiirsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* *ld khamiirsan.*

qamiirsanaan *m.db ld khamiirsanaan.*

qamiirsanaansho *m.lldh ld khamiirsanaan.*

qamiirsasho *m.db ld khamiirsasho.*

qamiirsi *m.l ld khamiirsi.*

qamiirso *f.g3 (-saday, -satay)* *ld khamiirso.*

qamir¹ *m.l Q. ah:* badar yar oo ceeriin ah.

qamir² *f.g1 (-ray, -rtay)* Badar ceeriin ku cunid (qof).

qamirid *m.f.db eeg qamir².*

qamis¹ *m.l Laab hoggaanka ka mid ah oo ratiga gafuurka loo geliyo si loo hoggaamiyo.*

qamis² *f.g1 (-say, -stay)* Rati xarig gafuurka u gelin si hoggaamintiisu u fududaato.

qamisan *f.mg4 (-snaa, -snayd)* Wax qamis gafuurka loo geliyay ahaansho.

qamisasho *m.f.db eeg qamiso.*

qamisid *m.f.db eeg qamis².*

qamisnaan *m.f.db eeg qamisan.* *ld qamisnaansho.*

qamisnaansho *m.lldh ld qamisnaan.*

qamiso *f.g3 (-stay, -satay)* Awr qamis gashasho (qof).

qammaasho *m.l Buuq; yulqan.*

qammaaac¹ *f.mg1 (-cay, -cday)* Buuq ama yulqan badan sameyn (cid).

qammaacid *m.f.db eeg qammaac².*

qammaad¹ *m.l 1. Baajinta ama ka wareegidda wax sameyntooda. 2. Miyir doorsoomidda lala miyirdoorsoomo harraad, gaajo iyo daal badan. 3. Leexashada meelhalis ah laga leexdo. 4. ld qammaadid.*

qammaad² *f.mg1 (-day, -dday)* 1. Harraad, gaajo iyo daal badan la miyirdoorsoomid. 2. Ka q.: wax sameyntooda ama meel mariddeed ka wareegid.

qammaadi *f.g2 (-iyay, -isay)* 1. Ka q.: cid meel xoog kaga celin. 2. Ka q.: wax meel halis ah ka weecin.

qammaadid *m.f.db eeg qammaad².* *ld qammaad¹ (4).*

qammaadin *m.f.db eeg qammaadi.*

qammaadsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Harraad, gaajo iyo daal awgii wax la miyirdoorsoomay ahaansho.

qammaadsanaan *m.f.db eeg qammaadsan.* *ld qammaadsanaansho.*

qammaadsanaansho *m.lldh ld qammaadsanaan.*

qammaamiir *m.dh.u ld qammaamuur.*

qammaamuur *m.dh.u* Ragga intiisa qimaha iyo qaddarinta ku leh bulshada dhexdeeda. *ld qammaamuur.*

qammi *m.l ld hammi¹.*

qamuunyeeysan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax ciil iyo caro awgeed bushimaha la qaniinaaya ahaansho.

qamuunyeysnaan *m.f.db eeg qamuunyeeysan.* *ld qamuunyeysnaansho.*

qamuunyeysnaansho *m.lldh ld qamuunyeysnaan.*

qamuunyo *m.db Ciil* iyo caro badan oo bushinta hoose lala qaniino.

qamuunyoo *f.mg3 (-ooday, -ootay)* Ciil iyo caro badan darteed faruuryo la qaniinid.

qamuunyood *m.f.eeg qamuunyoo.*

qamuuri *f.g2 (-iyay, -isay)* Wax dedid.

qamuurin *m.f.db eeg qamuuri.* *ld qamuuris.*

qamuuris *m.l ld qamuuris.*

qamuursan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax la deday ahaansho.

qamuursanaan *m.f.db eeg qamuursan.* *ld qamuursanaansho.*

qamuursanaansho *m.lldh ld qamuursanaan.*

qan *m.l Jurmi.*

qanaan¹ *m.l Q. ah:* nafley madax-adag oo aan la hoggaamin karin.

qanaan² *m.db Dabada gammaanka iyo lo'da.*

qanaani *f.mg2 (-iyay, -isay)* Dabo kor u taagid (koolo).

qanaanin *m.f.db eeg qanaani.*

qanaat *m.l (-tyo, m.dh) (jugr.)* Sida Iiraan looga yaqaan, waa marin biyood dhulka ka hooseeya oo biyaha waraabka ka soo qaada buuraha roobku ku badanyahay geeyana dhulalka qallalan ee ka hooseeya. Marinka qanaatka waxaa laga arki karaa hawada, maxaa yeelay waxaa jira daloollo wareegsan oo in isu jir-jira oo u eg karaytarro yar-yar. Qanaatka waxay isleeyihiin foggaaraha woqoyiga Afrika.

qanabee *f.mg2 (-beeyay, -beysay)* Awr qooqan isaga oo madaxa laallaadinaya, daamankana isla dhacaya ordid. *ld gamlee.*

qanabeyn *m.f.db eeg qanabee.*

qanabo *m.db Orodka awr qooqani sameeyo isaga oo madaxa laallaadinaya daamankana isla dhacaya.*

qanac¹ *m.l 1. Raalliggelin, maqsuddin. 2. Kadhaadhicin, aaminaad. 3. Q. badan: qof wax yar ku qanca.*

qanac² *f.mg1 (-ncay, -nacday; -nci)* 1. Qof arrin ama wax kale raali ku noqosho. 2. Wax ka quusasho.

- qanacsan** *f.mg4 (-naa, -nayd)* 1. Cid, wax raali ku ah ahaansho. 2. Cid, wax ka quusatay ahaan.
- qanacsanaan** *m.f.dh eeg* qanacsan. *ld* qanacsanaansho.
- qanacsanaansho** *m.l/db ld* **qanacsanaan.**
- qanax** *m.l (-xyo, m.db)* Q. ah: qalab bir, qori iwm ka sameysan oo duugoobay ama khalkhalay.
- qanci** *f.g2 (-iyay, -isay)* Cid raalli ka dhigid.
- qancid** *m.f.dh eeg* qanci².
- qancin** *m.f.dh eeg* qanci. *ld* **qancis.**
- qancis** *m.l ld* **qancin.**
- qandac¹** *m.l.kh* Q. ah: wax kuleylkoodu yar yahay.
- qandac²** *f.mg1 (-cay, -cday; -dici)* Wax in yar kululaaday noqosho.
- qandacsan** *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax qandacay ahaansho.
- qandacsanaan** *m.f.dh eeg* qandacsan. *ld* qandacsanaansho.
- qandacsanaansho** *m.l/db ld* **qandacsanaan.**
- qandacsasho** *m.f.dh eeg* qandacsasho. *ld* **qandacsisi.**
- qandacsisi** *m.l ld* **qandacsasho.**
- qandacsisi** *f.g3 (-saday, -satay)* Wax in yar kululeysasho.
- qandal** *m.l (-llo, m.db)* 1. Geed dhirta dhaadheer ka mid ah oo bixiya laamo toostosan oo lagu dhisto guryaha, lehna asal hargaha lagu magdiyo. 2. Qabal maqaar ka samaysan oo gaboobay.
- qandaraas** *m.l (-syo, m.db)* Heshiis hawleed laba dhinac dhex mara.
- qandhada deng** *m.db (daaw.)* Cudur la isqaadsiyo oo fiirus keeno waxaana qaada jeermiga kaneecada la yiraadhdo “aedes aegypti”. Astaamo: xubno xanuun, qandho, madax xanuun, muruqyo xanuun, ilmayn, cuno xanuun, finan cuncun leh oo oogada ka soo baxa. Astaamahaasu waxay jiraan muddo ayaamo ah.
- qandhaggalti** *m.l* Xanuun xummadi leh oo ku dhaca qof yimaada meel uusan hore u joogi jirin.
- qandhar** *m.l.kh* Q. ah: qof madax adayg oo waxa uu damco aan laga qancin karin.
- qandhasho** *m.f.dh eeg* qandho². *ld* **qandhood.**
- qandhee** *f.g2 (-dheeyay, -dheysay)* Qandho kicin. *ld* **qandhi.**
- qandheyn** *m.f.dh eeg* qandhee. *ld* **qandhin.**
- qandheysan** *f.mg4 (-snaa, -snayd)* Nafley ay qandho hayso ahaansho.
- qandheysnaan** *m.f.dh eeg* qandheysan. *ld* **qandheysnaansho.**
- qandheysnaansho** *m.l/db ld* **qandheysnaan.**
- qandhi** *f.g2 (-iyay, -isay)* *ld* **qandhee.**
- qandhicil** *m.l.u* Ugxaanta yaryar oo cadcad oo ay injirtu dhasho.
- qandhin** *m.dh ld* **qandheyn.**
- qandhiso** *m.db.u* Booddo.
- qandho¹** *m.db* 1. Xummadi. 2. Jirro. 3. Duumo.
- qandho²** *m.db (daaw.)* Kulka jirka oo ka saramara kulka caadiga ah ee jirka: haddii afka laga cabbiro waxa weeye: 98,6° F oo u dhiganta 37° C. Haddii futada laga cabbirana waxa weeye = 99° F oo dhiganta = 37° C.
- qandho³** *f.mg3 (-oday, -otay)* Cid jirro ku dhicid. *ld* **qandhoo.**
- qandho-baaratifo** *m.db (daaw.)* Cudur la isqaadsiyo oo uu keeno baktiiriyyada salmonella baaratifiyay: (A, B, iyo C). Baktiiriyyada waxay ku badantahay saxarada bukaannada cudurkaas qaba iyo kuwa cudur sidayaasha ah oo aan bukin - wuxuuna cudurkaasu dillaaca markii nadaafad xuma u badato ama si aan fayodhowr lahayn oo cunno loo aqolo. Kalhuuriska oo ah 1-10 maalmood, ka dib astaamo ay ka mid yihiin; shuban, qandho ladifan iyo firriic ka soo baxa laabta, aaya bilowda waxayna socdaan muddo toddobaad ah.
- qandhoo** *f.mg3 (-oday, -ootay)* *ld* **qandho².**
- qandhood** *m.l eeg* qandhoo. *ld* **qandhasho.**
- qandho-tifow** *m.db (daaw.)* Cudur la isqaadsiyo oo ku dhaca xubnaha qaybta dheefshiidka, waxaana keena baktiiriyyada “salmonella typhi”. Astaamo: itaaldarro, qandho badan, finan ka soo baxa laabta iyo jirka ka hooseeya, qarqaryo, dhidid iyo halaamacood lafaha iyo beeryarada (xaaladaha daran) dhiigbax ka yimid xiidmaha oo dalooshama, iskudaran. Waxaa laga qaadaa cunno ama biyo uu gaaray saxaro qof qaba cudurka ama qof sida jeermigisa oo aan bukin (carriers).
- qandhuufad** *m.l ld* **qandhuufasho.**
- qandhuufasho** *m.f.dh eeg* qandhuufo². *ld* **qandhuufad, qanjaruufad, qanjaruufasho.**
- qandhuufo¹** *m.db* Far iyo suul ciddiyahooda oo xoog meel qof jirkisa ka mid ah loogu qabto si loo xanuujiyo. *ld* **qanjaruuo¹.**
- qandhuufo²** *f.g3 (-ftay, -fatay)* 1. Far iyo suul ciddiyahooda cid ku xanuujin. 2. Cid hoos ugu baaqid. *ld* **qanjaruuo².**
- qandhuur** *m.db (-ro, m.l)* Siil.
- qandi** *m.l (-iyo/qandi, m.db)* Kolay yar oo wax lagu gurto.

- qandici** *f.g2 (-iyay, -isay)* Wax in yar kululayn.
- qandicid** *m.f.db eeg qandac²*.
- qandicin** *m.f.db eeg qandici*. *ld qandicis*.
- qandicis** *m.l ld qandicin*.
- qandir¹** *m.l* Wax kulkoodu yaryahay.
- qandir²** *f.mg1 (-ray, -rtay)* Wax in yar kululaansho.
- qandiiri** *f.g2 (-iyay, -isay)* Wax in yar kululayn.
- qandiirid** *m.f.db eeg qandir²*.
- qandiirin** *m.f.db eeg qandiiri*.
- qandood¹** *m.l ld gandoood¹, qandooodid*.
- qandood²** *f.g1 (-day, -dday)* Nafley si is-hoggaamis u istaadgid. *ld gandood²*.
- qandooodid** *m.f.db eeg qandood²*. *ld gandood¹, gandooodid, qandood¹*.
- qanduur** *m.dh (-ro, m.l)* Siil.
- qaneecaad¹** *m.l* Khayr; wanaag; barako. *ld caneeqaad, qaneeco*.
- qaneecaad²** *f.mg1 (-day, -dday)* 1. Wax barako yeelasho. 2. Ku q: wax ku liibaanid. *ld caneeqaad²*.
- qaneecaadid** *m.f.db eeg qaneecaad²*. *ld caneeqaadid*.
- qaneeco** *m.dh ld qaneecaad¹*.
- qani** *m.l.kh* Q. ah: qof maalqabeen ah.
- qaniimad** *m.dh* 1. Hanti badan. 2. Maal gaalo laga qabsaday, kaddib markii la jebiyay colkooda. *ld qaniimo*.
- qaniimeysad** *m.l ld qaniimeysasho*.
- qaniimeysasho** *m.f.db eeg qaniimeyso*. *ld qaniimeysad, qaniimeysi*.
- qaniimeysi** *m.l ld qaniimeysasho*.
- qaniimeyso** *f.mg3 (-stay, -satay)* Hanti gaalo ka qabsasho, kaddib markii dagaal lagu jebiyay.
- qaniimo** *m.dh ld qaniimad*.
- qaniin¹** *m.l* Guud ahaan cayayaanka yaryar ee xoolaha dhiiggooda ku nool sida shilinta, dhuugga iwm.
- qaniin²** *f.g1 (-nay, -ntay)* 1. Ilko si xoog leh wax ugu qabasho. 2. Cayayaan nafley dhiig ka jaqid.
- qaniinid** *m.f.db eeg qaniin²*.
- qaniinsii** *f.lg2 (-iiyay, -iisay)* 1. Nafley afka wax u gelin si uu u qaniino. 2. Cid isku dirid.
- qaniinsiin** *m.f.db eeg qaniinsii*.
- qaniinyo** *m.dh (-ooyin, m.l)* Ilkaha oo si xoog leh wax loogu qabto.
- qaninnimo** *m.dh* Qani ahaansho.
- qanjaaful** *m.l/db (-lo, m.l/db)* 1. Ciddida inteeda dheer oo ka baxda qoobka labaraafaha iyo gammaanka. 2. Alaabta lagu dhaqmo marka ay duug noqoto. *ld qajaaful*.
- qanjad** *m.dh (-do, m.l)* Doonni baqalka ka yar oo hore u dhuuban gadaalna u ballaaran.
- qanjaruufasho** *m.f.db eeg qanjaruufo²*. *ld qandhuufasho*.
- qanjaruufo¹** *m.dh ld qandhuufo¹*.
- qanjaruufo²** *f.g3 (-ftay, -fatay)* *ld qandhuufo²*.
- qanje** *m.l* Cudur ariga ku dhaca oo markiiba dila. *ld qanjo*.
- qanjidh** *m.l (-dho, m.l) (c.nafl)* Organ soo saara walxo si uu u dhiijiyo. Qanjidhku wuxuu noqon karaa mid weyn, tusaae ahaan: beerka, ama wuxuu noqon karaa mid yar; qanjidh dhidid. *ld qanjir*.
- qanjidh taymas** *m.l* Qanjir ku yaal lafta shafka xaggeeda gudaha xigta, caruurta keliya aaya leh, dadka waaweyn waa ka baaba'a, wuxuuna ka tirsanyaah qaybta difaaca jirka.
- qanjidh-dhidid** *m.l (-dho ..., m.l) (c.nafl)* Qanjidh dhuuban oo leexleexsan oo ku yaalla dubka. Wixa uu soo daayaa dhidid. Tirada qanjidh dhididku waa ay ku kala duwantahay xayawaanka.
- qanjidhka tayroydh** *m.l (c.nafl)* Qanjidh marinla' oo laba laab leh oo laga helo lafdhabarleyda kuna yaalla salka qoorta. Wuxuu dhiijiyaa laba horoomoon oo ay ku jirto ayoohdiin, oo kala ah tayrogsiin iyo tarayodhoytayrosiin, kuwaas oo xukuma dariiqooyinka dheefsasho ee jidhka oo dhan. Wixa kale oo ay duudsiyaan koritaanka duleed.
- qanjidh-kelyood** *m.l (-dho ..., m.l) (c.nafl)* Lammaane ka mid ah qanjidhada marinika la' oo laga helo kelyaha dushooda. Qaybta gudaha ee qanjidh kelyoodyada oo loo yaqaanno 'medula' ayaa waxay dhiijisaa horoomonada kala ah adirinaliin iyo noradirlioniin.
- qanjidh-marinla'** *m.l (c.nafl)* Qanjidh kasta oo xayawaanka laga helo, kaas oo soo saara horoomonno, si toos ahna ugu dhiijiya qulqulka dhiigga, si ay shaqo uga qabtaan meelo kala durugsan oo jidhka ka mid ah qanjidhada marinika' waxay xukumaan waxqabadyada qunyar socodka ah ee waqtii dheer qaata ee jidhka, sida koritaanka qofka iyo korriinka sinjiyeed.
- qanjidh-marinleh** *m.l (c.nafl)* Qanjidh marin leh oo dheeccaanno qanjidheedka ku sii daaya guudka ibitiiliyalka ee jidhka dushiisa ama moqr unugeedka calool yarada.

qanjidh-tarmeed *m.l (c.nafll.)* Organno had iyo jeer lammaane ah oo laga helo xayaanka, kuwaas oo soo saara gaameytyo.

qanjiiri *f.g2 (-iyay, -isay)* Wax si xoog leh u qandhuufasho.

qanjiirin *m.f.db eeg* qanjiiri.

qanjiiro *m.db* Qandhuufo.

qanjir¹ *m.l* 1. Cad yar jirka nafleyda ku yaal oo dhala dheecaano uu jirku u baahanyahay. 2. Q. ah: qof aan shakhxiyad wanaagsan lahayn. 3. *ld qanjirid. ld qanjidh*

qanjir² *f.mg1 (-ray, -rtay)* Badar siiba digir karis xumo awgeed bislaan waayid.

qanjirabarar *m.l ld qanjirabarar.*

qanjirabar¹ *m.l* Qanjirka oo jirro awgeed barara. *ld qanjirabarar.*

qanjirabar² *m.l (daaw.)* Halaamacooldka qanjirrada liinfada kuwaas oo barara, xanuun yeesha ayna adkaadaan xaaladaha qaarkood waa hallaamacoold muddo dheer (cronica) sida qanjibararka ka yimaada cudurka qaxada, inta badanse waa cudur muddo gaaban (acuta) oo ku kooban meel jirka ka mid ah oo u dhow addin dhaawacan.

qanjir-bituwitary *m.l (c.nafll.)* Qanjir dhiiqa ugu muhiimsan: qanjir yar oo ku yaal “hypothalamus-ka” hoostiisa wuxuuna ku jira god laf ka dhex qodan lafta madaxa salkeeda.

qanjir-borosteyd *m.l (c.nafll.)* Qanjir dheeraad ah oo raggu leeyahay oo u furan kaadi mareenka ka hooseeya kaadhiysta iyo dhuumaha shahwada meeshay kaga darsamaan. Xilliga biyobixidda ragga wuxu qanjirku soo daaya biyo alkalayn ah oo ku darsama shahwada.

qanjirid *m.f.db eeg* qanjir². *ld qanjir¹ (3).*

qanjir-kelyood *m.l (c.nafll.)* Laba qanjir dhiiqe oo qaab saddex gees leh, kuna kala yaal labada kelyood dushooda.

qanjir-liinfeed *m.l (c.nafll.)* Qanjirro yaryar oo kuuskuusan oo ku yaal xarumo kala duwan oo ka mid ah waddada xididdada liinfada.

qanjirsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Badar si xun loo kariyay wax kala bislaaday ahaansho.

qanjirsanaan *m.f.db eeg* qanjirsan. *ld qanjirsanaansho.*

qanjirsanaansho *m.l/dh ld qanjirsanaan.*

qanjo *m.l ld qanje.*

qanjoofil *m.l* Nooc ka mid ah cawska rarada laga sameeyo.

qanjool *m.l* Geed gaab xeebaha bari ka baxa oo caleemo yaryar oo biyo ka buuxaan leh oo daashashka lagu dedo.

qansax *m.l (qansax, m.db)* Geed quraca la bah ah oo leh qodxo yaryar, mayraxiyo xabag wanaageean.

qanshiir *m.l (-rro, m.db)* Daan.

qanweyn *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax jurmi weyn leh ahaansho.

qanweynaan *m.f.db eeg* qanweyn. *ld qanweynaansho.*

qanweynaansho *m.l/dh ld qanweynaan.*

qanyar *f.mg4 (-raa, -rayd)* Wax jurmi yar ahaansho.

qanyaraan *m.f.db eeg* qanyar. *ld qanyaraansho.*

qanyaraansho *m.l/dh ld qanyaraan.*

qaqaan *m.db ld qaanqaanni.*

qaqabow *m.l ld qabqabow.*

qaqashaaf *f.g1 (-fay, -ftay)* Wax la waayey dhowr meel ka raadraadin.

qaqashaafid *m.f.db eeg* qaqashaaf.

qar¹ *m.l (-rar, m.l)* 1. Buur dheer oo dhagax ah; cal. 2. Meesha u korreysa oo ku dhammaado (weel); af. 3. Gow (bohol, ceel, webi); daan.

qar² *m.l (-rar, m.l) (jugr.)* Dhadhaab leh weji ay tiradiisu ku dhawdahay qonton, ha ahaato meel berri ah amase bad.

qaraab¹ *m.l.u* 1. Miro, xabag iwm. oo duurka ka baxa oo la cuno. 2. Hunguri, lacag iwm aan la shaqeysan oo meelo laga soo shaxaado.

qaraab² *f.mg1 (-bay, -btay)* Soo q.: 1. Miro, xabag iwm duur ka doonid. 2. hunguri, lacag iwm la shaqaysan meelo ka shaxaadid.

qaraabaggo *f.mg2 (-ooyay, -ooysay)* Qaraabo, daryeelid la'aan.

qaraabaggooyn *m.f.db eeg* qaraabaggooy. *ld qaraabaggoys.*

qaraabaggoys *m.l* 1. Q. ah: qof aan qaraabadiisa daryeelin. 2. *ld qaraabaggoyn.*

qaraabakiil¹ *m.l* Eexasho qaraabannimo awgeed loo sameeyo. *ld karaabakiil¹, qaraabakiilid.*

qaraabakiil² *f.g1 (-iilay, -iishay)* Cid qaraabannimo awgeed ugu eexasho.

qaraabakiilid *m.f.db eeg* qaraabakiil². *ld qaraabakiil¹, karaabakiil¹.*

qaraabaqansax *m.l/dh.u* Qaraabannimo aan dhaweyn.

qaraabasho *m.f.db eeg* qaraabo².

qaraabaysad *m.l ld qaraabaysasho.*

qaraabaysasho *m.f.db eeg* qaraabayo. *ld qaraabaysad.*

qaraabaysyo *f.g3 (-stay, -satay)* Cid qaraabo ka dhigasho.

qaraabid *m.f.db eeg* qaraab².

qaraabo¹ *m.dh.u* Dad xagga hooyo ama aabbe xiriir dhalasho ka wadaaga.

qaraabo² *f.mg3 (-btay, -batay)* 1. Miro, xabag iwm doonasho ama gurasho. 2. Wax aan la haysan oo loo baahan yahay dibadda ka doonasho.

qaraafic *m.dh.w eeg* qarfacad.

qaraami *m.l ld qaraami*.

qaraar¹ *m.l (-rro, m.dh)* 1. Dhadhan aan macaanayn. 2. Go'aan. 3. Maseyrka laga maseyro cid waxay haysato. *ld xaraar.*

qaraar² *m.l (-rro, m.dh) (taar.)* Go'aan rasmi ah, ee ka soo baxa boqor, boqorad ama madax kale.

qaraar³ *f.mg1 (-ray, -rtay)* Cid wax ay haysato ka masayrid.

qaraarid *m.f.dh eeg* qaraar².

qaraaxad *m.dh* 1. Qalab bir, caag iwm ka samaysan oo inta ogsijiin, gaas iwm lagu shubo sigaarka lagu shito, walaacad. 2. Weynaanta cod. 3. Xajmiga iyo weynaanta qof leeyayah.

qaraaxadayn *m.f.dh eeg* qaraaxadee.

qaraaxadee *f.mg2 (-deeyay, -daysay)* Cod furan oo aan xabeeb lahayn ku hadlid ama ku heesid.

qaraaxadi *f.g2 (-iyay, -isay)* 1. Cod qaraaxad u yeelid. 2. Si kaftan ah cid waxaan jirin uga fidin.

qaraaxadin *m.f.dh eeg* qaraaxadi.

qarabbax *m.dh* Barashada la sii barto cashar qur'aan oo aan weli la gaarin.

qarabbaxsad *m.l ld qarabbaxsasho.*

qarabbaxsasho *m.f.dh eeg* qarabbaxso. *ld qarabbaxsad, qarabbaxsi*

qarabbaxsi *m.l ld qarabbaxsasho.*

qarabbaxso *f.g3 (-saday, -satay)* Cashar qur'aan oo aan weli la gaarin sii barasho.

qarabbixi *f.g2 (-iyay, -isay)* U q.: cashar qur'aan aan weli la gaarin cid u sii akhrin.

qarabbixin *m.f.dh eeg* qarabbixi.

qarad *m.l (-dyo, m.dh)* 1. Q. ah: wax aad u badan. 2. *ld qaraqid.*

qaraq¹ *m.l* 1. Q. ah: wax aad u badan. 2. *ld qaraqid.*

qaraq² *f.mg1 (-rqay, -raqday; -rqi)* Biyo ku hafasho. *ld qarqan.*

qaraqan *f.mg1 (-qmay, -qantay)* *ld qaraq².*

qaraqmid *m.dh ld qarqid.*

qarar *m.l (-ryo, m.dh) (c.nafl.)* Jeex jeex ku dhaca maqaarka gaar ahaan afka qarkiisa ama meelo kale oo dhaqaqaq badan leh ee jirkha. Jeex jeexyada ku yaal afka iyo sankha caruurga ku dhalata waraabowga waxay marka noqdaan qararyo.

qararab *m.l ld qararable.*

qarabdheere *m.l (-rayaal, m.l/dh)* *ld qararable.*

qararable *m.l (-layaal, m.l/dh)* Qaloon diireed oo aan la biifin. *ld qararab, qararabdheere.*

qararabsad *m.l ld qararamsasho.*

qararabsasho *m.dh ld qararamsasho.*

qararabsi *m.l ld qararamsasho.*

qarafo *m.dh* Baryo meelo kala duwan lagu tago iyadoo cunto la raadsanayo.

qarafsasho *m.f.dh eeg* qarafso.

qarafso *f.mg3 (-saday, -satay)* 1. Wax lagu noolaado sida miro iwm duur ka raadsasho. 2. Socosho.

qaramada *Midoobay m.dh (taar.)* Urur la sameeyey dagaalkii II ee adduunka kaddib, oo ay xubin ka yihiin waddamada adduunka oo dhan, loona dhisay iskaashiga iyo waxwada-qabsiga Caalamiga.

qaramee *f.g2 (-meeay, -meysay)* Qaran, hanti cidi leedadahay la wareegid.

qarameyn *m.f.dh eeg* qaramee.

qaran *m.l (-ammo-reno, m.dh)* 1. Dad ay ka dhexeyso qawaaniin iyo maamul siyaasadeed oo leh seere ama xad adduunyadu aqoonsan tahay iyo calan u gaar ah. 2. Usha balka galleyda ama meseggada.

qarandi *m.dh (-iyo, m.)* Bahal duurjoog ah oo leh af dhuuban iyo gafuur dheer, dhego dhaadheer oo kuwa dameeraha u eg, lugo gaaggaaban oo xoogag badan, dhabar sida qaansada u xoodan iyo dabo sal weyn leh oo cuna aboorka, quraanyada iwm; xabaalaquf; saddexsuulley.

qaranful *m.l* Miro yaryar, madmadow, dhuudhuuban oo madax kuuskuusan leh oo shaaha lagu udgiyo. *ld qorofol, qoronful.*

qarannimo *m.dh* Qaran ahaansho.

qaranqaar *m.dh* Bohol yar.

qaranqaaro *m.dh* 1. Malaxda iyo dhiigga ku guntama meel nabar ku dhacay. 2. Cayayaan yar, duula, dhurdaha u eg kase weyn oo sameeya malab.

qaraq¹ *m.l* 1. Q. ah: wax aad u badan. 2. *ld qaraqid.*

qaraq² *f.mg1 (-rqay, -raqday; -rqi)* Biyo ku hafasho. *ld qarqan.*

qaraqan *f.mg1 (-qmay, -qantay)* *ld qaraq².*

qaraqmid *m.dh ld qarqid.*

qarar *m.l (-ryo, m.dh) (c.nafl.)* Jeex jeex ku dhaca maqaarka gaar ahaan afka qarkiisa ama meelo kale oo dhaqaqaq badan leh ee jirkha. Jeex jeexyada ku yaal afka iyo sankha caruurga ku dhalata waraabowga waxay marka noqdaan qararyo.

qararab *m.l ld qararable.*

qarabdheere *m.l (-rayaal, m.l/dh)* *ld qararable.*

qararable *m.l (-layaal, m.l/dh)* Qaloon diireed oo aan la biifin. *ld qararab, qararabdheere.*

qararabsad *m.l ld qararamsasho.*

qararabsasho *m.dh ld qararamsasho.*

qararabsi *m.l ld qararamsasho.*

- qararabso** *f.g3* (-saday, -satay) *ld* qararamso.
qararamsad *m.l ld* qararamsasho.
- qararamsasho** *m.f.dh eeg* qararamso. *ld*
 qararabsad, qararabsasho, qararabsi,
 qararamsad, q
qararamsi *m.l ld* qararamsasho.
- qararamso** *f.g3* (-saday, -satay) Wax adag ilko
 ku burbursasho. *ld* qararabso.
- qararro** *m.dh* Geed weyn oo aan qodxo lahayn
 oo leh sal weyn, laamo dhuudhuuban, miro
 la cuno iyo mayrax wanaagsan. *ld* qaranrro.
- qaras** *m.dh* 1. Wasakh midab cagaaran leh oo
 ku raagta caloosha oo ka dhalata cuntada
 qofka cuno. 2. Hadal badan oo xun.
- qarash** *m.l (-shyo, m.dh)* 1. Macdan jilicsan oo
 weelasha iwm laga sameeyo. 2. *ld* kharash.
- qarashayeysan** *f.mg4* (-snaa, -snayd) *ld*
 qarashayeysan.
- qarashayeysnaan** *m.dh ld* qarashayeysnaan.
- qarashayeysnaansho** *m.l/dh ld* qarashayeysnaan.
- qarashee** *f.g2* (-sheeyay, -sheysay) Bakoorad,
 jeedal iwm qarash ku samayn. *ld* qarashyee.
- qarasheyn** *m.f.dh eeg* qarashee. *ld* qarashyeyn.
- qarasheysan** *f.mg4* (-snaa, -snayd) Bakoorad,
 jeedal iwm oo qarash lagu sameeyey
 ahaansho. *ld* qarashayeysan.
- qarasheysnaan** *m.f.dh eeg* qarasheysan. *ld*
 qarashayeysnaan, qarasayeysnaansho.
- qarasheysnaansho** *m.l/dh ld* qarashayeysnaan.
- qarashyee** *f.g2* (-yeeyay, -yaysay) *ld* qarashee.
- qarashyeyn** *m.dh ld* qarasheyn.
- qarasoobid** *m.f.dh eeg* qarasow.
- qarasow** *f.mg1* (-oobay, -owday; -oobi) Wax
 qaras qaaday noqosho.
- qaraw¹** *m.l* Hadal iyadoo la hurdo lagu hadlo.
- qaraw²** *f.mg1* (-rway, -rawday; -rwi) 1. Riyo
 dhexdeed hadal la maqlayo ku dhawaqaqid.
 2. Xanuun la tarsasiyid (qof).
- qarax¹** *m.l* 1. Shanqar xoog leh oo ka dhalata
 walxaha marka ay kulayl dareemaan ama wax
 kale saameeyaan. 2. Q. ah: cunto aan iidaan
 lahayn. 3. Q. ah: dhul oomane ah oo aan
 biyo lahayn. 4. Q. ah: hadal aan murti ku
 dheehnayn.
- qarax²** *f.mg1* (-rxay, -raxday; -rxi) Wax, qarax
 sameyn.
- qarayn** *m.dh eeg* qaree. *ld* qirayn.
- qarbad** *m.l ld* qarbed.
- qarbaqarbee** *f.g2* (-beeyay, -beysay) Wax si
 degdegiiyo ah u samayn.
- qarbaqarbeyn** *m.f.dh eeg* qarbaqarbee.
- qarbaqarbo** *m.dh* Degdeg.
- qarbed** *m.l (-dyo, m.dh)* 1. Harag cukad ah oo
 loo farsameeyey in biyaha lagu shubto.
2. Weel maro adag ka sameysan oo biyaha
 lagu shubto. *ld* qarbad.
- qarbidix¹** *m.dh* Tolmada ugu dambeysa ee
 weel afkiisa lagu sameeyo; rigrigo.
- qarbidix²** *f.g1* (-xay, -xday) Weel rigrig afka
 kaga tolid.
- qarbidixan** *f.mg4* (-naa, -nayd) Wax qar bidix
 lagu tolay ahaansho (weel).
- qarbidxanaan** *m.f.dh eeg* qarbidixan. *ld*
 qarbidxanaansho.
- qarbidxanaansho** *m.l/dh ld* qarbidxanaan.
- qarbidxasho** *m.f.dh eeg* qarbidxo.
- qarbidxid** *m.f.dh eeg* qarbidix².
- qarbidxo** *f.g3* (-xaday, -xatay) Weel qarbidix
 ku tolasho.
- qarbud¹** *m.l* Qasid wax nidaamsanaa lagu
 sameeyo.
- qarbud²** *f.mg1* (-day, -dday) 1. Rabsho
 sameyn. 2. Wax nidaamsanaa isku qasid.
- qarbudaad** *m.dh* 1. Qasidda la isku qaso wax
 nidaamsanaa. 2. *ld* qarbulid.
- qarbulid** *m.f.dh eeg* qarbud². *ld* qarbudaad
 (2).
- qardaas** *m.l (-syo, m.dh)* Xaashi sida badan
 adag oo loo habeeey in wax lagu rito. *ld*
 qirdaas.
- qardab** *f.g1* (-bay, -btay) *ld* qartab.
- qardabee** *f.g2* (-beeyay, -beysay) Dhibaato
 qarsoon cid gaarsiin.
- qardabeyn** *m.f.dh eeg* qardabey.
- qardabid** *m.dh ld* qartabid.
- qardabo** *m.dh* 1. Nooc mallayga badda ka mid
 ah oo aan jumri weynayn, lehna midab cad
 iyo dhibco yar yar oo madmadow.
 2. Dhibaato qarsoon oo cid loo geysto. 3. *ld*
 qartabyo. 4. *ld* qardabeyn.
- qardajeex¹** *m.l* Socod lagu maro meel dhir
 badan oo aan waddo la maro lahayn.
- qardajeex²** *f.g1* (-xay, -xday) Meel dhir badan
 oo aan waddo lahayn marid.
- qardajeexid** *m.f.dh eeg* qardajeex². *ld*
 qardajeex¹.
- qardajeexsii** *f.lg2* (-iiyay, -iisay) Nafley meel
 dhir badan oo aan waddo lahayn marin.
- qardajeexsiin** *m.f.dh eeg* qardajeexsii.
- qardan** *f.mg4* (-naa, -nayd) Qof ama nafley
 kale wax buuruan ahaansho.
- qardanaan** *m.f.dh eeg* qardan. *ld*
 qardanaansho.
- qardanaansho** *m.l/dh ld* qardanaan.
- qardayn** *m.f.dh eeg* qardee.
- qardaysad** *m.l ld* qardaysasho.
- qardaysan** *f.mg4* (-snaa, -snayd) 1. Dhul wax
 la qardeeyey ahaansho. 2. Qof faras iwm oo
 uu fuulay ku murqo go'ay ahaansho.

qardaysasho *m.f.dh eeg qardayso. ld qardaysad, qardaysi.*
qardaysi *m.l ld qardaysasho.*
qardaysii *f.lg2 (-iiyay, -iisay)* Cid wax amaaah u siin.
qardaysiin *m.f.dh eeg qardaysii.*
qardaysnaan *m.f.dh eeg qardaysan. ld qardaysnaansho.*
qardaysnaansho *m.lldh ld qardaysnaan.*
qardayso *f.g3 (-stay, -satay)* 1. Dhul geedo ka gurasho si wax loogu beero ama hawl kale loogu qabsado. 2. Wax amaaah ahaan cid uga qaadasho.
qardee *f.g2 (-deeyay, -daysay)* 1. Dhul geedo ka gurid si wax loogu beerto ama hawl kale loogu qabsado. 2. Cid wax amaaah ahaan u siin.
qardhaas *m.db (-so, m.)* Warqad quraan ku qoran yahay ama wax kale oo inta idiin lagu dhaaaro belaayo-xijaab ahaan loo xirto; xirsi.
qardhabo *m.dh (-ooyin, m.)* 1. Qalab yar oo bir ah oo ka kooban laba af oo is qabsata marka la isku riixo oo timaha iwm lagu sii-siibo. 2. Nooc ka mid ah kelbadaha. 3. Manqas.
qardho *m.dh.u* Miro aan weli bislaan.
qardo *m.dh (-ooyin, m.)* 1. Dhul keyn ah oo aan waddo Lahayn. 2. Miro aan weli bislaan. 3. Wax amaaah ahaan loo qato.
qardoo *f.mg3 (-ooday, -ootay)* 1. Miro aan weli bislaan cuniddooda ku jirrasho. 2. Socod, fardo-fuul iwm ku jiro-go'id.
qardoobid *m.f.dh eeg qardow².*
qardood *m.fl eeg qardoo.*
qardoofee *f.g2 (-feeyay, -feysay)* 1. Cid dhaawac aan weynayn gaarsiin. 2. Cid hadal qadaf ah ku dhigid.
qardoofeyn *m.f.dh eeg qardoofee.*
qardoofo *m.dh (-ooyin, m.)* 1. Dhaawac aan weyneyn. 2. Hadal qadaf ah.
qardow¹ *m.l.u* Murmurux ama jiirago' salka iyo cajirrada ka gaara qof aan fardaaful ahayn ama ka raagay, in mudda ah markuu gammaan ama rakuub fuushanaado.
qardow² *f.mg1 (-oobay, -owday; -oobi)* Qof gammaan ama rakuub in mudda ah saarnaa cajirrada ka murxid ama jiira-go'id.
qare *m.l* 1. Geed dhulka ku faalala oo leh caleen balballaaran iyo miro waaweyn oo kankoon san oo dhacaan macaan oo lagu oon baxo leh. 2. Miraha geedka qaraha.
qaredameer *m.l ld qareduur.*
qareduur *m.l* Qare aan la cunin oo duur ka baxa. *ld qaredameer.*

qaree *f.g2 (-reeyey, -raysay)* 1. Qar u yeelid (weel). 2. *ld qiree.*
qareemid *m.f.dh eeg qareen².*
qareen¹ *m.l (-mno, m.dh)* 1. Dad dhalashadoodu isu dhowdahay; xigto. 2. Qof gar yaqaan ah oo dadka u dooda.
qareen² *f.mg1 (-eemay, -eentay; -eemi)* 1. U q.: gar yaqaan cid u doodid. 2. U q.: cid u danaanin.
qareennimo *m.dh* 1. Qareen ahaansho. 2. Qaraabo, sokeeye.
qareensasho *m.f.dh eeg qareenso.*
qareenso *f.g3 (-saday, -satay)* Cid xigto ka dhigasho.
qarfacad *m.dh (qaraafic, m.dh)* Kabo qori ka samaysan oo guriga lagu dhex joogo.
qarfad¹ *m.dh.kh Q.* ah: oogada nafleyda haraggeeda meel hawl ama cudur aawadii la adkaata oo jilif ama lakabyo fuulaan. *ld carfad.*
qarfad² *f.g1 (-day, -dday)* Harag nafley, hawl ama cudur aawadii jilif ama lakabyo fuulid.
qarfadid *m.f.dh eeg qarfad².*
qarfo *m.dh ld qorfo.*
qari *f.g2 (-iyay, -isay)* Wax meel aan laga arki karin gelin.
qariib¹ *m.l (-byo, m.dh)* Q. ah: qof meel uu dadkeeda aqoon jooga.
qariib² *m.dh* Nooc kalluunka ka mid ah.
qariib³ *f.mg1 (-bay, -btay)* U q.: wax helitankooda dhibaato iyo xakaar u marid.
qariibi *f.g2 (-iyay, -isay)* Qof qariib ah dhoweyn.
qariibid¹ *m.l* 1. Cunidda badar, sonkor iwm iyadoo aan la karin la cuno. 2. Q. ah: xoogaa badar, sonkor iwm ah oo aan la karin.
qariibid² *m.f.dh eeg qariib³.*
qariibin *m.f.dh eeg qariibi. ld qariibis.*
qariibis *m.l ld qariibin.*
qariid¹ *m.l.u* Badar ama wax u eg oo ceeriinka lagu cuno.
qariid² *f.g1 (-day, -dday)* Badar iwm ceeriin ku cunid.
qariidid *m.f.dh eeg qariid².*
qariin *m.l* Geed saar buruq weyn oo biya badan salka ku leh oo dadku marka uu oomo cuno kana baxa dhulka hawdka ah.
qariir *m.l* In yar oo badar ah oo qeedhiinka lagu cuno.
qariisad *m.dh (-do, m.) (baay.)* U jajabnaan dabiici ah oo loogu dhaqmo si gaar ah, taas oo aan koritaankeeda, uga baahnayn barasho waayo aragnimo gaar ah leh. Sidaa darteed waa aqoon dhalasho oo dabee ci ah. *ld inistinkt.*

qarin <i>m.f.db eeg qari. ld qaris.</i>	qaroon <i>m.db (-oomo, m.)</i> Geed quwaax aan qodax lahayn, leh asal wanaagsan, xabag la calashado iyo qolof shaah laga dhigto.
qaris <i>m.l ld qarin.</i>	qaroor <i>m.l</i> Ul dhumuc leh, weyn oo lagu dagaallamo.
qar-iskatuur <i>m.l</i> Naftihallig. <i>ld jar-iskatuur</i>	qarow ¹ <i>m.l ld qaraw¹.</i>
qar-iskatuurnimo <i>m.db</i> Naftihallig ahaansho.	qarow ² <i>f.mg1 (-oobay, -owday; -oobi)</i> <i>ld qaraw².</i>
<i>ld jar-iskaxoornimo.</i>	qarqar ¹ <i>m.l</i> Inta u dhhexeya garabka korkiisa iyo luqunta; deg.
qar-iskaxoor <i>m.l ld jar-iskatuur.</i>	qarqar ² <i>f.mg1 (-ray, -rtay)</i> Qarqaryo dareemid.
qar-iskaxoornimo <i>m.db ld jar-iskaxoornimo.</i>	qarqaray <i>m.f.db eeg qarqaree.</i>
qarjaamaysad <i>m.l ld qarjaamaysasho.</i>	qarqaree <i>f.g2 (-reeyay, -raysay)</i> Dhul buuraley ah qardajeexid.
qarjaamaysasho <i>m.f.db eeg qarjaamaysyo. ld qarjaamaysad, qarjaamaysi.</i>	qarqari <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> Ka q.: cid cabsi gelin. <i>ld qarqarsi.</i>
qarjaamaysi <i>m.l ld qarjaamaysasho.</i>	qarqarid <i>m.f.db eeg qarqar².</i>
qarjaamaysyo <i>f.g3 (-stay, -satay)</i> Xoolo meel xaaluf ah jooga, dhul xaabit.	qarqarin <i>m.f.db eeg qarqari.</i>
qarmuun ¹ <i>m.l ld qurmuuun¹.</i>	qarqariye <i>m.l</i> 1. Dhaxan weyn oo lala gariiro; diilalyo. 2. (<i>-yayaal, m.l./dh</i>) Mid kasta oo ka mid ah qoorta labadeeda muruq. <i>ld qarqariyo.</i>
qarmuun ² <i>f.mg4 (-naa, -nayd) ld qurmuuun².</i>	qarqariyo <i>m.f.db (-ooyin, m.)</i> <i>ld qarqariye.</i>
qarmuunaan <i>m.db ld qurmunaan.</i>	qarqarooti ¹ <i>m.l</i> 1. Q. ah: socod dheeldheelli ah oo la iska yeelyeelo. 2. <i>ld qarqarootiyid.</i>
qarmuunaansho <i>m.l/dh ld qurmunaan.</i>	qarqarooti ² <i>f.mg1 (-iyay, -iday; -iyi)</i> Socod dheeldheelli ah socosho.
qarmuusi <i>m.db</i> Dharka xariita ah nooc ka mid ah oo lagu sameeyo gobolka Qarmuusi ee u dhhexeya Iraq iyo liraan.	qarqarootiyid <i>m.f.db eeg qarqarooti².</i> <i>ld qarqarooti¹ (2).</i>
<i>qarni m.l (-iyo, m.db)</i> Boqol sano.	qarqarsi ¹ <i>m.l</i> Qaab loo xiro awrka iyadoo jeeniga iyo luquntiisa la iskula xiraayo xarig si uusan u kicin inta la raraayo. <i>ld qarqarsiinyo.</i>
qarnugely <i>m.l</i> Nafley dheddig oo abaahida ama galmaada horeba ku rinta; tibllood. <i>ld qarnugul.</i>	qarqarsi ² <i>f.g1 (-iyay, -iday; -iyi)</i> 1. Awr la raraayo jeeniga iyo luquntiisa xarig iskula xirid si uusan u kicin inta la raraayo. 2. Ku q.: cid wax ku khasbid. <i>ld qarqarsi.</i>
qarnugul <i>m.l ld qarnugely.</i>	qarqarsii <i>f.g2 (-iiay, -iisay)</i> <i>ld qarqari; qarqarsi².</i>
qaro <i>m.db ld qiro¹.</i>	qarqarsiin <i>m.db ld qarqarin; qarqarsiyyid.</i>
qaroobbe <i>m.l (-bayaal, m.l/dh)</i> 1. Fur ubbo oo qori ah oo dalool yar dhexda ku leh. 2. Gafuurka shimbiraha.	qarqarsiinyo <i>m.db ld qarqarsi¹, qarqarsiyyid.</i>
qaroof <i>f.g1 (-fay, -ftay)</i> Wax toosan qalloocin.	qarqarsinaan <i>m.f.db eeg qarqarsiyan.</i> <i>ld qarqarsinaansho.</i>
qaroofali <i>m.db</i> Maro midab leh oo dalka Hindiya laga keeni jirey oo ay dumarku marsiino ka dhigan jireen.	qarqarsinaansho <i>m.l/dh ld qarqarsinaansho.</i>
qaroofan ¹ <i>f.mg1 (-fnaa, -fnayd)</i> Wax soo qalloocsan noqosho.	qarqarsiyan <i>f.mg4 (-sinaa, -sinayd)</i> 1. Awr la qarqarsiye ahaansho. 2. Cid wax lagu khasbay ahaansho.
qaroofan ² <i>f.mg4 (-fnaa, -fnayd)</i> Wax la soo qalloocshey ahaansho.	qarqarsiyid <i>m.f.db eeg qarqarsi².</i> <i>ld qarqarsiin, qarqarsiinyo.</i>
qaroofid <i>m.f.db eeg qaroof.</i>	qarqaryeysan <i>f.mg4 (-snaa, -snayd)</i> Nafley qarqaryo hayso ahaansho.
qaroofmid <i>m.f.db eeg qaroofan¹.</i>	qarqaryeysnaan <i>m.f.db eeg qarqaryeysan.</i> <i>ld qarqaryeysnaansho.</i>
qaroofnaan <i>m.f.db eeg qaroofan². ld qaroofnaansho.</i>	qarqaryeysnaansho <i>m.l/dh ld qarqaryeysnaan.</i>
qaroofnaansho <i>m.l/dh ld qaroofnaan.</i>	
qaroomale <i>m.l</i> Caws adag oo rarada laga sameeyo.	
qaroomato <i>m.db</i> Dhacarato. <i>ld qaroomaysato.</i>	
qaroomaysad <i>m.l ld qaroomaysasho.</i>	
qaroomaysasho <i>m.f.db eeg qaroomayo. ld qaroomaysad, qaroomaysi.</i>	
qaroomaysasho <i>m.f.db ld qaroomato.</i>	
qaroomaysi <i>m.l ld qaroomaysasho.</i>	
qaroomayso <i>f.g3 (-stay, -satay)</i> Meel dhacar leh ku noolaansho.	

qarqaryo *m.db* Gariirid ay dhaxan ama jirro keento.

qarqaryoo *f.mg3* (-ooday, -ootay) Qarqaryo dareemid.

qarqaryood *m.fl eeg* qarqaryoo.

qarqid *m.f.db eeg* qaraq². *ld* **qaraq¹** (2), qaraqmid.

qarqoor¹ *m.l* Ka baneynta hareera wax la doonayo in la jaro ama la qodo. *ld* **qarqoorid, qooqaar¹**.

qarqoor² *f.g1* (-ray, -rtay) Wax la doonayo in la jaro ama la qodo hareerahooda banneyn. *ld* **qooqaar²**.

qarqoorid *m.f.db eeg* qarqoor². *ld* **qarqoor¹, qooqaar¹, qooqaarid**.

qarqoosh *m.l.kh* Xaqdarro ah, gardaran. Tus. "Xukun q. ah".

qarraac¹ *m.lQ.* ah: nafley cabtey biyo aan bi'in karin oonkii hayey.

qarraac² *f.mg1* (-cay, -cday) Nafley biyo aan oonka bi'in karin cabbid.

qarraacan *f.mg4* (-cnaa, -cnayd) Qarraac ahaansho (xoolo).

qarraacid *m.f.db eeg* qarraac².

qarraacnaan *m.f.db eeg* qarraacan. *ld* **qarraacnaansho**.

qarraacnaansho *m.l* *ld* **qarraacnaan**.

qarraaf¹ *m.l* 1. Macsi raadinta ay ragga iyo haweenku sameeyaan. 2. Warwareeg aan dan gaar ah lahayn. 3. *ld* **qarraafid**.

qarraaf² *f.mg1* (-fay, -ftay) 1. Galmo aan xalal ahayn raadin. 2. Risiq raadin.

qarraafid *m.f.db eeg* qarraaf². *ld* **qarraaf¹** (3).

qarraafis *m.l* Budaynta xashirka bunka oo kal iyo mooye lagu budeeyo.

qarracan¹ *m.l* Daren xanuu leh oo dadka ku dhasha marka uu wax naxdin ama ciil keena ku yimaadaan.

qarracan² *f.mg1* (-cmay, -cantay; -cmi) Qof naxdin weyn la kulmey noqosho.

qarracmid *m.f.db eeg* qarracan².

qarradh *m.l* (-dho, *m.l*) (*Jugr.*) Kala jab ku dhaca oogada dhulka kaas oo uu la socdo dhaqaaq, islamarkaas lakabyada dhadhaabada qarradhka labadiisa dhinac ah iskuma sargo'na. Inkasta oo uu dhaqaaqu badanaa yahay mid atoma, haddana waxaa dhici karta qarradhku inuu jihio kasta aato oo ay ku jirto tan jifku.

qarrar¹ *m.l* *ld* **tarrar¹, tarrarid**.

qarrar² *f.mg1* (-ray, -rtay) *ld* **tarrar²**.

qarrari *f.g2* (-iyay, -isay) *ld* **tarrari**.

qarrarid *m.db* *ld* **tarrarid**.

qarrarin *m.db* *ld* **tarrarin**.

qarrer¹ *m.l* *ld* **qarrir¹**.

qarrer² *f.mg1* (-ray, -rtay) *ld* **qarrir²** (2).

qarreran *f.mg4* (-rcaa, -rnayd) Dhar, derbi iwm wax dillaacay ahaansho.

qarreri *f.g2* (-iyay, -isay) Wax dillaacin.

qarrerid *m.db* *ld* **qarririd**.

qarrerin *m.f.db eeg* qarreri. *ld* **qarreris**.

qarreris *m.l* *ld* **qarrerin**.

qarrernaan *m.f.db eeg* qarreran. *ld* **qarrernaansho**.

qarrernaansho *m.l* *ld* **qarrernaan**.

qarri¹ *m.l* (-yo, *m.db*) Buuro waaweyn xiriirsan oo meel siman yaal dhirna leh.

qarri² *m.db* 1. Dhul buuraley ah. 2. Dhul jiq ah oo aan la mari karin. 3. Qalqalli.

qarrir¹ *m.l* Dillaac uu yeesho derbi, weel, dhul iwm. *ld* **qarrer¹, qarririd**.

qarrir² *f.g/mg1* (-ray, -rtay) 1. (*f.g*) Wax qimahooda, wakhitigooda, tiradooda iwm xaddidid. 2. (*f.mg*) *ld* **qarrer**. Dhul, dhar iwm dillaacid.

qarriran *f.mg4* (-rcaa, -rnayd) Arrin iwm wax go'aan laga gaaray ahaansho.

qarririd *m.f.db eeg* qarrir². *ld* **qarrer¹, qarrerid, qarrir¹**.

qarrirnaan *m.f.db eeg* qarriran. *ld* **qarrirnaansho**.

qarrirnaansho *m.l* *ld* **qarrirnaan**.

qarrog *m.l* (-gyo, *m.db*) Haruub weyn oo ka samaysan qabo ama argeeg oo caanaha lagu shubo; bantol. *ld* **qarroog**.

qarroor¹ *m.l* Hoore yar oo weel salkiisa ku hara.

qarroor² *f.mg1* (-ray, -rtay) Hoore yar weel salkiisa ku harid.

qarroorid *m.f.db eeg* qarroor².

qarsad *m.l* *ld* **qarsasho**.

qarsan *f.mg4* (-naa, -nayd) Wax la qaryey ahaansho.

qarsanaan *m.f.db eeg* qarsan. *ld* **qarsanaansho**.

qarsanaansho *m.l* *ld* **qarsanaan**.

qarsasho *m.f.db eeg* qarso. *ld* **qarsad, qarsi**.

qarshad *m.db* *ld* **qarsho**.

qarshi *m.l* (*quruush, m.db*) Lacag jajab ah oo u dhiganta hal shilin oo waayihii hore la isticmaali jirey.

qarsho *m.db* (-ooyin, *m.l*) 1. Weel quraarad ka samaysan oo wax lagu shubto; dhalo. 2. Maaddo adke ah, jebi og, aan midab lahayn, ilays mootiye ah oo ka sameysan ciid iyo soodhe la isku dhalaaliyey. *ld* **qarshad**.

qarsi *m.l* *ld* **qarsasho**.

qarsin *m.l* (-nno/-immo, *m.db*) Fandhaal weyn; qudde.

qarso *f.g3* (-saday, -satay) Wax meel aan laga arki karin dhigasho.

qarsoodi *m.l* 1. Q. ah: arrin, hadal iwm oo aan la oggoleyn inla maqlo ama la arko; sir. 2. Q. ah: hadal hoos la isugu sheego si dadka kale aysan u maqal.

qarsoomid *m.f.db eeg qarsoon¹*.

qarsoon¹ *f.mg1 (-oomay, -oontay; -oomi)* Wax muuqaalkoodu libdhay noqosho.

qarsoon² *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax muuqaalkoodu libdhay ahaansho.

qarsoonaan *m.f.db eeg qarsoon². ld qarsoonaansho.*

qarsoonaansho *m.ll/db ld qarsoonaan.*

qartab *f.g1 (-bay, -btay; -tebi)* Nafley jirkeeda meel ka mid ah cagta xoog u saarid iyadoo la soconayo. *ld qardab.*

qartabid *m.f.db eeg qartab. ld qardabid.*

qartabo *m.db ld qartabyo, qartabid, qartebid.*

qartabyo *m.db* Joogsashada neef raaf lihi ku joogsado nafley kale. *ld qartabo.*

qartebid *m.f.db eeg qartab. ld qartabo.*

qaruuf¹ *m.l* Hardiyidda xooluhu geeska wax ku dhuftaan. *ld qaruufid.*

qaruuf² *f.g1 (-fay, -ftay)* Xoolo gees wax ku hardiyid. *ld qaruufsii.*

qaruufid *m.f.db eeg qaruuf². ld qaruuf¹, qaruufsiin.*

qaruufo *f.g3 (-ftay, -fatay)* Xoolo af ku maalid.

qaruufsii *f.g2 (-iiyay, -iisay)* Naas xoolaad cid aiska ugu lisid. *ld qaruuf².*

qaruufsii *m.db eeg qaruufsii. ld qaruufid.*

qaruunbow *m.l* Nooc kallunka ka mid ah, kuusan oo weji foolxun leh.

qaruurad *m.db (-do, m.)* Qarsho; dhalo.

qarwid *m.f.db eeg qaraw².*

qarxad *m.l ld qarxasho, qarxit.*

qarxasho *m.db eeg qarxo. ld qarxad, qarxit.*

qarxi *f.g2 (-iyay, -isay)* Wax qarax ku burburin.

qarxit *m.f.db eeg qarax². ld qarxad, qarxasho.*

qarxin *m.f.db eeg qarxi. ld qarxis.*

qarxis *m.l ld qarxin.*

qarxo *f.mg3 (-xaday, -xatay)* Wax qarax sameyn.

qaryaan *m.l* 1. Dadka u faaliya ama xiddigaha wax uga sheega ama si kale oo been ah wax uga cuna (qof); kaahin. 2. Waxyaqaan; abwaan.

qaryad *m.db (-do, m.)* Magaalo yar; tuulo; buulo. *ld qaryo.*

qaryo *m.db ld qaryad.*

qas¹ *m.l* 1. Rabsho iyo xasillooni la'aan. 2. Siil. 3. Gumaar. 4. Meesha ay iska galaan miskaha iyo sabiisha geela.

qas² *f.g1 (-say, -stay)* 1. Milme iyo hoore isku labid. 2. Wax kala jaad ah isku darid.

3. Rabsho iyo xasillooni la'aan meel ka abuurid. 4. Ka q.: hadal, ciyaar iwm oo cid si wanaagsan ugu socotay ka dhabqin.

qasaal¹ *m.l Q. ah: dhar dhaqmo galay.*

qasaal² *f.g1 (-aalay, -aashay)* Mayrid, dhaqid.

qasaalan *f.mg4 (-Inaa, -Inayd)* Wax la qasaalay ahaansho (dhar).

qasaalasho *m.f.db eeg qasaalo.*

qasaalid *m.f.db eeg qasaal².*

qasaalnaan *m.f.db eeg qasaalan. ld qasaalnaansho.*

qasaalnaansho *m.ll/db ld qasaalnaan.*

qasaalo *f.g3 (-aashay, -aalatay)* Dhar mayrasho.

qasaanqas *m.db (c.naf.)* Nafley yar badda ku jirta leh midabka quraaradda, oogo jilicsan oo dhedhgeg leh oo biyaha dul sabbeyso.

qasaasil¹ *m.l* 1. Q. ah: badar, bariis iwm oo dhagxaantii ama wasakhdiin ku jirtay biyo looga saaray. 2. *ld qasasasilid.*

qasaasil² *f.g1 (-ilay, -ishay)* Badar, bariis iwm dhagxaantii ama wasakhdiin ku jirtay biyo uga saarid. *ld qasil².*

qasaasilid *m.f.db eeg qasaasil². ld qasaasil¹, qasil¹ (2), qasilid.*

qasab *m.l* Geed leh quwaax sonkorta laga sameeyo, laanlaan ubaxa, alamo leh oo dhulka kulul ka baxa.

qasabad *m.db (-do, m.)* Dhuun dheer oo bir, caag ama wax kale ka samaysan oo biyaha iwm ay maraan.

qasac *m.l (-cyo, m.db)* Weel yar oo macdan ama nooc kale oo bir ah ka samaysan oo cunnada iyo sharaabka lagu alxamo; daasad. *ld qasacad.*

qasacad *m.db ld qasac.*

qasacadayn *m.f.db eeg qasacadee.*

qasacadee *f.g2 (-deeyay, -daysay)* Cunto, sharaab iwm qasac lagu shubay ku alxamid.

qasacadeysan *f.mg4 (-snaa, -snayd)* Cunto, cabitaan iwm wax qasacad lagu shubay ahaansho.

qasacadeysnaan *m.f.db eeg qasacadeysan. ld qasacadeysnaansho.*

qasacadeysnaansho *m.ll/db ld qasacadeysnaan.*

qasad¹ *m.l (-dyo, m.db)* 1. Muraad; dan. 2. Fal si ulakac ah loo sameeyo. *ld qasdi.*

qasad² *f.g/mg1 (-sday, -sadday; -sdi)* 1. *(f.g)* Wax samayntooda damcid. 2. *(f.mg)* U q.: meel ama wax muraad ka yeelasho.

qasan¹ *f.mg1 (-smay, -santay; -smi)* 1. Biyo iwm wax kale ku labmid. 2. Qof xasillooni darro maskaxeed la kulantay noqosho.

qasan² *f.mg4 (-snaa, -snayd)* 1. Biyo iwm oo wax ku labmay ahaansho. 2. Qof xasilloonidarro maskaxeed la kulantay ahaansho.

qasdi *m.l ld qasad¹*.

qasdid *m.f.dh eeg qasad²*.

qasgoo *f.mg2 (-ooyay, -oysay)* Neef riman soo sid-dhaweyn (sac ama hal).

qasgoyn *m.f.dh eeg qasgoo*.

qash *m.l* 1. Geedo yar oo isku baxay; fuur. 2. Q. ah: cunto si xun loo karshay.

qashaaf¹ *m.l ld qashaafid*.

qashaaf² *f.mg1 (-fay, -ftay)* 1. Qof islaweyni aan dhab ahayn muujin. 2. Ka q.: cid jirro ama yasid awgeed uga fogaancho.

qashaafid *m.f.dh eeg qashaaf²*. *ld qashaaf¹*.

qashar *m.l ld qashir*.

qashinqub *m.l (-byo, m.dh)* Meel qashinka lagu daadsho.

qashir *m.l* 1. Qayb ka mid ah qaybaha xabbadda badanaa ka samaysan maar, leh qaabka dhululubada, oo ay ku dhex jirto baaruud, afka horena ku wadata sulub. 2. Gufarka caleenta shaaha ama bunka oo weelka salkiisa ku hara. *ld gashir, qashar*.

qashoobid *m.f.dh eeg qashow*.

qashow *f.mg1 (-oobay, -owday; -oobi)* 1. Cunto iwm qash noqosho. 2. Geed-hoosaad badan wax isku baxay noqosho.

qashqash *f.g1 (-shay, -shtay)* *ld khashkhash²*.

qashqashaad *m.dh ld khashkhashaad*.

qashqashid *m.dh ld khashkhashid*.

qashwad *m.dh (-dyo, m.dh)* Haan ka samaysan, harag, weyn oo biyaha lagu dhaansado.

qasid *m.f.dh eeg qas²*.

qasiido *m.dh (-ooyin, m.l) (dii.)* Maanso diimeed, lagu ammaano ama lagaga sheekeeyo shaqsiyaad gaar ah oo diinta Islaamka magac iyo maamuuus ku leh.

qasil¹ *m.l* 1. Caleenta geedka gobka oo shiidian oo loogu qabeysto saabuun ahaan. 2. *ld qasaasilid*. Mayrista cuntada qaarkeed sida bariiska iwm la mayro inta aan la karin.

qasil² *f.g1 (-ilay, -ishay)* *ld qasaasil²*.

qasilasho *m.f.dh eeg qasilo*.

qasilid *m.dh ld qasaasilid*.

qasilo *f.mg3 (-ishay, -ilatay)* Wasakh biyo iskaga nadiifin.

qasir *m.l ld qasri*.

qaslad *m.dh ld qasli*.

qasli *m.l* Dahaarad la'aanta ku dhacda qof galmo sameeyey ama junnuubay. *ld qaslad*.

qasmaansad *m.l ld qasmaansasho*.

qasmaansasho *m.f.dh eeg qasmaanso. ld qasmaansad, qasmaansi*.

qasmaansi *m.l ld qasmaansasho*.

qasmaanso *f.mg3 (-saday, -satay)* Cid waxay nasiib u heshay ku qancid.

qasmid *m.f.dh eeg qasan¹*.

qasnaan *m.f.dh eeg qasan²*. *ld qasnaansho*.

qasnaansho *m.l/dh ld qasnaan*.

qasri *m.l* 1. Tirada rakcadaha salaadda oo la soo gaabsho marka safar dheer iwm lagu jiro. 2. *(-yo, m.dh)* Daar weyn dhul ballaaran ku fadhida oo qaab quruxsan u dhisan. *ld qasir*.

qaswade *m.l/kh* Qof rabshoole ah.

qataar¹ *m.l (-rro, m.dh)* 1. Qori yar oo albaabka hoos looga xiro; handaraab. 2. Bir xoog leh oo qoryaha iyo dhagxaantaba lagu jajebiyo. 3. Q. ah: baabuur aad u duugoobay oo kala daadsan laakiin socda. 4. Nooc sixirka ka mid ah oo inta geed musmaar lagu taago isla markiiba qofka la sixraayo xanuunsada.

qataar² *f.g1 (-ray, -rtay)* 1. Qori adag albaab hoos uga xirid. 2. Qof sixrid, iyadoo geed musmaar loogu taagayo.

qataaran¹ *f.mg1 (-rmay, -rantay)* Irrid wax xirantay noqosho.

qataaran² *f.mg4 (-rnaa, -rnayd)* 1. Irrid iwm wax la qataaray ahaansho. 2. Qof la sixray ahaansho.

qataarid *m.f.dh eeg qataar²*.

qataarmid *m.f.dh eeg qataaran¹*.

qataarnaan *m.f.dh eeg qaraaran²*. *ld qataarnaansho*.

qataarnaansho *m.l/dh ld qataarnaan*.

qatan *f.mg4 (-naa, -nayd)* 1. Nafley cunto ama cabid aan helin ahaansho. 2. Wax la qaybinayey cid aan wax ka helin ahaansho. *ld qadsan*.

qatanaan *m.dh ld qadsanaan, qadsanaansho, qatanaansho*.

qatanaansho *m.l/dh eeg qatanow*. *ld qatanaan*.

qatanow *f.mg3 (-naaday, -naatay)* Cid wax ka qatan noqosho. *ld qadsanow*.

qataysii *f.g2 (-iiyay, -isay)* 1. Cid wax ka qadin. 2. Cid dhibaato iyo hagardaamo gaarsiin.

qataysiin *m.f.dh eeg qataysii*.

qatimi *f.g2 (-iyay, -isay)* Xoolo in muddo ah biyo ka celin.

qatimid *m.f.dh eeg qatin²*.

qatimin *m.f.dh eeg qatimi*. *ld qatimis*.

qatimis *m.dh ld qatimin*.

qatin¹ *m.l* 1. Muddada ay xooluhu biyaha ka qadaan. 2. Q.ah : xoolo aan kalkkoodi gelin.

- qatin²** *f.mg1 (-imay, -intay; -imi)* 1. Xoolo muddo biyo ka qadid. 2. Ka q.: wax la qaybsanay wax ka waayid.
- qatindhaaf¹** *m.l* Xoolo kolkii ay cabbi jireen dhaafay oo aad u oomman.
- qatindhaaf²** *f.mg1 (-fay, -ftay)* Xoolo kalkii ay ku cabbi jireen dhaafid.
- qatindhaafid** *m.f.dh eeg* qatindhaaf².
- qatinsan** *f.mg4 (-naa, -nayd)* Xoolo, muddo aan biyo cabbin ahaansho.
- qatinsanaan** *m.f.dh eeg* qatinsan. *ld* qatinsanaansho.
- qatinsanaansho** *m.ll/dh ld* qatinsanaan.
- qatooyo** *m.dh* 1. Ku sugnaanta nafley muddo ku sugnaato wax cunid la'aan. 2. Wax siin la'aanta qof wax doonaya. 3. *ld qadid*.
- qaw¹** *m.l* Meel cirif ah oo haadaan dheeri ka hooseysa.
- qaw²** *m.dh.sh.r* Erey tilmaama dhawaac.
- qawaacid** *m.l* Khasaaro weyn; masiibo.
- qawaaniin** *m.dh eeg* qaunuun.
- qawaar** *m.l* Neef xoolaad oo aad u da'weyn caatana ah.
- qawaarnimo** *m.dh* Qawaar ahaansho.
- qawaasimo** *m.dh.u* Dad badda quusa oo luulka kala soo baxa.
- qawad¹** *m.l* 1. Saluugidda la saluugo wax la issiyo. 2. *ld qawid*. Cudur aan halis ahayn oo maqaarka dadka ku dhaca oo barobaro cadcad leh; cambaarcad.
- qawad²** *f.mg1 (-day, -dday)* Wax saluugid.
- qawadid** *m.f.dh eeg* qawad².
- qawadsan** *f.mg4 (-naa, -nayd)* Qof wax saluugay ahaansho.
- qawadsanaan** *m.f.dh eeg* qawadsan. *ld* qawadsanaansho.
- qawadsanaansho** *m.ll/dh ld* qawadsanaan.
- qawid** *m.l ld* qawad¹ (2).
- qawjad** *m.dh* Cid cilmi, caqli iyo aftahamo dheeraad ah kulansatay.
- qawl¹** *m.l* 1. Curdanka baarka geedaha ka soo baxa. 2. Hadal; erey. 3. Q. leh: qof axdi leh. 4. Cabbitaan qof jirran afka loogu shubo; kawl.
- qawl²** *f.g/mg1 (-wlay, -wshay)* 1. (*f.g*) Cid jeenan siin. 2. (*f.mg*) Hadal dhiliid. 3. (*f.mg*) Curdan bixin (geed). 4. (*f.mg*) Si wanaagsan u korid (ubad, geel iwm.).
- qawlad** *m.dh ld* qol.
- qawlal¹** *m.l (-llo, m.dh)* Labada dacal ee afka middood oo ku aaddan miciyaha ama gaws-horaadka.
- qawlal²** *fg1 (-alay, -ashay)* Nafley, labadeeda qal dhexdooda bir, xarig, iwm, gelin.
- qawlalan** *f.mg4 (-lnaa, -lnayd)* Wax qawlal gashanyahay ahaansho (awr, faras iwm).
- qawlalid** *m.f.dh eeg* qawlal².
- qawlalnaan** *m.f.dh eeg* qawlalan. *ld* qawlalnaansho.
- qawlalnaansho** *m.ll/dh ld* qawlalnaan.
- qawle** *m.l ld* qowle.
- qawley** *m.dh* Mindi xoog badan oo hilbaha lagu googooyo.
- qawlid** *m.f.dh eeg* qawl².
- qawmiyad** *m.dh (-do, m.l)* Jinsiyad. *ld* qowmiyad.
- qawqab¹** *m.l ld* qabaanqab¹.
- qawqab²** *f.mg1 (-bay, -btay)* *ld* qabaanqab³.
- qawqabid** *m.dh ld* qabaanqabid.
- qawrar¹** *m.l* Dildillaac yaryar oo jirka nafleyda, dhulka derbiyada iwm yeeshaan marka uu kulayl ama qabow badan ku dhaco.
- qawrar²** *f.mg1 (-ray, -rtay)* Jir nafley, dhul, derbi iwm dildillaac yaryar yeelasho kulayl ama qabow dartii.
- qawravid** *m.f.dh eeg* qawrar².
- qaws** *m.l (-sas, m.ll-syo, m.dh)* Laba calaamadood oo bil u eg, iskana soo horjeeda oo ereyada, hadallada iwm la dhex gesho middood. *ld* qows.
- qawsasho** *m.f.dh eeg* qawso. *ld* qawsi.
- qawshad** *m.fl eeg* qawsho.
- qawsho** *f.g3 (-shaday, -shatay)* Calaalim (gocosoo, goon).
- qawsi** *m.l ld* qawsasho.
- qawsii** *f.mg2 (-iiyay, -iisay)* Shanqar "qaw" ku dhalin.
- qawsiiin** *m.f.dh eeg* qawsii.
- qawso** *f.mg3 (-saday, -satay)* Dab kulaalid.
- qax¹** *m.l* Guuritaan meel si degdeg ah looga cararo cabsi awgeed.
- qax²** *f.mg1 (-xay, -xday; qaxi/qixi)* Cabsi awgeed meel si degdeg ah uga guurid.
- qaxaab¹** *m.l (-byo, m.dh)* Nin saani ah oo macsida aad u jecel; dhilley.
- qaxaab²** *m.dh.u (-bo, m.l)* 1. *ld* qaxaab.
2. Godad bahala galeen ah.
- qaxaab** *m.dh (-do, m.l)* Naag jirkeeda ka ganacsata; dhillo.
- qaxaabniimo** *m.dh* Qaxaab ahaansho.
- qaxaanqax¹** *m.l* Qaylada ay samayso dooradu marka ay ukun dhali rabto. *ld* qaxaanqixid, qaxanqax¹.
- qaxaanqax²** *f.mg1 (-xayt, -xday; -qixi)* Dooro ukun dhali rabta qaylo samayn. *ld* qaxanqax².
- qaxaanqixid** *m.f.dh eeg* qaxaanqax². *ld* qaxaanqax¹, qaxanqax¹, qaxanqixid.

qaxan¹ *m.l* 1. Q. ah: dhuxul shidan oo aan
dambas dusha ka fulin. 2. *ld qaxmid*.
qaxan² *f.mg1* (-xmay, -xantay; -xmi) Dhuxul,
wax shidmay noqosho.
qaxanqax¹ *m.l ld* **qaxaanqax¹**, **qaxaanqixid**.
qaxanqax² *f.mg1* (-xay, -xday) *ld qaxaanqax²*.
qaxanqixid *m.db ld* **qaxaanqixid**.
qaxar¹ *m.l ld* **qahar¹**.
qaxar² *f.g1* (-ray, -rtay) *ld qahar²*.
qaxbad *m.db ld* **qabxad**, **qaxabad**.
qaxbo *m.db ld* **qabxdad**.
qaxi *f.g2* (-iyay, -isay) *ld qixi*.
qaxid *m.db ld* **qixid**.
qixin *m.db ld* **qixin**.
qaxmi *f.g2* (-iyay, -isay) Dhuxul shidid.
qaxmid *m.f.dh eeg* qaxan². *ld qaxan¹* (2).
qaxmin *m.f.dh eeg* qaxmi.
qaxooti *m.ll/dh* Dad dalkoodii nabadjelyo
la'an, abaar iwm awgeed uga cararay.
qaxraan *m.l ld* **qahraan**.
qaxran *f.mg4* (-naa, -nayd) *ld qahran*.
qaxranaan *m.dh ld* **qahranaan**.
qaxranaansho *m.ll/dh ld* **qahranaan**.
qaxrid *m.db ld* **qahrid**.
qaxsan *f.mg4* (-naa, -nayd) 1. Dad dalkoodii
ka soo qaxay ahaansho. 2. Dhuxul wax la
huriyey ahaansho.
qaxsanaan *m.f.dh eeg* qaxsan. *ld qaxsanaansho*.
qaxsanaansho *m.ll/dh ld* **qaxsanaan**.
qaxsho *m.f.dh eeg* qaxso.
qaxso *f.g3* (-saday, -satay) 1. Dad, xolo iwm
cabsi awgeed meel ugala cararid. 2. Dhuxul
shidasho.
qaxwayn *m.f.dh eeg* qaxwee.
qaxwe *m.l* Cabbitaan bun la shiiday laga
sameeyo oo shaah ahaan loo cabbo. *ld*
qahwe, qaxwo.
qaxwee *f.mg2* (-weeyay, -waysay) Qaxwe
cabbid.
qaxwo *m.db ld* **qaxwe**.
qay¹ *m.l* Biyo yar oo wasakh leh oo wadaanta
ama darka ka daata oo ceelka agagaarkiisa
jiifa.
qay² *f.g1* (-yay, -yday; -yi) 1. Weel, wax yar
oo hoore ah daadin. 2. Uunsi shidid.
qayaayo *m.dh.kh* 1. Q. ah: wax qabyo ah oo
waxxa ka dhimani ay iin u yeeleyso. 2. Faro,
ilko iwm oo is dulsaaran.
qayaayoobid *m.f.dh eeg* qayaayow.
qayaayow *f.mg1* (-oobay, -owday; -oobi)
Qayaayo noqosho.
qayacato *m.db* Nooc xabagta ka mid ah oo
dhirta qaarkeed laga helo oo leh midab cad,
aadna u adag oo wax la iskula dhejiyo.

qayax¹ *m.l.kh* 1. Q. ah: wax aan qarsoonayn oo
si wanaagsan loogu wada jeedo. 2. Wax sida
badar, geed iwm oo diirkha laga qaaday. 3. Laf
hilibkii laga guray.
qayax² *f.g1* (-xay, -xday; -yixi) 1. Wax diirkha
sare ka qaadid. 2. Laf hilib ka gurid. 3. Si
wanaagsan wax u sheegid.
qayaxan¹ *f.mg1* (-xmay, -xantay) 1. Geed wax
diirkii ka qaadmay noqosho. 2. Laf wax
hilibkii ka dhamaaday noqosho. 3. Hadal
iwm wax si wanaagsan loo sheegay noqosho.
qayaxan² *f.mg4* (-xnaa, -xnayd) 1. Wax diirkha
sare laga qaaday ahaansho. 2. Laf, wax
hilibkii laga guray ahaansho. 3. Hadal iwm
wax si wanaagsan loo sheegay ahaansho.
qayaxmid *m.f.dh eeg* qayaxan¹.
qayaxnaan *m.f.dh eeg* **qayaxan²**. *ld*
qayaxnaansho.
qayaxnaansho *m.ll/dh ld* **qayaxnaan**.
qayb *bulsho* *m.dh* (-bo ..., m.) (*bul*)
Dabaqad bulsheed, ama nidaam dawlad oo
ku dhisan u kala qeybinta dadweynaha
kooxo, iyada oo fiirinaysa reerkooda,
darajadooda, maalkooda iyo shaqadooda
iwm.
qayb goobo *m.dh* (-bo ..., m.) (*xis*) Qayb ka
mid ah goobada ee ka sammaysanta laba
gacmood dhexdood iyo meeriska. Bedka q.
g. waa 1/2 r +, taas oo r ay tahay acanka, +-
na tahay xagasha.
qayb¹ *m.l/fk* Q. u: kulli, dhammaan, giddi,
idil.
qayb² *m.dh* (-bo, m.) 1. Wax dhowr meelood
loo kala dhigay middood; in.; qaar.
2. Qaybinta tiro mid kale loo qaybiyey.
3. Maamulka laga xakumo dhowr gaar oo
mileteri ah. 4. Maamul goboleed laga
xakumo ciidan boolis ah.
qayb³ *m.dh* (*nax*) Qaybaha hadalka: magac
waagii hore aad loogu adeegsan jiray xagga
kooxaynta ereyada, kala soocnaantooduna
waxay ku salaysanayd xagga qaab
naxweedyada iyo xagga micnahaba.
qayb⁴ *m.l* Wax Alle mooyee cid kale ogaan
karto aan jirin.
qayb⁵ *f.g1* (-bay, -btay) Wax kor ka barasha.
qaybgal¹ *m.l* Ka q.: ka qayb qaadashada hawl
la qabanayo. *ld qaybgelid*.
qaybgal² *f.mg1* (-alay, -ashay; -geli) Ka q.:
hawl la qabanayey ama wax kale qayb ka
qaadasho.
qaybgale *m.l* (-layaal, *m.ll/dh*) Ka q.: qof hawl
ama tartan la qabanayo ka qayb qaadanayo.

qaybgeli *f.g2 (-iyay, -isay)* Ka q.: qof hawl, tartan, arrin iwm in uu qayb kaqaato u oggolaan.

qaybgelid *m.f.dh eeg qaybgal². ld qaybgal¹.*

qaybgelin *m.f.dh eeg qaybgeli.*

qaybi *f.g2 (-iyay, -isay)* 1. Wax dhawr qaybood ka dhigid. 2. Ku q.: hawl, arrin iwm cid kale ku aaddin.

qaybid *m.f.dh eeg qayb³.*

qaybin *m.f.dh eeg qaybi. ld qaybis.*

qaybis *m.l eeg qaybi. ld qaybin.*

qaybiye *m.l Qof wax qaybiya. ld qaybshe.*

qayblibaax *m.l Wax qaybtooda ugu badan ama ugu muhiimsan.*

qaybqaadasho *m.f.dh eeg qaybqaado.*

qaybqaado *f.mg3 (-aatay, -aadatay)* Ka q.: hawl, arrin iwm xubnaha fulinaya ka mid noqosho.

qaybsad *m.l ld qaybsasho.*

qaybsamid *m.f.dh eeg qaybsan¹.*

qaybsan unug *m.l (baay.)* Samaysanka laba unug oo mataanaysan oo ka yimid unugga waalidka. Marka hore waxa qaybsanta bu da, taasi uu daba socdo samaysanka xuub u dhexeeya bu'aha mataanaha.

qaybsan¹ *f.mg1 (-amay, -antay; -ami)* Wax la qaybiyey noqosho.

qaybsan² *f.g/mg4 (-naa, -nayd)* 1. *(f.g)* Qof wax xafidsan ahaansho. 2. *(f.g)* Wax la qaybiyay ahaansho. 3. *(f.mg)* Ku q.: qof hawl, arrin iwm, fulinteeda iwm, lagu addiiyey ahaansho.

qaybsanaan *m.f.dh eeg qaybsan². ld qaybsanaansho.*

qaybsanaansho *m.l/dh ld qaybsanaan.*

qaybsasho *m.f.dh eeg qaybsso. ld qaybsad, qaybsi.*

qaybshaha ay wadaagaan *m.l (xis.)* Tirada haraa la'aan qaybisa laba ama dhawr tiro. Tusaale ahaan, 3 waa qaybshaha ay wadaagaan 12, 18 iyo 33. 3 waxa kale oo la oran karaa isirkha ay wadaagaan 12, 18 iyo 33.

qaybshe *m.l ld qaybiye.*

qaybsi *m.l ld qaybsasho.*

qaybsii *f.lg2 (-iiyay, -iisay)* Cid wax xafidsiin.

qaybsiin *m.f.dh eeg qaybsii.*

qaybsso *f.g3 (-saday, -satay)* 1. Wax dhowr meelood u kala dhigasho. 2. La q.: cid tartan la gelid.

qaybta kaadimareenka *m.dh (c.nafl.)* Qaybta oo dhan ee isugu jirta dhuumo iyo faro oo kaadida ka soo qaada keliya dibeddana u saara. Waxay ka koobantahay: a) kaadi

mareennada kaadihaysta ka sarreyya; b) kaadi haysta; c) kaadi mareenka hoose.

qaybta lafaha *m.l (daaw.)* Aqonta ama ka shaqeeynta toosinta qaabdarro uu keenay cudur ama waxyeello kale oo lafaha iyo xubno is goysyada ku dhaca.

qaybta liimbigada ee maskaxda *m.dh (c.nafl.)*

Qayb maskaxda ka mid ah oo ka kooban dareemayaal mareenno sameynaya xarun unugyeed kala duwan waxay qaabil santahay dareenno dadka ku qarsoon oo nolosha laga maarmin iyo fahamada kuna xiran qaybaha qanjirdhiigga iyo dhaqaqa ee jirka.

qayb-xareedayn *m.dh (-bo ..., m.l) (kiim.)*

Hab xareedayn ah oo la sameeyo iyada oo la isticmaalayo dhuun fidsan oo ku qotonta dhalada xareedaynta. Habkani wuxu suurogelinaya in hoorarka loo kala sooco qaybo heerka bididdoodu kala duwantahay laguna ururiyo herkullo kala geddisan.

qayd *f.g1 (-day, -dday)* Dhul cabbirid.

qaydan *f.mg4 (-dnaa, -dnayd)* Wax la cabbiray ahaansho (dhul).

qaydar *m.l* Geed weyn oo qodax leh oo quraca la bah ah oo leh mayrax fiican iyo xabag la cuno.

qaydasho *m.f.dh eeg qaydo.*

qaydid *m.f.dh eeg qayd².*

qaydin *m.dh* Ul dhuubar oo geela lagu ilaaliyo.

qaydin-hays *m.l.kh* Q. ah: nin meesi xoolaad si joogto u ilaaliya oo aan ka harin.

qaydnaan *m.f.dh eeg qaydan. ld qaydnaansho.*

qaydnaansho *m.l/dh ld qaydnaan.*

qaydo *f.g3 (-ytay, -ydatay)* Dhul, qayb go'an cabbirasho.

qayid *m.f.dh eeg qay².*

qayil¹ *m.l Cunidda qaadka.*

qayil² *f.mg1 (-ilay, -ishay; -yli)* Qaad cunid.

qayilaad *m.dh* Fadhi habeysan iyo sheeko ay dad badani qaad ku wada cunaan.

qayilid *m.f.dh eeg qayil².*

qayilsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Qof jaad cunay ahaansho.

qayilsanaan *m.f.dh eeg qayilsan. ld qayilsanaansho.*

qayilsanaansho *m.l/dh ld qayilsanaan.*

qayilsii *f.g2 (-iiyay, -iisay)* Qof qaad ku filan siin.

qayilsiiin *m.f.dh eeg qayilsii.*

qayir¹ *m.l* Wax siday ahaaveen si ka duwan noqda ama laga dhigo; beddel; doorsan.

qayir² *f.g1 (-ray, -rtay)* Wax midabkiisa, dhadhankiisa, urkiisa iwm. beddelid.

qayiraad *m.dh* Isbeddel ku yimaad midab, ur iwm.

qayiran¹ *f.mg1 (-rmay, -rantay; -rmi)* Wax midabkiisa, dhadhankiisa, urkiisa iwm beddelmay noqosho.

qayiran² *f.mg4 (-rnaa, -rnayd)* Wax midabkiis, dhadhankiisa, urkiisa iwm beddelmay ahaansho.

qayirasho *m.f.db eeg* qayiro.

qayirid *m.f.db eeg* qayir².

qayirmid *m.f.db eeg* qayiran¹.

qayirnaan *m.f.db eeg* qayiran². *ld* qayirnaansho.

qayirnaansho *m.l/dh ld* qayirnaan.

qayiro *f.g3 (-rtay, -ratay)* Dhar beddelasho.

qayixid *m.f.db eeg* qayax².

qayl *m.l (-lal, m.l)* Dameer yar oo lab.

qaylad *m.l* Orgi waalay ah.

qayaddir *f.mg1 (-ray, -rtay)* U q.: war dhiillo leh cid u geyn.

qayaddirasho *m.f.db eeg* qayaddir. *ld* qayaddirasho.

qayaddirid *m.f.db eeg* qayaddir.

qayaddir *f.mg3 (-rtay, -ratay)* Cid si gargaar looga helo farrin u dirasho. *ld* qayaddirso.

qayaddirasho *m.dh ld* qayaddirasho.

qayaddirso *f.g3 (-saday, -satay)* *ld* qayaddir.

qayaddoon¹ *m.l.kh* Q. ah: cid meel dhiillo ka dhacday meeble uga doona gargaar.

qayaddoon² *f.mg1 (-nay, -ntay)* Meel dhiillo ka dhacday meeble gargaar uga doonid.

qayadhaami *f.mg2 (-iyay, -isay)* 1. Qayladhaan ku dhufasho. 2. U q.: cid halis uga digid. *ld* cilladhaami.

qayladhaamin *m.f.db eeg* qayladhaami. *ld* cilladhaamin, cilladhaamis, qayladhaamis.

qayladhaamis *m.l ld* qayladhaamin.

qayladhaamo *m.dh ld* qayladhaan.

qayladhaan *m.dh* Dhawaaq kaalmo dalab ah oo cid loo jeedyo ama loogu digo. *ld* cilladhaan, qayladhaamo.

qayladhaansad *m.l ld* qayladhaansasho.

qayladhaansasho *m.f.db eeg* qayladhaanso. *ld* cilladhaansad, cilladhaansasho, cilladhaansi.

qayladhaansi *m.l ld* qayladhaansasho.

qayladhaanso *f.mg3 (-saday, -satay)* U q.: qayladhaan cid u dirasho. *ld* cilladhaanso.

qayladhawi *m.l* Q. ah: qof ama ka badan oo diyaar u ah dhiillo laga filayo wax ka qabashadeeda.

qaylaggee *f.mg2 (-geeyay, -geysay)* U q.: cid war dhiillo leh u geyn.

qaylaggeyn *m.f.db eeg* qaylaggee. *ld* qaylaggeys.

qaylaggeys *m.l* 1. Q. ah: qof ama dad meel dareen ka dhacay warkeeda qaada oo dad kale gaarsiiya. 2. *ld* qaylaggeyn.

qaylakeen¹ *m.l* 1. Q. ah: qof ama dad meel dareen ka dhacay warkeeda keenid. 2. *ld* qaylakeenid.

qaylakeen² *f.mg1 (-nay, -ntay)* Meel dareen ka dhacay warkeeda keenid.

qaylakeenid *m.f.db eeg* qaylakeen². *ld* qaylakeen¹.

qaylaroor¹ *m.l ld* qaylaggeys.

qaylaroor² *f.mg1 (-ray, -rtay)* *ld* qaylaggee.

qaylaroorid *m.f.db ld* qaylaroor².

qaylarraac¹ *m.l* Q. ah: qof ama dad meel qaylo ka soo yeertay aada.

qaylarraac² *f.mg1 (-cay, -cday)* Qof ama dad meel qaylo ka soo yeertay dedgdeg u aadid.

qaylarraacid *m.f.db eeg* qaylarraac². *ld* qaylarraac¹.

qayli *f.mg2 (-iyay, -isay)* 1. Cod dheer ku dhawaaqid. 2. Ku q.: cid canaan u jeedin. 3. U q.: cid taageerid. 4. U q.: cid u yeerid. 5. La q.: dhibaato darteed la dhawaaqid.

qaylid *m.f.db eeg* qayil².

qaylin *m.f.db eeg* qayli. *ld* qaylis.

qaylis *m.l ld* qaylin.

qaylisii *f.mg2 (-iiyay, -iisay)* Ka q.: cid ka dhawaajin.

qaylisii *m.f.db eeg* qaylisii.

qaylo *m.dh* 1. Dhawaaq dheer oo nafley sameyso. 2. Canaan. 3. Digniin.

qaymbaar *m.dh* Duf xaskusha u eg oo geedka naarjiinta ka baxda oo joodari iwm laga sameysto.

qayme *m.l ld* qieme.

qaymee *f.g2 (-meeyay, -meysay)* *ld* qimee.

qaymeyn *m.dh ld* qimayn.

qaynuun *m.l ld* qaunuun.

qayoo *f.mg3 (-ooday, -ootay)* Roob wax feeray noqosho.

qayood *m.fl eeg* qayoo.

qayr *m.l ld* qeyr.

qayraami *f.g2 (-iyay, -isay)* Riddo si xoog leh meel ugu shalwin.

qayraamin *m.f.db eeg* qayraami. *ld* qayraamis.

qayraamis *m.l ld* qayraamin.

qayraan¹ *m.l (-ammo/-nno, m.dh)* Dhar harag la jilciyey ka samaysan oo waayihii hore la qaadan jirey.

qayraan² *m.dh* Riddo si xoog leh meel loogu tuuro.

qayraansan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax la qayraamiyey ahaansho.

qayraansanaan *m.f.dh eeg* qayraansan. *ld*
qayraansanaansho.

qayraansanaansho *m.l/dh ld* **qayraansanaan**.

qayrab *m.l* Orgi yar oo markaa billaabey riyo kudidda.

qayrabnimo *m.dh* Qayrab ahaansho.

qayriin *m.l ld* **ceeriin**.

qayro *m.dh.u* Qoysas fara badan oo meel wada deggan.

qaysadhabad *m.l ld* **qaysadhabadsho**.

qaysadhabasho *m.f.dh eeg* qaysadhabo. *ld*
qaysadhabad.

qaysadhabo *f.mg3* (-btay, -batay) Haad baaldhabasho sameyn.

qaysaraamayn *m.f.dh eeg* qaysaraamee.

qaysaraamee *f.g2* (-meeyay, -maysay) Nafley, ul qaysaraan ah la dhicid.

qaysaraan *m.dh* (-aamo, *m.l*) Baanso.

qayshad *m.fl eeg* qaysho.

qaysho *f.mg3* (-shaday, -shatay) U q.: qof dhibaateysan cid kaalmo ka dalbasho.

qayso *m.dh* Su!; Tu! (cod geela lagu fariisyo si loo raro).

queeriin *m.l ld* **ceerin**.

qeex *f.g1* (-xay, -xday) Wax si wanaagsan u sharxiid.

qeexan *f.mg4* (-xnaa, -xnayd) Wax la qeexay ahaansho.

qeexid *m.f.dh eeg* qeex.

qeexnaan *m.f.dh eeg* qeexan. *ld* **qeexnaansho**.

qeexnaansho *m.l/dh ld* **qeexnaan**.

qeyd *m.l* (-dad, *m.l*) Cad yar oo maro ah oo ilaa laba yaardi dhan oo sida badan ay carruurtu qaataan.

qeydaddaar *m.l* (-rro, *m.dh*) Qof qaynuunka aqoon u leh.

qeydar *m.l* (**qeydar**, *m.dh*) 1. Geed weyn, dheer oo qodxo leh oo balliyada ka baxa. 2. Balli yar.

qeydin *m.l* (-nno, *m.dh*) 1. Ul weyn; siiqe. 2. Ul yar; dhenged.

qeydo *m.dh* 1. Qaynuun. 2. Ogaal.

qeynuun *m.l ld* **qaanuun**.

qeyr *m.l* 1. Laba nafley ama ka badan oo d'adooda isku mid tahay. 2. Khayr. *ld* **qayr**.

qeyrabbaax *m.l* 1. Dad dagaal in ay u baxaan diyaar u ah. 2. Shinnida marka ay guureyso.

qeyro *m.dh* (-ooyin, *m.l*) 1. Dad meel miyi ah wada deggen. 2. Beesha shinnida.

qiblad *m.dh ld* **qiblo**.

qiblee *f.g2* (-leeyay, -leysay) Wax dhanka qiblada u jeedin.

qibleyn *m.f.dh eeg* qiblee.

qibleysad *m.l ld* **qibleysasho**.

qibleysan *f.mg4* (-snaa, -snayd) Wax dhanka qiblada u jeeda ahaansho.

qibleysasho *m.f.dh eeg* qibleyso.

qibleysi *m.l ld* **qibleysasho**.

qibleysnaan *m.f.dh eeg* qibleysan. *ld*
qibleysnaansho.

qibleysnaansho *m.l/dh ld* **qibleysnaan**.

qibleyso *f.g/mg3* (-stay, -satay) 1. (*f.g*) Cid qiblo u jeedsasho. 2. (*f.mg*) Waxqiblo u jeedsasho.

qiblo *m.dh* 1. Jahada kabcaada oo ay muslimiintu u jeestaan marka ay dukanayaan. 2. (-ooyin, *m.l*) Jaho. *ld* **qiblad**.

qiic¹ *m.l ld* **qaac¹**.

qiic² *f.mg1* (-cay, -cday) *ld* **qaac²**.

qiici *f.g2* (-iyay, -isay) *ld* **qaaci**.

qiicid *m.dh ld* **qaacid**.

qiicin *m.dh ld* **qaacin**.

qiil *m.l* (-lal, *m.l*) Wax la cuskado oo shirci ah oo aan aad u weyneyn, laakiin caqli gal ah.

qiilqiil *m.dh* 1. Xaalad halis ah. 2. Q. ah: ciriiri badan oo wax helitaankoodu galoo.

qiimabbarar *m.l* Kor u kicidda qiimaha badeecada; sicirbarar.

qiimad *m.dh ld* **qiime**.

qiimadhad *m.l* (*dhaq*) Hoos u dhicidda qiimaha badeecadda.

qiimaha sugar ee leeb *m.l* (*xis*) Dhererka leebka iyadoo aan la tixgelin jihada leebka. Qiimaha sugar ee leebka xi+yi+zk waa xidid labajibbaarka wadarta labajibbaarka xubnihiisa, taas oo ah, jihada leebka. Qiimaha sugar ee leebka xi+yi+zk waa xidid labajibbaarka wadarta labajibaarka xubnihiisa, taas oo ah, /xi+yi+zk/ = x2+y2+z2

qiimaha sugar ee tiro maangal ah *m.l* (*xis*) Tiro togan oo laxaadkeedu la mid yahay tiro la isa siiyey. Summadda qiimaha sugar ee tirada A waxaa loo qoraa A. Qiimaha sugar ee tirada 6 waa 6, qiimaha sugar ee - 6 waa 6

qiimaha sugar ee tiro murakab ah *m.l* (*xis*) Xidid labajibbaarka wadarta labajibbaarda ee qaybteeda maangalka iyo qaybteeda khayaaliga ah. Wuxa kale oo la yiraahdaa laxaadka tiro murakab ah.

qiimasheeg *m.dh* (-gyo, *m.dh*) Warqad ay ku qoran tahay kharashka ku baxay badeeco meel loo diray, qaa'imad.

qiimayn *m.f.dh eeg* qiimee. *ld* **qaymeyn**.

qiime *m.l* 1. Sicirka ay joogto badeecadi. 2. Waxtarka nafley ama wax kale ay leeyiihin. *ld* **qayme, qiimad, qiimo**.

qiime tamar-gubasho *m.l* (*fiis*) Kulka ka soo baxa gubashada halkii halbeeg ee cufka walax. Qiimaha tamar gubashada waxaa loo

isticmaalaa in lagu ogaado qiimaha tamarta shidaalka. Badanaa waxa lagu cabbiraa meega-juul halkii kiiologaraam (mj/kq).	qirsanaansho <i>m.l/db ld qirsanaan.</i>
qiimee <i>f.g2 (-meeay, -maysay)</i> 1. Nalfey, badeecad iwm qiimahooda sheegid. 2. Cid sharfid. <i>ld qaymee.</i>	qisaas ¹ <i>m.db</i> Dilka sharci ahaan loo dilo qof qof kale dilay.
qiimi <i>m.l ld qimme.</i>	qisaas ² <i>f.g1 (-say, -stay)</i> Qof, qof kale dilay si sharci ah u dilid.
qiimo <i>m.l ld qimme.</i>	qisaasan <i>f.mg4 (-naa, -nayd)</i> Qof qisaas loo haysto ahaansho.
qiiq ¹ <i>m.l</i> 1. Q. isku qarin: hargululid (qof), iska yeelyeelid (qof). 2. <i>ld qaac¹.</i>	qisaasid <i>m.f.db eeg qisaas².</i>
qiiq ² <i>f.mg1 (-qay, -qday)</i> <i>ld qaac².</i>	qisaasnaan <i>m.f.db eeg qisaasan. ld qisaasnaansho.</i>
qiiqaab ¹ <i>m.l ld qaac¹.</i>	qisaasnaansho <i>m.l/db ld qisaasnaan.</i>
qiiqaab ² <i>f.mg1 (-bay, -btay)</i> <i>ld qaac².</i>	qisay <i>m.f.db eeg qisee. ld qisood.</i>
qiiqaabid <i>m.db ld qaacid.</i>	qisee <i>f.mg2 (-seeyay, -saysay)</i> 1. Ka q.: sheeko cid ama arrin ku saabsan cid u sheegid. 2. U q.: cid u skeekayn.
qiiqbiyood <i>m.l Uumi-biyood.</i>	qish ¹ <i>m.l Si tuugannimo ah oo imtixaan looga shaqeeyo. ld qishid.</i>
qiiqi <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> <i>ld qaaci.</i>	qish ² <i>f.g1 (-shay, -shtay)</i> Imtixaan si tuugannimo ah uga shaqayn.
qiiqid <i>m.db ld qaacid.</i>	qishid <i>m.f.db eeg qish². ld qish¹.</i>
qiiqin <i>m.db ld qaacin.</i>	qiso <i>m.db</i> 1. Sheeko; taariikh. 2. Wax dhacay; war.
qiiq-iskuqarin <i>m.db</i> Wax aan la ahayn oo la iska yeelo si loo maldaho xumo la sameeyey ama la sameyn doono. <i>ld qiiq-iskuqaris.</i>	qisoo <i>f.mg3 (-ooday, -ootay)</i> <i>ld qisee.</i>
qiiq-iskuqaris <i>m.l ld qiiq-iskuqarin.</i>	qisood <i>m.l ld qisayn.</i>
qiiqasho <i>m.f.db eeg qiiqso.</i>	qix <i>m.db ld kix.</i>
qiiqso <i>f.mg3 (-saday, -satay)</i> Uunsi iwm shidasho.	qixi <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> 1. Si degdeg ah cid meel uga rarid cabsi awgeed. 2. Dab si degdeg ah u ololin. <i>ld qaxi.</i>
qiiraqiyo <i>m.db</i> Xaalad adag ama halis ah oo ay cidi ku sugnaato. <i>ld qirinqiir.</i>	qixid <i>m.f.db eeg qax². ld qaxid.</i>
qiiro <i>m.db</i> Dareen ficiitan ku jira oo dadka ku dhasha.	qixin <i>m.f.db eeg qixi. ld qaxin.</i>
qiiroo <i>f.mg3 (-ooday, -ootay)</i> Qiyo dareemid.	qiyaame <i>m.l</i> 1. Maalinta wixii dhintay oo dhan la soo nooleeyo oo wanaagga iyo xumaha qof walba sameeyey la xisaabo. 2. Dhib; shiddo; hoog.
qiirood <i>m.f.l eeg qiiroo.</i>	qiyaas ¹ <i>m.l (dii.)</i> Qayb ka mid ah tiirkarka sharciga Islaamka oo la adeegsado marka arrin la xukumayo laga waayo quraanka, xaddiiska iyo ijmaaca.
qiixdheer <i>m.db</i> Cudur badanaa carruurta ku dhaca oo leh qufac, neefraac iyo matag.	qiyaas ² <i>m.db</i> 1. Cabbirka xag mug, dherer iyo culays ee wax leeyahay. 2. Oddoros; male.
qilqil <i>m.l</i> Xaalad adag ama halis ah oo lagu sugnaado.	qiyaas ³ <i>f.g1 (-say, -stay)</i> 1. Mugga culayska, iyo dhererka ee wax leeyahay cabbirid. 2. Wax oddorosid. 3. Ku q.: wax in ay wax kale la egyihin iyo in kale ku eegid.
qindi <i>m.l</i> Qalab dibida lagu xiro oo beerta lagu faloo.	qiyaasan <i>f.mg4 (-snaa, -snayd)</i> 1. Wax muggooda, dhererkooda iyo culayskooda la cabbiray ahaansho. 2. Ku q.: wax meel ama wax kale ku aaddan ahaansho.
qir <i>f.g1 (-ray, -rtay)</i> Arrin doodi ka taagnedy caddeyn.	qiyaasid <i>m.f.db eeg qiyaas³.</i>
qiraal <i>m.l</i> Caddeyn ta qiraal la isku caddeeyo arrin doodi ka taagnayd eeddeeda.	qiyaas-khariidadeed <i>m.l (-dyo, m.db) (juqr.)</i> Saamiga fogaanshaha laba barood oo khariidadda dusheeda ah iyo fogaanshaha runta ah ee uu u taaganyahay.
qirasho <i>m.f.db eeg qiro².</i>	qiyaasnaan <i>m.f.db eeg qiyaasan. ld qiyaasnaansho.</i>
qirayn <i>m.f.db eeg qiree. ld qarayn.</i>	
qirdaas <i>m.l ld qardaas.</i>	
qiree <i>f.g2 (-reeyay, -raysay)</i> Wax qiro u yeelid. <i>ld qaree.</i>	
qirid <i>m.f.db eeg qir.</i>	
qirinqiir <i>m.l ld qiiraqiyo.</i>	
qiro ¹ <i>m.db</i> Inta xalleefsanaanta ballaarku le'egyahay; dhumuc; baaxad. <i>ld qaro.</i>	
qiro ² <i>f.g3 (-rtay, -ratay)</i> Qof fal in uu sameeyey caddeyn.	
qirisan <i>f.mg4 (-naa, -nayd)</i> Qof fal uu sameeyey qiray ahaansho.	
qirsanaan <i>m.f.db eeg qirisan. ld qirsanaansho.</i>	

qiyaasnaansho *m./l dh ld* **qiyaasnaan.**
qob *m.l (-bab, m.l)* 1. Dii; dub; qolof. 2. Qof
ducadiisa ama habaarkisu kaco.
qobbe *m.l* Dhaxan qabow oo habeenkii soo
dhacda; nadwad; dheel.
qobbo *m.dh* Geed caleemo balballaaran oo
salid leh.
qoble *m.l* Roob muddo dheer da'a oo aan biyo
dhigin.
qobo *m.dh* Dhaxan aad u qabow oo habeenkii
soo dhacda.
qobosh *m.l (-shyo, m.dh)* Nafley lab oo
gabooabay.
qobtol¹ *m.l (-llo, m.dh)* Heeryo qaab joodari
leh oo ka samaysan caws adag oo maryo
jiljilicsan dusha kaga dahaaran yihiin.
qobtol² *f.g1 (-olay, -oshay)* Heeryo qaab
joodari u tolid iyadoo maro jilicsan dusha
looga dahaarayo.
qobtolan *f.mg4 (-lnaa, -lnayd)* Heeryo wax la
qobtolay ahaansho.
qobtolid *m.f.dh eeg qobtol².*
qobtolnaan *m.f.dh eeg* qobtolan. *ld*
qobtolnaansho.
qobtolnaansho *m./l dh ld* **qobtolnaan.**
qod¹ *m.l* Wax iswato qayb ka mid ah.
qod² *m.l (-dad, m.l)* Qori weyn oo qalalan.
qod³ *m.dh* 1. Dhinac; gees. 2. Qayb; in.
qod⁴ *f.g1 (-day, -dday)* 1. Meel duleelin.
2. Beer ka shaqeyn.
qodaal *m.l* 1. Hawl ku saabsan wax qodidda
iyo falidda siiba beeraha. 2. Q. ah: dhul ku
habboon beerashada. 3. Daloolinta la
dalooliyo dhul.
qodaal buureed *m.l (-dyo, m.dh)* Hab qodaal
oo u gaar ah tiirooyinka buuraha iyo kuraha
la beerto; tiirooyinka ayaa la googooyaa
gidaaro ama dhinacyo dhiidhi ah waxa si
wareeg ah looga dhisaa karinnada
samaysmay, markaa biyaha waraabka iyo
carradaba way xajistaan.
qodan¹ *f.mg1 (-dmay, -dantay; -dmi)* Dhul
wax la qoday noqosho.
qodan² *f.mg4 (-dnaa, -dnayd)* 1. Dhul, meel
iwm wax la qoday ahaansho. 2. Beer wax la
faly ahaansho.
qodasho *m.f.dh eeg* qodo.
qodato *m.dh.u* Dad beeraley ah oo ku nool
tabcashada beeraha.
qodax *m.dh (-dxo, m.l)* Caaradda yar oo
fiiqan, waxna mudda oo geedaha qaarkood
bixiyaan.
qodaxbadeed *m.dh* Gaadaddo.
qodaxtool *m.l* Nagaar yar oo qodax badan:
meeshii qodaxi muddo oo laga bixin waayo

baa xididkiisa la saaraa oo qodaxdii lagu soo
baxshaa.
qodban *f.mg4 (-na, -nayd)* 1. Wax la qodbay
ahaansho. 2. Gabar bikro ahaansho.
qodbanaan *m.f.dh eeg* qodban. *ld*
qodbanaansho.
qodbanaansho *m./l dh ld* **qodbanaan.**
qodbid *m.f.dh eeg* qodob².
qoddo *m.dh* 1. Dhererka meel la qoday
leedahay. 2. Wax intiisa aasan. 3. Macnaha
fog ee hadal leeyahay. *ld* **qoto.**
qode *m.l* 1. Cirboor; cirwareen; leexo. 2. Nooc
qaadka hareeriga ka mid ah oo gaagaaban
aadna u jilicsan.
qodhacayso *f.mg3 (-stay, -satay)* Qondhaco
isu dhigid (nafley).
qodid *m.f.dh eeg* qodan¹.
qoditaan *m.l* Qodidda la qodo god iwm. *ld*
qodid.
qodmid *m.f.dh eeg* qodan¹.
qodnaan *m.f.dh eeg* qodan¹. *ld* **qodnaansho.**
qodnaansho *m./l dh ld* **qodnaan.**
qodniin *m.l ld* **qodid.**
qodo *f.g3 (-otay, -odatay)* 1. Dhul falasho.
2. Meel dumsasho.
qodob¹ *m.l (-dbo, m.l)* 1. Dun, xarig iwm oo
laba waxood ama ka badan la iskula qabto.
2. Musmaar gaaban oo dabada u buuran oo
kabaha lagu qurxiyo. 3. Qaybaha sharciga u
qaybsama mid ka mid ah. 4. Summad
xoolaha lagu dhigto oo u eg nuunka carabiga
oo hoos u jeeda. 5. Qormooyinka wargeyska
ku qoran mid ka mid ah; maqaal; qormo.
qodob² *m.l (-dbo, m.l) (nax.)* Qurub
magacyada qaarkood ka raaca dhammaadka
si uu uga dhigo wax cayiman. Tus. “Aqal-
ka”, “inan-ta”.
qodob³ *f.g1 (-dbay, -dobtay; -dbi)* 1. Dun,
xarig iwm laba waxood iskula qabasho.
2. Musmaar gaaban oo daba buuran leh
kabo iwm ku qurxin. 3. Gabadh la guday
tolid.
qodobka rh *m.l (-bo ..., m.dh)* (baay) Lid
jidh-dhakooliye oo joogistiisa ama
maqnaanshiisi unugyada cascias ee dhiigga
guudkooda ay ku samayso salka habdhiska
kooxaha dhiigga ee rh.
qodow *m.l ld* **qodid.**
qof¹ *m./l dh (-faf, m.l)* 1. Shaksi aadami ah.
2. Q.na: ninna, cidna. 3. Q.af: dad.
qof² *m./l dh (nax.)* Mid ka mid ah
kaqaybgalayaasha warisgaarsiinta: “aniga”
waa qofka 1aad oo hadlaya, “adiga” waa
qofka 2aad oo ah lala hadlaha,

"isaga"/"iyada" waa qofka 3aad oo ah laga hadlaha; saddexdaan qof kala keliga ah mid weliba waa wadaroobaa: 1aad "annaga/innaga", 2aad "idinka", 3aad "iyaga".

qofayn *m.f.dh eeg* qofee.

qofee *f.g2* (-feeyay, -faysay) Qof ka dhigid.

qofnimo *m.db* Qof ahaansho.

qol *m.l* (-lal, *m.l*) Qaybaha uu guri u qaybsamo middood oo aan ahayn musquusha iyo jikada. *ld* qawlad, qoolad, qowlad.

qolaab *f.g1* (-bay, -btay) *ld* qoolaab².

qolayn *m.f.dh eeg* qolee.

qolaysad *m.l ld* qolaysasho.

qolaysan *f.mg1* (-smay, -santay, -smi) 1. Biyo wax meel godan ku aruuursamay ahaansho.

2. Wax meel ciriiri ah ku xareysan ahaansho.

qolaysasho *m.f.dh eeg* qolayso. *ld* **qolaysad**, **qolaysi**.

qolaysi *m.l ld* qolaysasho.

qolaysmid *m.f.dh eeg* qolaysan.

qolayo *f.mg3* (-stay, -satay) 1. Biyo badan dar yar ku leexsasho. 2. Qol aan rasmi ahayn samaysasho.

qoldhob *m.dh* (-bo, *m.l*) Meel ciriiri ah.

qolee *f.g2* (-leeyay, -laysay) Biyo meel godan isugu gayn.

qolfaad¹ *m.l* 1. Weel gaboobay oo aan la isticmaalin. 2. *ld* **qolfaadid**. Cuf la geliyo doonyaha meelaha ay ka dalooshamaan.

qolfaad² *f.g/mg1* (-day, -dday) 1. (*f.g*) Doon dalooshantay cuf gelin. 2. (*f.mg*) Weel gaboobay isticmaal beelid.

qolfaadid *m.f.dh eeg* qolfaad². *ld* **qolfaad¹**.

qolfaysad *m.l ld* qolfaysasho.

qolfaysasho *m.f.dh eeg* qolfayso. *ld* **qolfaysasho**, **qolfaysad**, **qolfaysi**.

qolfaysi *m.l ld* qolfaysasho.

qolfayso *f.g/mg3* (-stay, -satay) 1. (*f.g*) Haraa xaabit (nafley). 2. (*f.mg*) Qolof yeelasho (nabar iwm).

qollad *m.dh ld* qol.

qolo *m.dh* (-ooyin, *m.l*) 1. Qabiil. 2. Ummad. 3. Koxu isku meherad ah.

qolobdhabad *m.l ld* qolobdhabasho.

qolobdhabasho *m.f.dh eeg* qolobdhabo. *ld* **qolobdhabad**.

qolobdhabo *f.mg3* (-obday, -obatay) Awr qooqan isaga oo madax soo laallaadinaya daamankana isla dhacaya ordid.

qolof *m.l/dh* (-lfo, *m.l*) 1. Dubka sare ee geedaha. 2. Jifil xalleef ahoo ay nabarradu yeeshaan siiba marka ay biskoonaayaan. 3. Dubka sare ee xammaaratada iyo mallayga.

qolofaysasho *m.dh ld* qolfaysasho.

qolofayso *f.mg3* (-stay, -satay) *ld* qolfayso.

qolofdhacsad *m.l ld* qolofdhacsasho.

qolofdhacsasho *m.f.dh eeg* qolofdhacso. *ld* **qolofdhacsad**, **qolofdhaci**.

qolofdhaci *m.l ld* qolofdhacsasho.

qolofdhacso *f.mg3* (-saday, -satay)

1. Xamaarato, mallay iwm xuub siibasho.

2. Nabar qolof ka dhicid.

qolofqab *m.l* Beejoqab; buryaqab.

qoloqolee *f.mg2* (-leeyay, -leysay) Dad meel wada deggan ama wada jooga qabiil qabiil u kala saarid.

qoloqoleyn *m.f.dh eeg* qoloqolee. *ld* **qoloqoleys**.

qoloqoleys *m.l ld* qoloqoleyn.

qoloqolo *m.db* Kala bixidda ay ummad meel wada deggan qabiil qabiil u sii kala baxdo.

qolqol¹ *m.l* (-llo, *m.db*) 1. Maro lagu kala qoqobo aqal gudahiisa; daah. 2. Aqal la kala qoqobay intiisa qarsoon. 3. Maqaar weyn oo tolan oo hilibka iwm lagu qaato; xashin. 4. Dillaacinta nirgo naaska hooyadood laga goynayo carrabka laga dillaaciyo. 5. Oodda sarsarka kore iyo xerada xoolaha meel u dhxeysa oo awrtu fariisato.

qolqol² *f.g1* (-olay, -oshay) 1. Aqal kala qoqobid. 2. Nirig carrab ka jeexid.

qolqolan *f.mg4* (-lnaa, -lnayd) Nirig naaska laga goynayo wax carrabka laga dalooliyay ahaansho.

qolqolid *m.f.dh eeg* qolqol².

qolti *m.dh* Hal caano badan leh (geel).

qombob¹ *m.l* Isku rooridda uu isku soo rooro wx kala baxsanaa engeg ama kulayl dartii.

qombob² *f.mg1* (-bay, -btay) Wax kala baxsanaa isku soo roorid engeg ama kulayl dartii.

qombobid *m.f.dh eeg* qombob².

qombobsan *f.mg4* (-naa, -nayd) Wax qombobay ahaansho.

qombobsanaan *m.f.dh eeg* qombobsan. *ld* **qombobsanaansho**.

qombobsanaansho *m.l/dh ld* qombobsanaan.

qommod *m.l* Harag dab lagu dubay si loo cuno. *ld* **qummud**.

qommodsad *m.l ld* qommodsadasho.

qommodasho *m.f.dh eeg* qommodso. *ld* **qommodsad**, **qommodsi**, **qummudsad**, **qummudsasho**.

qommodsi *m.l ld* qommoddasho.

qommodso *f.g3* (-saday, -satay) Maqaar qommod ka dhigasho. *ld* **qummudso**.

qondhacaysasho *m.f.dh eeg* qondhacayso. *ld* **qondhacaysi**.

qondhacaysi <i>m.l ld</i> qondhacaysasho.	qool² <i>f.g1 (-oolay, -ooshay)</i> 1. Suun ama xarig siriq u samayn. 2. Cid khayaameyn.
qondhacayo <i>f.mg3 (-stay, -satay)</i> Qondhaco isu dhigid (nafly).	qoolaab¹ <i>m.l</i> 1. Qallooc; nadooc; qolxo. 2. Agaasin loo sameeyo dab shididdii. <i>ld</i> qoolaaw¹ .
qondhaco <i>m.dh</i> Kulaylka cadceeeda subaxdii.	qoolaab² <i>f.g1 (-bay, -btay)</i> 1. Wax qalloocin. 2. Dab shididdii agaasimid. <i>ld</i> qolaab , qoolaaw² .
qonfid <i>m.f.dh eeg qonof²</i> .	qoolaaban¹ <i>f.mg1 (-bmay, -bantay)</i> 1. Bir iwm wax qaroofmay noqosho. 2. Dab wax la agaasimay noqosho.
qonof¹ <i>m.l</i> Tab ka mid ah xeeladaha legdinta oo lugta lagu maro tan qofka kale si loo legdo.	qoolaaban² <i>f.mg4 (-bnaa, -bnayd)</i> 1. Bir iwm wax la qaroofay ahaansho. 2. Dab wax la agaasimay ahaansho.
qonof² <i>f.g1 (-nfay, -noftay; -nfi)</i> Qof, qof kale la lagdamaaya lugtiisa lugta qofka kale ku marid si uu u legdo.	qoolaabasho <i>m.f.dh eeg</i> qoolaabo.
qoo <i>f.g2 (-ooyay, -oysay)</i> Wax qallalan biyo gelin. <i>ld</i> qooy .	qoolaabid <i>m.f.dh</i> 1. <i>eeg</i> qoolaab ² . 2. <i>eeg</i> qoolaaw ² .
qoob <i>m.l (-bab, m.l)</i> 1. Lugta ariga, lo'da gammaanka iyo ugaadha inteeda hoose ee qanjaafaha leh. 2. Anqow. 3. Taakada kabaha.	qoolaabmid <i>m.f.dh eeg</i> qoolaaban ¹ .
qoobad <i>m.dh (-do, m.l)</i> Hooy, xero iwm oo aad ciriiri u ah.	qoolaabnaan <i>m.f.dh eeg</i> qoolaaban. <i>ld</i> qoolaabnaansho.
qoobley <i>m.dh.u</i> Naasley qoobab leh oo had iyo jeer qabitimay orodka dhulka bannaanada ah. Waa daaqcune u nool kooxo.	qoolaabnaansho <i>m.l/ld ld</i> qoolaabnaan.
qooddi <i>m.l</i> Cabbir beered dhan 25 mitir oo dhinac walba ah.	qoolaabo <i>f.g3 (-btay, -batay)</i> Dab shidasho.
qoode <i>m.l</i> 1. Kal; mar. 2. Wadiiqo yar lo'du sameyso. 3. <i>ld</i> qoodeyn .	qoolaati <i>m.l ld</i> qoolaati.
qoodee <i>f.mg2 (-deeyay, -deysay)</i> Xoolo si isdabajoog ah u socosho.	qoolaaw¹ <i>m.l ld</i> qoolaab¹ .
qoodeyn <i>m.f.dh eeg</i> qodee. <i>ld</i> qoodee (4) .	qoolaaw² <i>f.g1 (-way, -wday)</i> <i>ld</i> qoolaab² .
qoodeysasho <i>m.f.dh eeg</i> qoodeyso. <i>ld</i> qoodeysi .	qoolad <i>m.dh ld</i> qol .
qoodeysi <i>m.l ld</i> qoodeysasho .	qolan¹ <i>f.mg1 (-lmay, -lantay; -lmi)</i> Xarig wax la qoolay noqosho.
qoodeyo <i>f.g3 (-stay, -satay)</i> Wax kaltan u gelid.	qolan² <i>f.mg4 (-lnaa, -lnayd)</i> 1. Xarig wax la qoolay ahaansho. 2. U q.: qof, wax dhacay ama dhici doona dhibaatada ka timaada ka masuul ah ahaansho.
qoodo <i>m.dh</i> Mindi yar oo haweenku guryaha kaga adeegtaan.	qoolati <i>m.l</i> Geed dheer oo aan qodax lahayn oo caleemo cagaaran iyo hoos qabow leh. <i>ld</i> qoolaati .
qoodow <i>m.l</i> Dabaggaalle; uunrays.	qooli <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> Suun ama xarig siriq u sameyn.
qoofal¹ <i>m.l</i> 1. Dabar suun ka samaysan oo awrta iyo fardaha jeenyaha hore lagaga seeteyeo. 2. <i>ld</i> qoofalid .	qoolid <i>m.f.dh eeg</i> qool² .
qoofal² <i>f.g1 (-alay, -ashay)</i> Awr ama faras jeenyaha hore dabar suun ah uga seeteyn.	qoolin <i>m.f.dh eeg</i> qooli.
qoofalan <i>f.mg4 (-lnaa, -lnayd)</i> Wax la qoofalay ahaansho (awr ama faras).	qollaalli¹ <i>m.l 1. ld</i> qollaalliyid . Eegidda wax ilqooreedka laga eego. 2. Socod isqaadqaad iyo isla weyni ku jirto.
qoofalid <i>m.f.dh eeg</i> qoofal ² . <i>ld</i> qoofal¹ (2) .	qollaalli² <i>f.g1 (-iyay, -iday; -iyi)</i> 1. Wax ilqoorka ka eegid. 2. Si isqaadqaad iyo isla weyni ku jirto u socosho.
qoofalnaan <i>m.f.dh eeg</i> qoofalan. <i>ld</i> qoofalnaansho .	qollaalliyid <i>m.f.dh eeg</i> qollaalli ² . <i>ld</i> qollaalli¹ (1) .
qoofalnaansho <i>m.l/dh ld</i> qoofalnaan .	qoolley <i>m.dh</i> Nooc shimbiraha ka mid ah dhowr jaad u kala baxda oo kuwa ugu caansani surka daliig yar, madow oo qool la moodo ku leeyihiin; ceelal joog; humburuq; adar; curcurri.
qoofar <i>m.l</i> Nooc libaax badeedka ka mid ah oo aad halis u ah.	qoolli <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> Dhal xoolaad hooyadood qool ku nuugid.
qool¹ <i>m.l (-lal, m.l)</i> 1. Suun ama xarig siriq leh oo maqasha iwm surka lagaga xiro. 2. Ul weyn. 3. Kuul. 4. Summad wareeg ah oo xoolaha luqunta looga dhigo. 5. Diillin cad oo neef ido ah kurka uga taal.	qoollin <i>m.f.dh eeg</i> qoolli.

qoollis <i>m.l ld qoollin.</i>	abaahiyaan. 2. Ciyaar; dheel. 3. Kaci. 4. Kibir; islaweyni.
qoolmid <i>m.f.db eeg qoolan¹.</i>	qoolnaan <i>m.f.db eeg qoolan².</i> ld qoolnaansho.
qoolnaansho <i>m.l/ld ld qoolnaan.</i>	qoomammayn <i>m.f.db eeg qoomammamlee.</i> ld qoomammays.
qoomammays <i>m.l ld qoomammayn.</i>	qoomammee <i>f.mg2 (-meeyay, -maysay)</i> Gef la sameeyey ka xumaansho.
qoomammo <i>m.dh Shallayto qof gef sameeyey ku dhacda.</i>	qooman <i>f.mg1 (-oonmay, -oomantay; -oonmi)</i> Wax qooni gaartay noqosho (nafley).
qooman <i>f.mg1 (-oonmay, -oomantay; -oonmi)</i> Wax qooni gaartay noqosho (nafley).	qoombi¹ <i>m.l (-iyaal/-iyo, m.dh)</i> Xubinta uu malayga ka neefsado.
qoombi² <i>f.mg2 (-iyay, -isay)</i> Nafley dhutin.	qoombin <i>m.f.db eeg qoombi².</i>
qoomid <i>m.f.db eeg qoon³.</i>	qoomman <i>f.mg4 (-naa, -nayd)</i> Wax qooni gaartay ahaansho (nafley).
qoomman <i>f.mg4 (-naa, -nayd)</i> Wax qooni gaartay ahaansho (nafley).	qoommanaan <i>m.f.db eeg qoomman.</i> ld qoommanaansho.
qoommanaansho <i>m.l/ld ld qoommanaan.</i>	qoon¹ <i>m.l (-ooman, m.l)</i> Ummad, dad isku jinsi ah oo meel ku wada nool.
qoon² <i>m.dh</i> 1. Cudur, dhibaato. 2. (-oomo, m.l) Dhaawac; nabar.	qoon³ <i>f.g1 (-oomay, -oontay; -oomi)</i> 1. Cid dhaawac gaarsin. 2. Cid dhibaato gayeysiin.
qoon⁴ <i>f.mg1 (-nmay, -nantay)</i> Wax dhaawac ama dhibaato gaartay noqosho (nafley).	qoondayn <i>m.f.db eeg qoondree.</i>
qoondaysasho <i>m.f.db eeg qoondayso.</i>	qoondaysi <i>m.l ld qoondaysasho.</i>
qoondayso <i>f.g3 (-stay, -satay)</i> Wax qorsheysasho.	qoondayso <i>f.g3 (-stay, -satay)</i> Wax qorsheysasho.
qoondree <i>f.g2 (-deeyay, -daysay)</i> Wax qorsheyn.	qoone <i>m.l u</i> 1. Miraha geedka baarta. 2. Iniiin ku dhex jirta miraha geedka baarta oo inta la farsameeyo loo xiro geela. 3. Geed la qoray oo lagu shubto tubaakada.
qoonmid <i>m.f.db eeg qoon⁴.</i>	qoonqoon <i>m.l</i> Geed gaab aan qodax lahayn laamo toostoosan o guryaha lagu dhistro leh.
qoonqoon <i>m.l</i> Geed gaab aan qodax lahayn laamo toostoosan o guryaha lagu dhistro leh.	qoonsad <i>m.l ld qoonsasho.</i>
qoona <i>m.f.db eeg qoona.</i>	qoona <i>m.f.db eeg qoona.</i> ld qoona , qoonsi , qoonsimaad.
qoonsi <i>m.l/ld qoona.</i>	qoonsimaad <i>m.l</i> Shaki iyo kahsasho laga qaado wax la nabcaystay. ld qoona.
qoonso <i>f.g3 (-saday, -satay)</i> Wax dhibsasho.	qoonso <i>f.g3 (-saday, -satay)</i> Wax dhibsasho.
qooq¹ <i>m.l</i> 1. Xoolaha lab siiba awrti sida ay noqdaan xilliga ay diyaar u yihiin inay wax	qooq² <i>f.mg1 (-qay, -qday)</i> 1. Xoolo lab qooq ku dhicid. 2. Ciyaarid; dheelid. 3. Dad kibrid. 4. Gabar galmo u baahasho.
	qooqaar¹ <i>m.l ld qarqoor¹, qarqoored.</i>
	qooqaar¹ <i>m.l Gowriir; qanqood.</i> ld qeo qaarid.
	qooqaar² <i>f.g1 (-ray, -rtay)</i> ld qarqoor².
	qooqaar² <i>f.mg1 (-ray, -rtay)</i> Gowriirid.
	qooqaarasho <i>m.f.db eeg qooqaaro.</i>
	qooqaarid <i>m.dh ld qarqoored.</i>
	qooqaarid <i>m.f.db eeg qooqaar².</i> ld qeo qaar¹.
	qooqaaro <i>f.g3 (-rtay, -ratay)</i> 1. Arrin la tashi dad kale u baahan, qof keligii qorsheysasho. 2. Xero xoolaad sameysasho.
	qooqaarsasho <i>m.f.db eeg qooqaarso.</i>
	qooqaarso <i>f.mg3 (-saday, -satay)</i> Ku q.: wax ku dul qandoodsasho.
	qooqan <i>f.mg4 (-qnaa, -qnayd)</i> 1. Xoolo lab wax qooq hayo ahaansho. 2. Dugaag ama halaq wax dad cun ah ahaansho. 3. Qof kibir badan ahaansho. 4. Gabar wax galmo u baahan ahaansho.
	qooqid <i>m.f.db eeg qooq².</i>
	qooqnaan <i>m.f.db eeg qooqan.</i> ld qooqnaansho.
	qooqnaansho <i>m.l/ld ld qooqnaan.</i>
	qoor <i>m.dh</i> 1. Luqun, sur, tun, marmar. 2. (-ro, m.l) Meesha ay ku dhammaato kayn.
	qor <i>m.l</i> 1. Xoolo lab oo aan la dhufaanin. 2. Nafley laf oo lag iyo qurux u dhalatay.
	qoraansad <i>m.l ld qoraansasho.</i>
	qoraansasho <i>m.f.db eeg qoraanso.</i> ld qoraansad, qoraansi.
	qoraansi <i>m.l ld qoraansasho.</i>
	qoraanso <i>f.g3 (-saday, -satay)</i> Wax eegid iyadoo qaarka sare kor loo qaadyo.
	qoraar¹ <i>m.l</i> Habka geelu u istaago marka uu kaadinayo.
	qoraar² <i>f.mg1 (-ray, -rtay)</i> Neef geela oo kaadshaya lugaha kala fogayn. ld qoraarso.
	qoraarid <i>m.f.db eeg qoraar².</i> ld qoraarsad, qoraarsasho, qoraarsi.
	qoraarsad <i>m.l ld qoraarid.</i>
	qoraarsasho <i>m.dh eeg qoraarso.</i> ld qoraarid.
	qoraarsi <i>m.l ld qoraarid.</i>
	qoraarso <i>f.mg3 (-saday, -satay)</i> ld qoraar².
	qorod <i>m.l ld qorasho.</i>
	qoradheere <i>m.l</i> Shumbul.
	qoraggoo <i>f.g2 (-gooyay, -goysay)</i> 1. Dheddig dhali waayey ilmagaleenkooda galliin ku sameyn. 2. Si cadaawad leh u dagaalamid.

qooraggooyo <i>m.db</i> 1. Senge (faras). 2. <i>ld</i> qooraggojy . Dagaal cadaawad dheeraad ah leh.	qoorqab <i>m.l.kh</i> Neef lab oo aan xiniinyaha laga bixin.
qooraggojy <i>m.l ld</i> qooraggooyo (2).	qoorsasho <i>m.f.db eeg</i> qoorso. <i>ld</i> qoorsi .
qooraggoyn <i>m.f.db eeg</i> qooraggoo. <i>ld</i> qooraggoys .	qoorsi <i>m.l ld</i> qoorsasho .
qooraggoys <i>m.l ld</i> qooraggoyn .	qoorsa <i>f.g3 (-saday, -satay)</i> Ka q.: neef qoor ah cid ka amaahasho.
qoorasho <i>m.f.db eeg</i> qoro ² . <i>ld</i> qoorad , qooratayn , qoorato (2).	qortool <i>m.l</i> Nafley lab oo hal xiniin ah (muqaal ahaan); raaytool.
qooratayn <i>m.db ld</i> qoorasho .	qoorxayd <i>m.db</i> Neef ido ah oo qadaad cad.
qooratee <i>f.g2 (-teeyay, -teysay)</i> <i>ld</i> qoro² .	qoorxayo <i>m.db</i> Neef ido ah oo qadaad cad.
qooratirs <i>m.l</i> Ogaansha la ogaado inta rag ee ku jirta qolo si mag loo bixiyo ama loo qaybsado.	qoorxir <i>m.l</i> 1. Maro xariir ah, xallefsan oo si gaar ah u tolan oo shaarka luquintiisa lagu xirto. 2. Suun dumaysan oo heensaha ka mid ah.
qoorato <i>m.db</i> 1. Q. ah: col si gaadmo iyo dhumaleysi wax ku laaya. 2. <i>ld</i> qoorasho .	qoryalo <i>m.db</i> Neef geel ah oo aan koori lahayn.
qoordiid¹ <i>m.l</i> Xiirmo yar oo qadaadka intiisa hoose lagu sameeyo. <i>ld</i> qoordiir¹ (2).	qoryoomid <i>m.f.db eeg</i> qoryoon ² .
qoordiid² <i>f.mg1 (-day, -dday)</i> U q.: cid qadaadka u xiirid. <i>ld</i> qoordiir² .	qoryoon¹ <i>m.l</i> 1. Harrad. 2. Dayow; wareer.
qoordiidan <i>f.mg4 (-dnaa, -dnayd)</i> Qof loo qoordiiday ahaansho.	qoryoon² <i>f.mg1 (-oomay, -oontay)</i> 1. Harradsan. 2. Dayowsan; wareersan.
qoordiidadsho <i>m.f.db eeg</i> qoordiido. <i>ld</i> qoordiirasho .	qoryoon³ <i>m.l</i> Oon daran.
qoordiidiid <i>m.f.db eeg</i> qoordiid ² . <i>ld</i> qoordiirid .	qoryoon⁴ <i>f.mg1 (-oomay, -oontay)</i> Oon aad u daran dareemid.
qoordiidaan <i>m.f.db eeg</i> qoordiidan. <i>ld</i> qoordiinaansho .	qoosh¹ <i>m.l</i> 1. Budo badan oo hoore yar lagu qasay. 2. Caijin. Waxyaabo badan, kala duwan oo la isku daray.
qoordiidaansho <i>m.l/db ld</i> qoordiidaan .	qoosh² <i>f.g1 (-shay, -sthay)</i> 1. Budo hoore yar ku qasid. 2. Caijin sameyn. 3. Isku q.: waxyaabo badan oo kala duwan iskuqasid.
qoordiido <i>f.mg3 (-iityay, -iidatay)</i> Qoordiid samaysasho (qof). <i>ld</i> qoordiiryo .	qooshan <i>f.mg4 (-shnaa, -shnayd)</i> Wax, wax kale lagu qooshay ahaansho.
qoordiir¹ <i>m.l</i> 1. Q. ah: haad aan qoorta dhogor ku lahayn. 2. qoordiid ¹ .	qooshid <i>m.f.db eeg</i> qoosh ² .
qoordiir² <i>f.g1 (-ray, -rtay)</i> <i>ld</i> qoordiid² .	qooshnaan <i>m.f.db eeg</i> qooshan. <i>ld</i> qooshnaansho .
qoordiirasho <i>m.l/db ld</i> qoordiidaan .	qooshnaansho <i>m.l/db ld</i> qooshnaan .
qoordiirid <i>m.db ld</i> qoordiidiid .	qoosiherin <i>m.l</i> Ninka horjoogaha u ah herinta.
qoordiiro <i>f.mg3 (-rtay, -ratay)</i> <i>ld</i> qoordiido .	qoox <i>f.g1 (-xay, -xday)</i> 1. Ul, qaanso iwm qalloocin. 2. Is q.: qof xarrago isla godid.
qoorgoo <i>f.g2 (-gooyay, -goysay)</i> Nafley surka jug ka gaarsiin.	qooxan <i>f.mg4 (-xnaa, -xnayd)</i> Qof wax is qooxay ahaansho.
qoorgooye¹ <i>m.l</i> Cudur ka dhasha qaniinyada kudkudaha oo murqaha luqunta xanuujiyo.	qooxit <i>m.f.db eeg</i> qoox.
qoorgooye² <i>m.l</i> (<i>daau</i>) Meninjiito. Halaamacoodka xuubabka maskaxda oo u keeno firus, ama baktiiriya keeno oof wareen, xabbad ama qaaxo.	qooxnaan <i>m.f.db eeg</i> qooxan. <i>ld</i> qooxnaansho .
qoorgooyn <i>m.f.db eeg</i> qoorgoo.	qooxnaansho <i>m.l/db ld</i> qooxnaan .
qoorjabane <i>m.l</i> Ilmo aan dhammays ahayn oo hal siddeed ama sagaalbilood ku soo tuurto; afku-xuuble.	qooy <i>f.g1 (-yay, -ysay)</i> <i>ld</i> qoo .
qorkaddiid <i>m.l ld</i> qorkaddiidid .	qoqb¹ <i>m.l (-byo, m.db)</i> 1. (xis.) Qayb ka mid ah xarriiq ama xood oo u dhxeeyea laba barood oo ku yaalla xarriiqda ama xoodka. 2. (xis.) Gobol u dhxeeyea boqonka goobo iyo qaansada ku aaddan ee gooya boqonka. Tusaale ahaan, bedka u dhxeeyea boqon goobo iyo qaansada ku aaddan waa qoqbka gooboda.
qorkaddiidid <i>m.db</i> Diidmo; nacayb. <i>ld</i> qorkaddiid .	qoqb² <i>m.l (-bo, m.db)</i> 1. Dhis, raro, ood iwm oo lagu kala qaybsho guri, xero iwm.
qoro¹ <i>m.l.u</i> Xiniinyaha iyo haraggooda oo is wata.	
qoro² <i>f.g3 (-rtay, -ratay)</i> Cid dhanka hore uga imaan.	

2. Dhul yar oo hareeraha ka xaydaaman.
3. Karantiil.

qoqob³ *f.g1 (-bay, -btay)* 1. Xero ama aqal gudahiisa dhis ku kala goyn. 2. Nasley karantiilid.

qoqoban *f.mg4 (-bnaa, -bnayd)* Xero, aqal iwm wax la qoqobay ahaansho.

qoqobgoo *fg2 (-gooyay, -goysay)* Ilmaside wareegsamay ama afkiisu qalloocmay farsamayn.

qoqobgoyn *m.f.db eeg* qoqobgoo.

qoqob-horraad-maskaxeed *m.l (-dyo, m.l)* (*c.naf.*) Qoqobka hore ee qayb bareed walba ee maskaxda kuna fadhiya ilaa xagga dambe xarriiqda dhexe.

qoqobid *m.f.db eeg* qoqob².

qoqoble *m.l* Bayd faal, oo madaxa iyo tan majaha ka sarraya min labo ka ah, manjaha iyo tan madaxa ka hooseysana min hal.

qoqobnaan *m.f.db eeg* qoqoban. *ld* qoqobnaansho.

qoqobnaansho *m.l/db ld* qoqobnaan.

qor¹ *m.l* 1. Wax la qaybsanayo qeybta uu qof waliba xaq u leeyahay in uu helo. 2. Inta dheeraadka ah ee laga gooyo weel, ul iwm oo la farsameynayo.

qor² *f.g1 (-ray, -rtay)* 1. Xaraf, erey, hadal iwm meel ku astayn. 2. Cid shaqo siin. 3. Geed weel, ul iwm ka samayn.

qora *m.l (-aayaal, m.l/db)* Qof buugaag iyo maqaallo la akhristo qora. *ld* **qore**.

qoraaje *m.l (-jayaal, m.l/db)* Maroodi lab.

qoraal *m.l* 1. Wax xaanshi dusheeda ku qoran. 2. Habka farta loo qoro. 3. Waddo falfal ah. 4. Habka qalabka geedaha laga qoro loo farsameeyo. 5. *ld* **qorid**.

qoraal baali *m.l* Cilmiga baara farta qoraalka ee dadkii hore.

qoraalkii dadkii hore *m.l (-aalladii ..., m.db)* Barashada fartii dadkii hore.

qorabixis *m.l* Qalab bir ah oo weelasha qoriga ah gudaha looga qoro; xalleefato.

qoran¹ *f.mg1 (-rmay, -rantay)* 1. Qoraal wax meel lagu dhigay noqosho. 2. bir, qori iwm wax la farsameeyey noqosho. 3. Qof shaqo la siiyay noqosho. 4. Qof dhuuban, dheer oo jirkiisu isu miisaaman yahay noqosho.

qoran² *f.mg4 (-rnaa, -rnayd)* 1. Qoraal wax meel lagu dhigay ahaansho. 2. Bir, qori iwm wax la farsameeyey ahaansho. 3. Qof shaqo la siiyay ahaansho. 4. Qof dhuuban, dheer oo jirkiisu isu miisaaman yahay ahaansho.

qorasho *m.f.db eeg* qoro.

qordhabe *m.l* Geed dheer, aan qodax lahayn oo laga goosto tiirar xooggan oo guryaha lagu dhistro.

qordi *f.g2 (-iyay, -isay)* Ku q.: qof isku deyid in uu qof kale wax gacantiisa ku jiro la qaybsado.

qordin *m.f.db eeg* qordi.

qore *m.l ld* **qoraa**.

qorequdde *m.l (-dayaal, m.l/db)* Qori madow oo inta la jejebiyo kaneecada guryaha looga shido, oo gabdhaha la guday iyo naagaha umusha ah loogu uumiyo.

qorfe *m.l* Qolof udgoon oo dhirta shaaha lagu daro ka mid ah.

qorfo *m.l* Dhul oommante ah oo aan cidna joogin. *ld* **qafro, qarfo**.

qori *m.l (-ryo, m.db)* 1. Geedaha intooda dhexe oo adag oo qolofta iyo mayraxda ka hoosaysa. 2. Laan jab ah oo qallalan. 3. Alwaax; loox. 4. Buntukh.

qorid *m.f.db eeg* qor². *ld* **qoraal (5), qoris, qoritaan, qorniimo, qorniin**.

qori-ismaris *m.l.kb (-syo, m.db)* Qof mar dad ah marna iska dhiga waraabe isagoo is marinaya qori khaas ah (sheeko xariir).

qorijiid¹ *m.l ld* **qoriqaad¹**.

qorijiid² *f.g1 (-day, -dday)* *ld* **qoriqaad²**.

qorijiid³ *m.db ld* **qoriqaadid**.

qorimo *m.db (-ooyin, m.l)* Qalab bir ah oo geedaha lagu qoro.

qoriqaad¹ *m.l* Neef loo qalo dad xabaal ka hawl galay. *ld* **qorijiid¹**.

qoriqaad² *f.g1 (-day, -dday)* Dad xabaal ka hawlgalay neef u qalid. *ld* **qorijiid²**.

qoriqaadid *m.f.db eeg* qoriqaad². *ld* **qorijiidid**.

qoririd *m.l* Qorituur.

qoriridasho *m.f.db eeg* qorirido.

qorirido *f.mg3 (-itay, -idatay)* Qoririd wax ku qeybsasho.

qoris *m.db ld* **qorid**.

qorisaar¹ *m.l* 1. Dedidda dhis iwm lagu dedo qoryo, alwaax iwm. 2. Saaridda la saaro daylka, xabaasha, ood, qori iwm. *ld* **qorisaarid**.

qorisaar² *f.g1 (-ray, -rtay)* 1. Dhismo iwm qori ku dedid. 2. Xabaal, ood, qori iwm ah saarid.

qorisaarid *m.f.db eeg* qorisaar². *ld* **qorisaar¹**.

qorisla'aan *m.db* Xaaladda uu ku sugar yahay qof aan waxna qorin waxna akhrin.

qoritaan *m.l ld* **qorid**.

qorituraad *m.l ld* **qorituurasho**.

qorituur *m.l* 1. Ciyaar carruureed inta indhaha la is qabto qori la tuuro kaddibna la

raadsho. 2. Baqtiiyaanasiib lagu kala helo wax dad ka dhxeeyo.	qorituir² <i>f.g1</i> (-ray, -rtay) U q.: laba qof baqtiiyaanasiib u samayn si uu mid u helo wax ka dhxeeyo labadoodaba.	qorituirad <i>m.l ld</i> qorituurasho .	qorituirid <i>m.f.dh eeg</i> qorituir ² .	qorituuro <i>f.mg3</i> (-rtay, -ratay) Qorituur ka qayb qaadasho (qof).	qorixarar <i>m.l 1</i> . Mindi yar oo wax lagu xardho. 2. <i>ld qorixardhe.</i> (-ryo, m.dh) Qof wax xardha.	qorixardhe <i>m.l ld</i> qorixarar .	qormayn <i>m.f.dh eeg</i> qormee.	qormee <i>f.g2</i> (-meeyay, -maysay) Reer si qorsho leh u dejin.	qormid <i>m.f.dh eeg</i> qoran ¹ .	qormo <i>m.dh</i> 1. Habka geedaha, dhagxaanta iwm looga qoro qalab la isticmaalo. 2. (-ooyin, <i>m.l</i>) Qoraal yar oo koobaya ujeeddo gaar ah. 3. Habka loo dejiyo qoysaska reerka.	qornaan <i>m.f.dh eeg</i> qoran. <i>ld</i> qornaansho .	qornaansho <i>m.ll/dh ld</i> qornaan .	qorniimo <i>m.dh ld</i> qorid .	qorniin <i>m.l ld</i> qorid .	qoro <i>f.g3</i> (-rtay, -ratay) 1. Hadal qoraal ka dhigasho. 2. Geed, dhagax, laf iwm qalab la isticmaalo ka samaysasho. 3. Ilkaha q.: qof ilko fiiqasho. 4. Qof shaqaale ka dhigasho.	qorofol <i>m.l ld</i> qaranful .	qoroful <i>m.l ld</i> qaranful .	qoroqoro <i>m.dh</i> Qalab bir ka samaysan oo baalid ah.	qoroqoronimo <i>m.dh</i> Wax qoroqoro ah ahaansho (qalab bir ah).	qoroqoroobid <i>m.f.dh eeg</i> qoroqorow.	qoroqorow <i>f.mg1</i> (-obay, -owday; -oobi) Qalab bir ah qoroqoro noqosh.	qorqode <i>m.l.kb</i> (-dayaal, <i>m.l/dh</i>) Q. ah: nin afadiisa si fool xun kula dhabuultama siiba maamulka hoose, cunnada iyo masruufka.	qorqoran <i>f.mg4</i> (-rnaa, -rnayd) Qof qurxan oo aan hilib badan lahayn ahaansho.	qorqornaan <i>m.f.dh eeg</i> qorqoran. <i>ld</i> qorqornaansho .	qorqornaansho <i>m.ll/dh ld</i> qorqornaan .	qorraaje <i>m.l</i> Maroodi lab.	qorrato <i>m.dh.u</i> Jaad la bah ah goodaaddada ama qallajista oo ku nool guryaha iyo geedaha.	qorrax <i>m.dh</i> Meeraha dhulka ku wareego oo uu ka helo kulkha iyo ifkaba; cadceed; gabbal.	qorraxayn <i>m.f.dh eeg</i> qorraxee. <i>ld</i> orraxayn .	qorraxaysad <i>m.l ld</i> qorraxaysasho .	qorraxaysan <i>f.mg4</i> (-snaa, -snayd) Wax qorrax la dhigay ahaansho.	qorraxaysasho <i>m.f.dh eeg</i> qorraxayso. <i>ld</i> qorraxaysad, qorraxaysi .	qorraxaysi <i>m.l ld</i> qorraxaysasho .	qorraxaysnaan <i>m.f.dh eeg</i> qorraxaysan. <i>ld</i> orraxaysnaan, orraxaysnaansho, qorraxaysnaansho .	qorraxaysnaansho <i>m.l/dh ld</i> qorraxaysnaan .	qorraxayso <i>f.g/mg3</i> (-stay, -satay) 1. (<i>f.g</i>) Wax qorrax u dhigid. 2. (<i>f.mg</i>) Cid qorrax isu dhigid.	qorraxdhac <i>m.l</i> 1. Waqtiga ay qorraxda godkeeda gasho; maqrib. 2. Jahada ay qorraxdu u dhacdo.	qorraxdheere <i>m.l</i> Xilli jiilaal oo aad u kulul oo aan roob Jirin.	qorraxee <i>f.g2</i> (-xeeyay, -xaysay) Wax qorrax u dhigid.	qorraxmadoobaad <i>m.l</i> (-dyo, <i>m.dh</i>) Marka dayaxu kala dhex galoo dhulka iyo qorraxda ee qorraxda qaarkered qarsoomo.	qorraxoo <i>f.mg3</i> (-ooday, -ootay) Wax kuleyl badan ku dhacay noqosh.	qorraxood <i>m.f.dh eeg</i> qorraxoo.	qorraxsad <i>m.l ld</i> qorraxsasho .	qorraxsasho <i>m.f.dh eeg</i> qorraxso. <i>ld</i> qorraxsad, qorraxsi .	qorraxsi <i>m.l ld</i> qorraxsad .	qorraxsiidhac <i>m.l ld</i> qorraxdhac .	qorraxsin <i>m.l</i> Jahada ay qorraxda u dhacdo.	qorraxso <i>f.mg3</i> (-saday, -satay) Qorrax isu dhigid (qof).	qorrax-soobax <i>m.l</i> Waqtiga ay qorraxdu dhulka u soo baxdo.	qorshayn <i>m.f.dh eeg</i> qorshee. <i>ld</i> qorshe (2) .	qorshe <i>m.l</i> (-shayaal, <i>m.l/dh</i>) 1. Nidaam habaysan oo hawl lagu fuliyo. 2. <i>ld</i> qorshayn .	qorshe <i>qoys</i> <i>m.l</i> (-shayaal ..., <i>m.l/dh</i>) 1. Iisticmaalka dawo si loo dhimo ama loo kala dheereeyo dhalashada ilmaha ee qoys. 2. Habab ka hortagga dhalmada oo ay bulsho ama dal uu ku dhaqanto.	qorshee <i>f.g2</i> (-sheeyay, -shaysay) Hawl sidii loo qaban laaha u nidaamin.	qoryarare <i>m.l</i> (-rayal, <i>m.l/dh</i>) Xarig dheer oo sida badan saan ka samaysan oo dhigaha hoos looga xirxiyo.	qoryasho <i>m.f.dh eeg</i> qoryo.	qoryayn <i>m.f.dh eeg</i> qoryee.	qoryee <i>f.g2</i> (-yeeyay, -yaysay) 1. Wax qori ku mudmudid. 2. Qof hadal ka raadin.	qoryeyesad <i>m.l ld</i> qoryeyesasho .

qoryeysan *f.mg4 (-snaa, -snayd)* Dab qoryo badan lagu shiday ahaansho.

qoryeysasho *m.f.db eeg* qoryeyso. *ld* qoryeysad, qoryeysi.

qoryeysi *m.l ld* qoryeysasho.

qoryeyso *f.mg3 (-stay, -satay)* Qoryo gurasho.

qoryo¹ *m.l.w* Qori.

qoryo² *f.mg3 (-yaday, -yatay)* Qoryo dhirirkooda kala duwan ku qorituurasho (xoolo saanyasho darteed iwm).

qosli *f.mg2 (-iyay, -isay)* 1. Ka q.: cid qosol ka keenid. 2. Ka q.: cid ka farxin.

qoslid *m.f.db eeg* qosol².

qoslin *m.f.db eeg* qosli.

qosol¹ *m.l* Cod gaar ah oo ay dadku sameeyaan marka ay faraxsanyihiin iyagoo ilkaha caddaynaya.

qosol² *f.mg1 (-slay, -soshay; -sli)* 1. Ilkacaddayn, iyo cod isku darid farxad aweed. 2. Ku q.: cid ku jeesjeesid.

qosolbile *m.l (-layaal, m.ll/dh)* Dhool.

qosolgariir¹ *m.l* Qosol naxdin iyo yaxyax keenaan.

qosolgariir² *f.mg1 (-ray, -rtay)* Naxdin iyo yaxyax awgood la qoslid.

qosolgariirid *m.f.db eeg* qosolgariir².

qosolkujab *m.l* Shey taya xun leh oo dhadhalaala.

qotin *m.l (kiim.)* Xubin kasta oo ka mid ah qalab danabeed taas oo sii daysa ama jiidata elektaroonno ama saldanabsideyeyaa kaleba. Qotinka waxa kale oo lagu isticmaalaa leexinta saxarrada saldanabaysan iyada oo la adeegsanayo fallka badadda danabka nagi ee qotinku dhaliyo.

qotintabane *m.l (-nayaal, m.ll/dh) (kiim.)* Qotin leh kayd danab taban, soona jiita ayoonnada togan, marka danab-soociddu dhacayso, waana bixiye elektaroon.

qotintogane *m.l (-nayaal, m.ll/dh) (kiim.)* Qotin leh keyd danab togan, soona jiita ayoonnada taban, marka danab-soociddu dhacayso.

qoto *m.db ld* qoddo.

qoto-ekeeye *m.db (-kayaal, m.ll/dh) (juqr.)* Xarriq ku yaal khariidad, oo isku xira baraha badda hoosteeda ah oo guntoodu isku dherer tahay.

qotome *m.l (-mayaal, m.ll/dh) (xis.)* Waxyabo ay isku qotomaan, tusale ahaan: laba xood waa ay isku qotomaan haddii taabteyashoodu halka barta isgoyska ay yihiin qotome.

qotomi *fg2 (-iyay, -isay)* Weel, qori iwm salka dhulka u dhigid.

qotomid *m.f.db eeg* qoton². *ld* **qoton¹** (2).

qotomin *m.f.db eeg* qotomi.

qoton¹ *m.l* 1. Joog; dherer, taagnaan. 2. *ld* qotomid.

qoton² *f.mg1 (-omay, -ontay; -omi)* Weel, iwm meel salka ku hayn.

qotonsad *m.l ld* **qotonsasho**.

qotonsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax meel la qotonshay ahaansho (weel, qori, iwm).

qotonsanaan *m.f.db eeg* qotonsan. *ld* **qotonsanaansho**.

qotonsanaansho *m.l/dh ld* **qotonsanaan**.

qotonsasho *m.f.db eeg* qotonso. *ld* **qotonsad**, **qotonsi**.

qotonsi *m.l ld* **qotonsasho**.

qotonso *f.g/mg3 (-saday, -satay)* 1. (*f.g*) Weel, qori iwm meel si joog ah u joojin. 2. (*f.mg*) Meel fadhiisasho ama istaagid (qof).

qowjad *m.dh.kb* Q. ah: nin aad u qiimo badan.

qowlad *m.db ld* **qol**.

qowlannimo *m.db* Qowle ahaansho.

qowle *m.l.u (-layaal, m.ll/dh)* Dad aan shaqo lahayn oo dadka kale dhaca. *ld* **qawle**, **qowleysato**.

qowleysasho *m.f.db eeg* qowleyso.

qowleysato *m.db ld* **qowle**.

qowleyso *f.mg3 (-stay, -satay)* Si qowlaystenimo ah u noolaansho.

qowmiyad *m.db (-do, m.l)* *ld* **qawmiyad**.

qows *m.l (-sas, m.ll/db; -syo, m.db)* *ld* **qaws**.

qowsaar *m.l (-tro, m.db)* 1. Nin dadka u raaca xoolaha ama u dhaqa oo markuu in muddo ah joogaba xoolaha wax laga siiyo. 2. Nin had iyo jeer xoolo gaar ah aan ka harin. 3. Nin xoog badan.

qow-weyn *m.db (juqr.)* Bohol weyn oo hoos u qodan oo leh dhinacyo dhadhaabeed oo tiiro toosan leh. Waxaa badanaa sameeya tog mara dhul oomane ah o gooya dhadhaabaha jilicsan.

qox *m.db* Nooc dhirta la isku daaweyyo ka mid ah oo qararka ka baxa.

qoy *f.g1 (-yay, -yday)* Wax qoyaan gaarsiin.

qoyaami *f.g2 (-iyay, -isay)* Wax qoyaan gaarsiin.

qoyaamin *m.f.db eeg* qoyaami.

qoyaan *m.l* Raadka uu ku reebo hoore siiba biyo ama caano iwm shey uu saameeyey.

qoyan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax qoyaan gaaray ahaansho.

qoyanaan *m.f.db eeg* qoyan. *ld* **qoyanaansho**.

qoyanaansho *m.l/dh ld* **qoyanaan**.

qoyid *m.f.db eeg* qoy.

qoyn *m.f.dh eeg* qoo.

qoys <i>m.l (-sas, m.l)</i> 1. Laba isu dhexda iyo carruurtooda; xaas. 2. Qolo; reer.	qubuur <i>m.db eeg qabri. ld qabuuro.</i>
qub¹ <i>m.l Diir; dub; qolof.</i>	qubuuro <i>m.l eeg qabri. ld qabuuro.</i>
qub² <i>m.db.sh.r Shanqar, dhawaaq (wax la garaacay).</i>	qudde <i>m.l (-dayaal, m.l/db)</i> 1. Qori dabo dheer oo la qabsado leh oo biyaha la darsado. 2. <i>ld qunde</i> (2). Fandhaal weyn oo qori ka samaysan; qarsin; dhure.
qub³ <i>f.g1 (-bay, -btay)</i> Wax weel gudahiisa ku jira daadin.	quddee <i>f.g2 (-deeyay, -deysay)</i> Qudde ku la shub.
qubad¹ <i>m.l Badar aan la abuurin ee iskii iasaga baxa.</i>	quddeyn <i>m.f.db eeg qudddee.</i>
qubad² <i>m.l ld qubasho.</i>	qudduuc <i>m.l (-cdyo, m.db)</i> Qof waxbixinta ku iimaan xun.
quban <i>f.mg4 (-bnaa, -bnayd)</i> Wax la qubay ahaansho.	qudduucnimo <i>m.db</i> Qudduuc ahaansho.
qubasho <i>m.f.db eeg qubo². ld qubad².</i>	qudkool <i>m.l ld qutool.</i>
qubbad <i>m.db</i> 1. <i>(-do, m.l)</i> Dhismo kubbad nuskeeda sare u eg oo laga dul dhiso masajiddada, kaniisadaha, qaburaha iyo guryaha qaarkood. 2. Badda inteda xeebta ka fog. <i>ld qubbo.</i>	qudrad <i>m.db</i> 1. Awood; tamar. 2. <i>ld khudrad.</i>
qubbad shiileed <i>m.db (-dyo, m.db) (jool.)</i> Gobol dhadhaabo shiileed ah oo ka samaysma magma dhulka kor u soo gashay oo badanaa ka kooban dhadhaabta garanaytka.	quduunquute <i>m.l (-tayaal, m.l/db) ld quduunquuto.</i>
qubbo <i>m.db ld qubbad.</i>	quduunquuto <i>m.db</i> Shimbir qooleyda xoogaa ka weyn, leh midabbo kala duwan, gafuur dheer oo soo yara godan oo guduudan. <i>ld quduunquute, quudquuto, quutaquute, quutaquuto.</i>
qubee <i>f.mg2 (-beeyay, -beysay)</i> U q.: cid biyo ugu mayrid. <i>ld qabee.</i>	qudur <i>m.l/kh (-rro, m.db)</i> Q. ah: nin aad bakhayl u ah.
qubeyn <i>m.f.db eeg qubee. ld qabeyn, qabeys, qubeys.</i>	qudurad <i>m.db (-do, m.l)</i> Haweeney aad bakhayl u ah.
qubeys <i>m.l ld qubeyn.</i>	quduro <i>m.db</i> Yaab; amakaag.
qubeysasho <i>m.f.db eeg qubeysoso. ld qabeysasho.</i>	quf <i>f.g1 (-fay, -ftay)</i> Wax meel ka buuxaan in in uga soo saarid.
qubeysoso <i>f.g3 (-stay, -satay)</i> Biyo ku mayrasho. <i>ld qabeysoso.</i>	qufac¹ <i>m.l</i> 1. Neef xoog iyo shanqar leh oo ka dhalata cuncun ku dhaca hawo mareenka ama hunguriga cad kana soo baxda afka. 2. Cudurka qaaxada oo ku dhaca sanbabka.
qubid <i>m.f.db eeg qub².</i>	qufac² <i>f.mg1 (-cay, -cday; -fici)</i> 1. Cid qufac ka imaansho. 2. Nafley qaaxo qaadid.
quble <i>m.l (-layaal, m.l/db)</i> 1. <i>ld qoble.</i> Roob muddo dheer da'a oo aan biyo badan lahayn. 2. Neef lab oo la dhufaanay; mallooli. 3. Neef aad u caato ah.	qufad <i>m.db (-do, m.l)</i> Weel aabbur leh oo cawda laga sameeyo oo alaabada yaryar lagu gurto; gunnad.
qubleey <i>m.l</i> Nooc ka mid ah mariidka oo laga isticmaalo Xeebta iyo Jubbada Hoose; waxaa laga sameeyaa dheecaan geed; maanyo, manyilkay; libin.	qufan <i>f.mg4 (-fnaa, -fnayd)</i> Wax meel ay ku guda jireen laga soo qufay ahaansho.
qubnaan <i>m.f.db eeg qaban. ld qubnaansho.</i>	qufasho <i>m.f.db eeg qufo.</i>
qubnaansho <i>m.l/db ld qubnaan.</i>	qufe <i>m.l (-fayaal, m.l/db)</i> Geedgaab leh laamo dhudhuuban iyo caaleemo yaryar oo ka mid ah dhirta dawada.
qubo¹ <i>m.db</i> Xamaarato badda ku nool oo diinka la bah ah.	qufici <i>f.mg2 (-iyay, -isay)</i> Ka q.: cid qufac ka keenid.
qubo² <i>f.mg3 (-btay, -batay)</i> Wax daadasho.	quficid <i>m.f.db eeg qufac².</i>
qubsii <i>f.mg2 (-iiyay, -iisay)</i> Ka q.: hoore hal mar si aayar ah u kabbasho.	quficin <i>m.f.db eeg qufici.</i>
qubsiiin <i>m.f.db eeg qubsii.</i>	qufid <i>m.f.db eeg quf.</i>
qubul <i>m.l (-llo, m.db)</i> Q. ah: neef geel ah oo shilis.	qufnaan <i>m.f.db eeg qufan. ld qufnaansho.</i>
quburi <i>m.l/kh</i> Q. ah: qof ahmiyad gaar ah siiya ku cibaadeysiga quburaha.	qufnaansho <i>m.l/db ld qufnaan.</i>
qubuul <i>m.l</i> Oggolaansho.	qufo <i>f.g3 (-ftay, -fatay)</i> Wax meel ay ka buuxeen koox koox uga soo saarasho.

quful¹ *m.l (-llo, m.dh)* 1. (-llo, m.dh) Xubinta taranka ee gammaanka lab. 2. *ld qafil* 1. 3. qafilid.

quful² *f.g1 (-ulay, -ushay)* *ld qafil²*.

qufulad *m.dh ld qafilid.*

qufulan *f.mg4 (-lnaa, -lnayd)* *ld qafilan.*

qufulasho *m.dh ld qafilasho.*

qufulid *m.dh ld qafilid.*

qufulnaan *m.dh ld qafilnaan.*

qufulnaansho *m.l/dh ld qafilnaan.*

qufulo *f.g3 (-ushay, -ulatay)* *ld qafilo.*

qujayn *m.f.dh eeg qujee.* *ld qujays.*

qujays *m.l ld qujayn.*

qujee *f.g2 (-jeeyay, -jaysay)* 1. Cid wax ku mudmudid si looga xanaajyo. 2. Meel duleesa wax ku gufayn. 3. Cid hadal ay kahsanayso ku dhiihid.

qul *m.l* 1. Amuur. 2. Maqaar weyn qaab jawaan u tolan oo badar lagu shubto.

qulaami *f.g2 (-iyay, -isay)* 1. Ku q.: qof jirran jeenan siin. 2. ku q.: naflay wax ay cabto si khasab ah afka ugu shubid.

qulaamin *m.f.dh eeg qulaami.* *ld qulaamis.*

qulaamis *m.l ld qulaamin.*

qulaan *m.l (-aammo/-nno, m.dh)* 1. Weel naas ama ib leh oo dadka aan wax cabbi karin wax lagu cabsiyo. 2. Warqadaha turubka mid ka mid ah oo wiil ku sawiranyahay oo u dhexecuya raanida iyo tobobonlaha.

qulaanqulshe *m.l (c.nafl.)* Qaybta hore ee hunguri cadka afar addinleyda lafdhabarta leh, halkaasi oo berribyoodka, xammaaratada, iyo naasleydu ay ku leeyihii anduuqyada codka. *ld qulaanqulye.*

qulaanqulye *m.l* Muruq iyo carjaw isku dhafan oo hunguri cadka korkiisa ku yaal. *ld qulaanqulshe.*

qulban *f.mg4 (-naa, -nayd)* Turub wax la qulbay ahaansho.

qulbanaan *m.f.dh eeg qulban.*

qulbi *f.g2 (iyay, -isay)* Ciil iyo murugo cid ku beerid. *ld qulubsii.*

qulbid *m.f.dh eeg qulub².*

qulbin *m.f.dh eeg qulbi.* *ld qulubsiin.*

qullatayn *m.l (-nno, m.l)* 1. Dar ama berkad dusha ka feedan oo masajiddada loo dhiso oo lagu weysaysto. 2. Qiyaas biyo ah oo si sahan aan u nijaasoobin.

qulqul badweyn *m.l (juqr.)* Dhaqaaqa biyaha dusha ee badweynta.

qulqul qumman *(q.q.) m.l (fiis.)* (q.q.) Qulqul danab oo u socdo jijo kaliya marka uu dhexmaraayo mareeg danab.

qulqul talantaaliya *(q.t.) m.l (fiis.)* (q.t.)

Qulqul danab oo dhex maraya mareeg danab, si joogta ahna u beddelaya jihada marar badan halkii seken.

qulqul¹ *m.l (fiis.)* Summad I. Dhakhsaha uu saldanab ku dhexmaro gudbiye danab. Halbeegga Caalamiga ah (H.C.) ee qulqulka danab waa ambiyeer (A).

qulqul² *m.l* Shubmid ama socod aan kala go' lahayn ee uu hooruhu sameeyo. *ld qulqulid.*

qulqul³ *f.mg1 (-ulay, -ushay)* 1. Hoore si aan kala go' lahayn u shubmid ama u socosho. 2. Dad, xoolo iwm si aan kala go' lahayn u socosho.

qulqulad *m.dh* Rabsho nabadda iyo xasilloonida wax u dhinta.

qulquladayn *m.f.dh eeg qulquladee.*

qulquladee *f.g2 (-deeyay, -daysay)* Cid meel iwm qulqulad ku samayn.

qulquli *f.g2 (-iyay, -isay)* 1. Hoore si aan kala go' lahayn u shubid. 2. Dad xoolo iwm si aan kala go' lahayn u socodsii.

qulqulid *m.f.dh eeg qulqul.*

qulqulin *m.f.dh eeg qulqulin.*

qulub¹ *m.l 1. (m.l/dh)* Isla hadalka iyo walaaca ay arrin qof ku dhaliso. 2. Qaybinta cayaar turub oo fa khaldo.

qulub² *fg/mg1 (-lbay, -lbtay; -lbi)* 1. (*fg*) Cayaar turub iwm qaybinteeda isku qaldid. 2. (*f.mg*) Welwel iyo calool xumo dareemid. 3. (*f.mg*) Welwel iyo caloolxumo darteed la caatobid.

qulubsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Qof wax qulbay ahaansho.

qulubsanaan *m.f.dh eeg qulubsan.* *ld qulubsanaansho.*

qulubsanaansho *m.l/dh ld qulubsanaan.*

qulubsii *f.g2 (-iiyay, -iisay)* *ld qulbi.*

qulubsiin *m.dh ld qulbin.*

quluc *m.dh (-lco, m.l)* Nooc bocorka ka mid ah leh sal ballaaran iyo dhuun dhuubar oo inta la qallajiyo oo miraha laga daadiyo biyo lagu shubto, ama oodkaca lagu shubto.

qulucfage *m.l (-gayaal, m.l/dh)* Fandhaal weyn oo af ballaaran leh iyo dabo dheer oo tabbedaha, qulcaha iwm subagga iyo oodkaca looga bixiyo.

qulul *m.dh* Meel kala dheer oo laga siibani karo. *ld quluul.*

qululuc *m.dh.sh.r* Shanqar ka timid dareere si xoog leh uga soo butaaca meel ciriiri ah.

quluub *m.dh ld qalbi.*

quluud *m.dh* Ulajeedo naftu u bogto oo ku raaxaysato; macne loo jeelo oo la jeclaysto; murti; xallad; milgo.

- quluul** *m.db ld qulul.*
quluulad *m.l ld quluulasho.*
quluulasho *m.f.db eeg quluulo.*
quluulo *f.mg3 (-uulay, -uushay)* Xoolo da' weyn ama dad nafaqaxumo awgeed meel uga kici waayid.
qumannimo *m.db* Qumay ahaansho.
qumanyannimo *m.db* Qumanyo ahaansho. *ld qumayanimo.*
qumanyaysad *m.l ld qumanyaysasho.*
qumanyaysasho *m.f.db eeg qumanyayso. ld qumanyaysad, qumanyaysi, qumayaysad, qumayaysasho.*
qumanyaysi *m.l ld qumanyaysasho.*
qumanyayso *f.g3 (-stay, -satay)* Qof naafley ama wax kale oo qiima leh il wax ku yeelid. *ld qumayayso.*
qumanyo *m.db (-ooyin, m.l)* Q. ah: naag karti u leh in ay il cid wax ku yeelayo. *ld qumayo.*
qumaqase *m.l (-sayaal, m.l/dh)* Gobaha qoriga ka samaysan kan ugu fiican.
qumay *m.l.kh* Q. ah: nin la aaminsanyahay in uu isha wax ku dhibaataysan karo.
qumayanimo *m.db ld qumanyannimo.*
qumayaysad *m.l ld qumanyaysasho.*
qumayaysasho *m.db ld qumanyaysasho.*
qumayayso *f.mg3 (-stay, -satay) ld qumanyayso.*
qumayeysi *m.l ld qumanyaysasho.*
qumaynnimo *m.db* Qumay ahaansho.
qumayo *m.db (-ooyin, m.l) ld qumanyo.*
qumbaar *m.l (-rro, m.db)* Tuke.
qumbac *m.l (-cyo, m.dh)* 1. Geed aan qodax lahayn oo geedaha kale ku faalala, baxshana miro macaan oo la cuno. 2. Gabooye.
qumbacasho *m.f.db eeg qumbaco.*
qumbaco *f.mg3 (-cday, -catay)* Qof jirro ka soo bogsoonaya oo howl galay dhibaato la kulmid.
qumbahool *m.l ld qumbahoole.*
qumbahoole *m.l (-yaala, m.l/dh)* Qalab leh af u eg kan mishaarta oo qumbaaha lagu xoqo, gadaalna ku leh qori dheer oo lagu fadiisto. *ld qumbahool.*
qumbe *m.l (-bayaal, m.l/dh)* 1. Geedka naarijinka. 2. Miraha geedka naarijinka. 3. Xasdhabraad yaryar oo dhiigga xoolaha ka nuuga. 4. (-bayaal, m.l/dh) Weel harag ka samaysan oo subagga lagu shubto. *ld qunbe.*
qumbulad *m.db (-do, m.l)* Bambo weyn.
qumi *f.g2 (-iyay, -isay)* 1. (*fg*) Xoolo kaxayn. 2. (*f.mg*) U q.: awr hal abaahinaya caarka ugu toosin. 3. (*f.mg*) U q.: cid arrin iwm u fulin.
qumid *m.f.db eeg qun².*
- qumin** *m.f.db eeg qumi.*
qumiyeen *m.db (fis.)* Habka qulqul quman looga dhalin karo qulqul talantaaliya oo ka imanaya dhaliiye danab.
qummaati¹ *m.l.fk* 1. Si wanaagsan oo hawl loo qabto. 2. Weecweecasho la'aan; toos.
qummaati² *f.g1 (-iyay, -isay)* Qof tilmaan toosan siin.
qummaatid *m.f.db eeg qummaati².*
qumman¹ *m.l (-no, m.db)* Jawaan weyn.
qumman² *m.l (c.naf.)* Cuf ah nudo limfaysan, oo qaar badan oo ka mid ahi ay ku yaallaan lafdhabarleyda sare, afka iyo cunaha xaggiisa dambe.
qumman³ *m.db.kh* Q. ah: haweeney da' ah oo ganacsyi yar sameysa.
qumman⁴ *f.mg4 (-naa, -nayd)* Qof aan qaldanayn ahaansho.
qummanaan *m.f.db eeg qumman⁴. ld qummanaansho.*
qummanaansho *m.l/dh ld qummanaan.*
qummud *m.l* Sarar geel ama lo'aad oo loo dubay in la cuno. *ld qommod.*
qummudsad *m.l ld qommodsdasho.*
qummudsasho *m.l ld qommodsdasho.*
qummudsi *m.l ld qommodsdasho.*
qummusdo *f.mg3 (-saday, -satay) ld qommodso.*
qun¹ *m.l (-uman, m.l)* 1. Labada qanjir oo kulkulucusan oo afka salkiisa labada dhinac kaga yaal middood. 2. Xanuun qanjirrada afka salkiisa ku yaal ku dhaca; majin; majinow; xoqato. 3. Duleelka yar ee wax laga arko ee diiradda. 4. Si toos ah oo aan laalaabasho lahayn.
qun² *f.mg1 (-umay, -untay; -umi)* 1. Nafley meel ka tegid. 2. Arrin iwm si wanaagsan u fulid.
qunbe *m.l (-bayaal, m.l/dh) ld qumbe.*
qunde *m.l* 1. Hilib weyd ah oo la engejeyey. 2. *ld qudde.*
qundhac *m.db* Qorrax.
qundhacaysad *m.l ld qundhacaysasho.*
qundhacaysasho *m.f.db eeg qundhacayso. ld qundhacaysad, qundhacaysi.*
qundhacaysi *m.l ld qundhacaysasho.*
qundhacayso *f.mg3 (-stay, -satay)* Kulkha qorraxda isku diirin.
qundhaco *m.db* Kulkha qorraxda. *ld qundhoc.*
qundho *m.db* Nooc cawska ka mid ah oo ka baxa meelaha biya farisinkha ah.
qundhoco *m.db ld qundhaco.*
qunful¹ *m.l (-llo, m.db) ld qafil¹; ld qafilid.*
qunful² *f.g1 (-ulay, -ushay) ld qafil².*

qunfulan *f.mg4 (-lnaa, -lnayd) ld qafilan.*

qunfulasho *m.dh ld qafilasho.*

qunfulid *m.dh ld qafilid.*

qunfulnaan *m.dh ld qafilnaan.*

qunfulnaansho *m.l/dh ld qafilnaan.*

qunfulo *f.g3 (-ushay, -ulatay) ld qafilo.*

qunjee *f.g2 (-jeeyay, -jeysay) ld qujee.*

qunjeyn *m.f.dh eeg qunjee. ld qujeyn.*

qunjuraaf¹ *m.l.u 1. Jajab yaryar oo wax weyn oo dhammaa oo is-haystay ka soo go'ay. 2. Hambo. 3. Socod yar oo wax yar oo lagu noolaado lagu raadsado.*

qunjuraaf² *f.g1 (-fay, -ftay) Xoolo meel unuuunufid.*

qunjuraafid *m.f.dh eeg qunjuraaf².*

qunsad *m.l ld qunsasho.*

qunsasho *m.f.dh eeg qunso. ld qunsad.*

qunso *f.g3 (-saday, -satay) 1. Xoolo iwm meel u kaxaysasho. 2. Dan, arrin iwm meel marsasho.*

qunsul *m.l (-llo, m.dh) Qof diblomaasi ah oo dalka uu joogo dalkiisa wakiil uga ah bulshadiisa kana hooseeya safiirka.*

qunsul xigeen *m.l (-nno, m.dh) (taar.) Ninka ku xiga qunsulka (arrimaha qunsulliyadda).*

qunsuliyad *m.dh (-do, m.l) Xafiiska qunsulka.*

qunuud *m.l/dh (dii.) Duco la raaciyo salaadda subaxa, haddiise dhibaato timaadana la raacscho salaadaah kale.*

qunux *m.l (-xyo, m.dh) Gabooye.*

qunyar *m.dh.fk Q. ama si q. ah: aayar, xasil, tartiib.*

qunyarsocod *m.l.kh Q. ah: qof deggan oo dabci qabow dadka kula dhaqma.*

qunyarsocodnimo *m.dh Qunyarsocod ahaansho.*

qur *m.dh 1. Naf; ruux. 2. Q. ah: tiro go'an oo aan wax kale kordhin. Tus. "Laba wiil oo q. ah ayaa xafiiska jooga."*

quraac *m.dh Cunnada ugu horreysa ee subaxnimada la cuno; af-bilaw.*

quraacasho *m.f.dh eeg quraaco.*

quraaco *f.mg3 (-cday, -catay) Quraac cunid.*

Quraan *m.l Kitaab Ilahay Nabi Maxamed (S.C.W.) u waxyooday si uu ummaddiisa u gaarsiyo. ld Qur'aan.*

Qur'aan *m.l ld Quraan.*

quraan-akhris *m.l 1. Siyaarooyinka, Allabariyada oo Quraan dad badani ka akhriyaan. 2. Akhrinta la akhriyo Quraan.*

quraanje *m.dh.u ld quraanyo.*

quraanqaad *m.l (dii.) Xus loo sameeyo qof dhintay iyadoo Quraan loo akhrinayo.*

quraansaar¹ *m.l Akhrinta lagu akhriyo qof buka Quraan.*

quraansaar² *f.g1 (-ray, -rtay) Qof buka Quraan ku akhriyid.*

quraansaarid *m.f.dh eeg quraansaar².*

quraanyo *m.dh.u Cayayaan yaryar jaadad badan, beelbeel u degta oo aan baalal lahayn, lehna lix addin iyo labo gees. ld quraanjo.*

quraaqur *m.dh Qalabka lagu adeegto inta birta ah.*

quraar *m.dh (-rro, m.l) Godin yar oo weelasha lagu qoro. ld quraarqor.*

quraarad¹ *m.dh (-do, m.l) Dhalo; qarsho.*

quraarad² *m.dh (kiim.) Walax adag oo ilays-gudbiye ah lagana sameeyo isku kuleylinta kaalsiyam ogsaydh (laym), soodiyam kaarbooneyt iyo ciidda (silikoon IV ogsaydh). Quraaradu waa walax wiriqlaawe ah oo aan atamyadeedu ku habeynsnayn raso.*

quraarqor *m.dh ld quraar.*

qurac *m.l Geed abaareed weyn oo leh qodax, mayrax, xabag wanaagsan iyo abqo.*

qurbaan *m.l (-nno, m.dh) 1. Cunto loo sameeyo allabari. 2. Allabari yar.*

qurbaanshoo *m.f.dh eeg qurbaanso.*

qurbaanso *f.mg3 (-saday, -satay) Qurbaan samaysasho.*

qurbac *m.l Awr yar oo da'diisu u dhexeyso nirig iyo qaalin.*

qurbacyee *f.mg2 (-yeeyay, -yeysay) Hal qurbac dhalid.*

qurbacyeyn *m.f.dh eeg qurbacyee. ld qurbacyeys.*

qurbacyeys *m.l ld qurbacyeyn.*

qurban *f.mg4 (-naa, -nayd) Wax qurub-qurub laga dhigay ahaansho.*

qurbanaan *m.f.dh eeg qurban. ld qurbanaansho.*

qurbanaansho *m.l/dh ld qurbanaan.*

qurbax *f.mg1 (-xay, -xday; -bixi) Nafley nafbixid.*

qurbe *m.l Meel uusan qof ka helin dhaqankiisa dadkiisa, luqaddiisa iwm; dal shisheeye. ld qurbo.*

qurbid *m.f.dh eeg qurub².*

qurbixid *m.f.dh eeg qurbax.*

qurbo *m.dh ld qurbe.*

qurcis *m.dh Jaad ka mid ah noocyada geed hindiga.*

qurdan *f.mg4 (-naa, -nayd) 1. Qof madaxa maluuqday ahaansho. 2. Lo', ari wax seenyoon ahaansho.*

qurdanaan *m.f.dh eeg qurdan. ld qurdanaansho.*

qurdanaansho *m.l/dh ld qurdanaan.*

qurdho <i>m.db.u</i> 1. Iniinaha yaryar ee cudbiga. 2. Timo aad u jilicsan marka la shanleeyo seexda.	qurmuun² <i>f.mg4</i> (-naa, -nayd) Ur xun yeelasho (wax). <i>ld qarmuun¹, qurmoon¹.</i>
qurrid <i>m.f.db eeg</i> qurud.	qurmuunaan <i>m.f.db eeg</i> qurmuun ² . <i>ld qarmuunaan, qarmuunaansho; qurmoonaan, qurmoonaans</i>
qurdo¹ <i>m./Xaniinyo.</i>	qurmuunaansho <i>m./ldh ld qurmuunaan.</i>
qurdo² <i>m.db</i> 1. Gabadh madaxa ka xiiran oo yuul ah. 2. Q. ah: ri' dhego yaryar oo foolxun.	qurqur <i>m.l</i> 1. Meesha kuusan ee cunaha ragga ku taal; bocor. 2. (-rra, <i>m.db</i>) Labada cirif ee qaansada middood.
qurdowalaq <i>m.l</i> Orgi aan gaarin da'dii uu riyaha ku rimin lahaa.	qurquri <i>f.g2</i> (-iyay, -isay) Hoore si dhaqso ah u cabbdii.
qurdowalaqnimo <i>m.db</i> Qurdowalaq ahaansho.	qurqrin <i>m.f.db eeg</i> qurquri. <i>ld qurqris, qurqro (3).</i>
qurdudumsad <i>m.l ld qurdudumsasho.</i>	qurquris <i>m.l ld qurqurin.</i>
qurdudumsasho <i>m.f.db eeg</i> qurdudumso. <i>ld qurdudumsad, qurdudumsi, qurjujubsad, qurjujubsash</i>	qurquro <i>m.db</i> 1. Laf jilicsan oo shafka geelu ka samaysan yahay. 2. Qolob-dhabashada awr qooqani sameeyo. 3. <i>ld qurqurin.</i>
qurdudumsi <i>m.l ld qurdudumsasho.</i>	qurqursan <i>f.mg4</i> (-naa, -nayd) U q.: arrin wax gar ah u arkid (qof).
qurdudumso <i>f.g3</i> (-saday, -satay) Wax adag ilka ku burbursasho. <i>ld qurdujubso, qurjujubso, qurjujumso, qururumso.</i>	qurqursanaan <i>m.f.db eeg</i> qurqursan. <i>ld qurqursanaansho.</i>
qurgo' <i>f.mg1</i> (-ay, -day) Cid dhimasho.	qurqursanaansho <i>m./ldh ld qurqursanaan.</i>
qurgo' id <i>m.f.db eeg</i> qurgo'.	qursi <i>m.l</i> 1. Weel yar oo qori ka samaysan oo badarka iwm lagu cabbiro. 2. <i>ld qurus.</i> In cunto ah oo qof hal mar la siyyo.
qurgoo <i>f.g2</i> (-gooyay, -goysay) Nafley nafta ka qaadiid.	qurub¹ <i>m.l (-byo, m.db)</i> Gabal yar.
qurgooyo <i>m.db</i> Naf ka goynta cid nafta laga goyo.	qurub² <i>m.l (-byo, m.db) (nax.)</i> Macag caam ah oo tilmaama curiyeaal aan lahayn micno u gaar ah marka ay keligoodu yihii, waxayse qayb weyn ka qaataan xagga dhismaha weerta, waxaana ka mid ah: "ma" oo ah q-diidmo; "baa"/"aya", "aa" oo ah q-diiradeed magac; "waa" oo ah q. diiradeed fal; "ma", "miyaa" oo ah q. weyddiimeed.
qurgoyn <i>m.f.db eeg</i> qurgooy.	qurub³ <i>f.g1</i> (-rbay, -rubtay; -rbi) Wax cadcad yaryar ka dhigid.
quri <i>f.g2</i> (-iyay, -isay) 1. Awr qooqan, mid kale guulgul iyo cabsi ku samayn isaga oo guux iyo micilis isugu daraya. 2. Cid u duurxulid.	qurub-logardam <i>m.l (-byo ..., m.db) (xis.)</i> Qaybta togan ee ka mid ah logardamka tiro ee ah jajab tobanalha ku yaalla midigtara barta tobanalha.
qurin <i>m.f.db eeg</i> quri. <i>ld quris.</i>	qurud¹ <i>m.l</i> Cudur geela dheddig sabiisha wareeggeeda uga dhaca oo badanaa keena dhalmo la'an, haddaan laga daaweyn.
quris <i>m.l ld qurin.</i>	qurud² <i>f.g1</i> (-rday, -ruddy; -rdi) Harag timo ka wada hoolid.
qurjad <i>m.db</i> Koritaanka jirku sameeyo.	qurumo <i>m.db</i> Gudin yar oo weelasha lagu qoro. <i>ld qorimo.</i>
qurjujubsad <i>m.l ld qurdudumsasho.</i>	qurumohuluko <i>m.db</i> Qurumo masaarta u eg.
qurjujubsasho <i>m.db ld qurdudumsasho.</i>	qurumoqoble <i>m.l</i> Gudin yar oo weelasha lagu qoro.
qurjujubsyi <i>m.l ld qurdudumsasho.</i>	qurun¹ <i>m.l ld qurmuun¹.</i>
qurjujubso <i>f.g3</i> (-saday, -satay) <i>ld qurdudumso.</i>	qurun² <i>f.mg1</i> (-rmay, -runtay; -rmi) Wax in muddo ah meel yaalay ur xun yeelasho.
qurjujumsad <i>m.l ld qurdudumsasho.</i>	qurunsan <i>f.mg4</i> (-naa, -nayd) Wax qurmay ahaansho.
qurjujumsasho <i>m.db ld qurdudumsasho.</i>	
qurjujumsi <i>m.l ld qurdudumsasho.</i>	
qurjujumso <i>f.g3</i> (-saday, -satay) <i>ld qurdudumso.</i>	
qurmi <i>f.g2</i> (-iyay, -isay) Wax qurun ka dhigid.	
qurmid <i>m.f.db eeg</i> qurun ² .	
qurmin <i>m.f.db eeg</i> qurmi.	
qurmoon¹ <i>m.l ld qurmuun¹.</i>	
qurmoon² <i>f.mg4</i> (-naa, -nayd) <i>ld qurmuun².</i>	
qurmoonaan <i>m.db ld qurmuunaan.</i>	
qurmoonaansho <i>m./ldh ld qurmuunaan.</i>	
qurmuun¹ <i>m.l</i> Ur xun, ur naftu kahato; wax qurun noqday waxa ka soo ura, kankama, daaca; qurun. <i>ld qarmuun¹, qurmoon¹, qurun¹.</i>	

qurunsanaan *m.f.db eeg* qurunsan. *ld*
qurunsanaansho.

qurunsanaansho *m.ll/db ld* **qurunsanaan**.

qurunsasho *m.f.db eeg* qurunso.

qurunso *f.g3 (-saday, -satay)* 1. Dugaagga
 qaar ka mid ah hilib qurun ka dhigasho.
 2. Wax qarsasho.

qururumsad *m.l ld* **qurdudumsasho**.

qururumsasho *m.db ld* **qurdudumsasho**,
qurujubsasho.

qururumsi *m.l ld* **qurdudumsasho**,
qurujubsad.

qururumso *f.g3 (-saday, -satay)* *ld*
qurdudumso.

qurus *m.l ld* **qursi**.

quruun *m.db (-uumo, m.l)* Dadyow isku
 qarni noolaa.

quruurux *m.l.u* Dhagax yaryar.

quruurux-bataax *m.l.u (jool.)* Dhadhaab-
 lakabeed habe ah oo ka kooban xabiib bataax
 ah oo ay isu hayaan waxyaalo ay ka mid
 yihiin nuurad (calcium carbonate) ama
 suubaan (silca).

quruuruxi *f.mg2 (-iyay, -isay)* 1. Si isdabajoog
 ah u hadlid. 2. Quruurux wax ku xisaabid.

quruuruxin *m.f.db eeg* quruuruxi. *ld*
quruuruxis.

quruuruxis *m.l ld* **quruuruxin**.

quruush *m.db eeg* qarshi.

qurux *m.db* Muuqaal ishu u bogto; bilic.

quruxsami *m.db* 1. Bilicda ay wax leeyihiiin.
 2. *ld* **quruxsanaan**.

quruxsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax qurux leh
 ahaansho. *ld* **qurxan, qurxoon**.

quruxsanaan *m.f.db eeg* quruxsan. *ld*
quruxsami (2), **quruxsanaansho**;
qurxanaan, qurxanaa

quruxsanaansho *m.ll/db ld* **quruxsanaan**.

quruxsasho *m.f.db eeg* quruxso.

quruxso *f.g3 (-saday, -satay)* Wax qurux u
 yeelasho.

qurux-u-bogid *m.db* 1. Waxay la xiriirtaa
 qiimeyn qurux iyo fan qurux u bogid.
 2. (*fals.*) Qeyb ka mid ah barashada
 falasafada ee ku saabsan quruxda.

qurwaal *f.mg1 (-aayay, -aayday; -aayi)* Nafley
 naf bixid.

qurwaayid *m.f.db eeg* qurwaal.

qurxan *f.mg4 (-naa, -nayd)* *ld* **quruxsan**.

qurxanaan *m.db ld* **quruxsanaan**.

qurxanaansho *m.ll/db ld* **quruxsanaan**.

qurxi *f.g2 (-iyay, -isay)* Wax qurux u yeelid.

qurxin *m.f.db eeg* qurxi.

qurxoonaan *f.mg4 (-naa, -nayd)* *ld* **quruxsan**.

qurxoonaan *m.db ld* **quruxsanaan**.

qurxoonaansho *m.ll/db ld* **quruxsanaan**.

qurxub *m.db (-bo, m.l)* Xiddido iyo qanjiro
 yaryar oo candhada ku yaal oo caanaha
 dhala; kurxin.

quse *m.l (-sayaal, m.ll/db)* Caleen la shiidey oo
 maydka lagu dhaqo.

qush *m.l* 1. Dacar; qaras. 2. Uurxumo iyo
 ciilqab cid ku jirta.

qushaash¹ *m.l* 1. Wasakh. 2. Qashqashaad.

qushaash² *f.g1 (-shay, -shtay)* Cid qashqashid.

qushaashid *m.f.db eeg* qushaash².

qushayn *m.f.db eeg* qushee.

qushaysan *f.mg4 (-snaa, -snayd)* Wax wasakh
 u yeelid.

qushaysnaan *m.f.db eeg* qushaysan. *ld*
qushaysnaansho.

qushaysnaansho *m.ll/db ld* **qushaysnaan**.

qushee *f.g2 (-sheeyay, -shaysay)* Wax wasakh
 u yeelid.

qushqush¹ *m.l.u* Calool xanuun ka dhasha
 cunto kala jaadjaad ah oo la cuunay.

qushqush² *f.mg1 (-shay, -shtay)* Cunto kala
 jaadjaad ah calool xanuun ka qaadid.

qushqushid *m.f.db eeg* qushqush².

qushuuuc¹ *m.l ld* **khushuuuc¹**.

qushuuuc² *f.mg1 (-cay, -cday)* *ld* **khushuuuc²**.

qushuucid *m.db ld* **khushuuucid**.

qushuucsan *f.mg1 (-naa, -nayd)* *ld*
khushuuucsan.

qushuucsanaan *m.db ld* **khushuuucsanaan**.

qushuucsanaansho *m.ll/db* *ld*
khushuuucsanaan.

qusley *m.db* Nooc ka mid ah sagaarada oo ku
 nool dhulalka buuraleyda ah.

qusur *m.l* Q. ah: ceel, war, durdur iwm oo
 hoos u dheer; mool.

qusuusi *m.l.u* Lataliyayaal. *ld* **khuususi**.

qutool *m.l* Koor hal carrab leh. *ld* **qudkool**.

quud¹ *m.l* 1. Cunto; cunno ; dheef. 2. Nooc
 geed; shillin; kulan; kedi.

quud² *m.l* Isku jirka cunnooyin ee dadku
 cuno.

quudad *m.l ld* **quudasho**.

quudasho *m.f.db eeg* quudo. *ld* **quudad**.

quuddarrayn *m.f.db eeg* quuddarree.

quuddarree *f.mg2 (-reeyay, -raysay)* Wax
 helitaankooda rajo ka qabid.

quuddarro *m.db* Rajo; yididdiilo.

quudi *f.g2 (-iyay, -isay)* Nafley cunto siin.

quudin *m.f.db eeg* quudi. *ld* **quudis**.

quudis *m.db ld* **quudin**.

quudo *f.g3 (-uutay, -uudatay)* Nafley cunto
 cunid.

quudowsasho *m.f.db eeg* quudowso. *ld*
quudowsi.

quudowsi <i>m.l ld quudowsasho.</i>	quus¹ <i>m.l ld quusid.</i>
quudowsso <i>f.mg³ (-saday, -satay)</i> Wax iimaansasho.	quus² <i>m.dh</i> Ka rajo dhigidda laga rajo dhigo wax la sugayey ama la waayey.
quudquuto <i>m.dh ld qudunquuto.</i>	quus³ <i>f.mg¹ (-say, -stay)</i> Biyo hoos u gelid; muquurid.
quudsasho <i>m.f.dh eeg quudso. ld quudsi.</i>	quusad <i>m.l ld quusasho.</i>
quudsi <i>m.l ld quudsasho.</i>	quusasho <i>m.f.dh eeg quuso. ld quusad.</i>
quudso <i>f.g³ (-saday, -satay)</i> Nafley cunto siisasho.	quuse <i>m.l (-sayaal, m.l/dh)</i> Qof biyaha inta quusa muddo badan ku jiri kara.
quulle <i>m.l.u</i> Miraha geedka jeerinka, lacagaalah, dheerdheerada, jiiqjiiqlaha iwm.	quusi <i>f.g² (-iyay, -isay)</i> 1. Nafley biyo hoos u gelin. 2. Cid rajo la'aan dhigid.
quun-saneed <i>m.l (-dyo, m.dh)</i> (<i>c.nafl</i>) Qanjirro linfo sooheed ah qaybta sare ee dhuunta oo marka ay bukoodaan sanka xira.	quusid <i>m.f.dh eeg quus³. ld quus¹.</i>
quuqlayn <i>m.f.dh eeg quuqleel.</i>	quuso <i>f.mg³ (-stay, -satay)</i> Wax ka samrid.
quuqle <i>m.l (-layaal, m.l/dh)</i> Qof qayla badan oo hadal aan macne lahayn ku hadla.	quutaquute <i>m.l ld qudunquuto.</i>
quuqlee <i>f.mg² (-leeyay, -laysay)</i> Hadal aan macne lahayn ku hadlid.	quutaquuto <i>m.dh ld qudunquuto.</i>
quur¹ <i>m.db</i> 1. Qiimaha iyo sharafta wax leeyihii ama ku haboon yihiin ama ay istaahilaan oo loo diido. 2. Wax aan qiimo lahayn ama muquuno ah.	quwaax <i>m.l Laan</i> , xidid ama jirrid jilicsan oo leh dhacaan macaan oo la mashiiqsan karo.
quur² <i>f.mg¹ (-ray, -rtay)</i> Wax bixintooda hurid.	quwaaxsasho <i>m.f.dh eeg quwaaxso.</i>
quurid <i>m.f.dh eeg quur². ld quuris.</i>	quwaaxso <i>f.g³ (-saday, -satay)</i> 1. Quwaax raadsasho. 2. Dhacaan quwaax mashiiqsho.
quuris <i>m.dh ld quurid.</i>	quwad <i>m.db (-do, m.l) ld quwo.</i>
quuriwaawaa <i>f.g/mg¹ (-aayay, -aayday; -aayi)</i> 1. (<i>f.g</i>) Wax bixintooda niyadda ka soo goyn waayid. 2. (<i>f.mg</i>) U q.: Xaasidnimo awgeed qof wax fiican oo ay haysato la nacbeyasho.	quwee <i>f.g² (-weeyay, -weysay)</i> Wax quwad u yeelid.
quuriwaayid <i>m.f.dh eeg quuriwaawaa.</i>	quweyn <i>m.f.dh eeg quwee.</i>
quursad <i>m.l ld quursasho.</i>	quweysan <i>f.mg⁴ (-snaa, -snayd)</i> Wax awood yeeshay ahaansho.
quursasho <i>m.f.dh eeg quurso. ld quursad, quursi.</i>	quweysasho <i>m.f.dh eeg quweysoso.</i>
quursi <i>m.l ld quursasho.</i>	quweysnaan <i>m.f.dh eeg quweysan. ld quweysnaanshoo.</i>
quurso <i>f.g³ (-saday, -satay)</i> 1. Qof xaqirid; yasid. 2. Wax saluuqid.	quweysnaanshoo <i>m.l/dh ld quweysnaan.</i>
quuruwalle <i>m.l (-layaal, m.l/dh)</i> Xasharaad calaamberiga u eg oo midab cascias leh oo waxyabaha macmacaan soo raaca.	quweyso <i>f.mg³ (-stay, -satay)</i> Wax xoog ama awood yeelasho.
	quwo <i>m.dh</i> Xoog; itaal; tabar. <i>ld quwad.</i>
	quwoobid <i>m.f.dh eeg quwow.</i>
	quwow <i>f.mg¹ (-oobay, -owday; -oobi)</i> Quwo helid.
	quxuub¹ <i>m.l.kh</i> 1. Q. ah: oday gaboobay. 2. Rati gaboobay.
	quxuub² <i>m.dh</i> 1. Q. ah: habar gabowday. 2. Q. ah: hal gabowday.
	quxuubnimo <i>m.dh</i> Quxuub ahaansho.